EUROPEISKA KOMMISSIONEN

UNIONENS HÖGA REPRESENTANT FÖR UTRIKES FRÅGOR OCH SÄKERHETSPOLITIK

Bryssel den 25.9.2017
JOIN(2017) 37 final

ANNEX 3

BILAGA

till

det gemensamma förslaget till rådets beslut

om ingående på Europeiska unionens vägnar av det omfattande och fördjupade partnerskapsavtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Armenien, å andra sidan

BILAGA VIII

HANDEL MED TJÄNSTER OCH ETABLERING

1. Denna bilaga består av sju bilagor där åtaganden och förbehåll för Europeiska unionen och Republiken Armenien som gäller handel med tjänster och etablering anges i enlighet med avdelning VI kapitel 5 i detta avtal.

2. För Europeiska unionens del innehåller

   a) bilaga VIII-A Europeiska unionens förbehåll som gäller etablering i enlighet med artikel 144 i detta avtal,

   b) bilaga VIII-B förteckningen över Europeiska unionens åtaganden som gäller gränsöverskridande tjänster i enlighet med artikel 151 i detta avtal,

   c) bilaga VIII-C Europeiska unionens förbehåll som gäller nyckelpersonal, praktikanter med akademisk examen och säljare av företagstjänster i enlighet med artiklarna 154 och 155 i detta avtal,

   d) bilaga VIII-D Europeiska unionens förbehåll som gäller tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på avtalsbasis och oberoende yrkesutövare i enlighet med artiklarna 156 och 157 i detta avtal.

3. För Republiken Armeniens del innehåller

a) bilaga VIII-E Republiken Armeniens förbehåll som gäller etablering i enlighet med artikel 144 i detta avtal,

b) bilaga VIII-F förteckningen över Republiken Armeniens åtaganden som gäller gränsöverskridande tjänster i enlighet med artikel 151 i detta avtal,

c) bilaga VIII-G Republiken Armeniens förbehåll som gäller tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på avtalsbasis och oberoende yrkesutövare i enlighet med artiklarna 156 och 157 i detta avtal.

4. De bilagor som det hänvisas till i punkterna 2 och 3 utgör en integrerad del av detta avtal.

5. De definitioner av begrepp som föreskrivs i avdelning VI kapitel 5 i detta avtal är också tillämpliga på denna bilaga.

6. Vid identifieringen av enskilda sektorer och undersektorer av tjänster avses med

a) *CPC* den centrala produktindelningen (Central Products Classification) enligt Förenta nationernas statistikkontors statistiska skrifter (Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers) Series M, N° 77, *CPC prov*, 1991.

b) *CPC ver. 1.0* den centrala produktindelningen (Central Products Classification) enligt Förenta nationernas statistikkontors statistiska skrifter (Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers) Series M, N° 77, *CPC ver. 1.0*, 1998.

7. Följande förkortningar för Europeiska unionen och dess medlemsstater används i bilagorna VIII-A, VIII-B, VIII-C och VIII-D:

EU	Europeiska unionen, inklusive samtliga medlemsstater
AT	Österrike
BE	Belgien
BG	Bulgarien
CY	Cypern
CZ	Tjeckien
DE	Tyskland
DK	Danmark
EE	Estland
EL	Grekland
ES	Spanien
FI	Finland
FR	Frankrike
HR	Kroatien
HU	Ungern
IE	Irland
IT	Italien
LT	Litauen
LU	Luxemburg
LV	Lettland
MT	Malta
NL	Nederländerna

PL	Polen
PT	Portugal
RO	Rumänien
SE	Sverige
SI	Slovenien
SK	Slovakien
UK	Förenade kungariket

8. Följande förkortning används för Republiken Armenien i bilagorna VIII-E, VIII-F och VIII-G:

AR	Republiken Armenien

BILAGA VIII-A

EUROPEISKA UNIONENS FÖRBEHÅLL SOM GÄLLER ETABLERING

1. I nedanstående förteckning anges de ekonomiska verksamheter där förbehåll i fråga om nationell behandling eller behandling som mest gynnad nation från Europeiska unionens sida enligt artikel 144.2 i detta avtal gäller för företag och investerare från Republiken Armenien.

   Förteckningen består av följande:

   a) En förteckning över horisontella förbehåll som gäller alla sektorer eller undersektorer.

   b) En förteckning över sektors- eller undersektorsspecifika förbehåll med angivelse av den berörda sektorn eller undersektorn tillsammans med de tillämpliga förbehållen.

   Ett förbehåll som gäller en verksamhet som inte liberaliserats (obundet) uttrycks på följande sätt: ”Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation”.

   Om ett förbehåll enligt led a eller b endast innehåller medlemsstatsspecifika förbehåll fullgör de medlemsstater som inte anges där åtagandena enligt artikel 144.2 i detta avtal för den berörda sektorn utan förbehåll. Avsaknaden av medlemsstatsspecifika förbehåll för en viss sektor påverkar inte eventuella tillämpliga horisontella förbehåll eller sektorsspecifika förbehåll som gäller hela EU.

2. I enlighet med artikel 141.3 i avtalet innehåller förteckningen nedan inte åtgärder rörande subventioner som parterna beviljat.

3. De rättigheter och skyldigheter som följer av förteckningen nedan ska inte ha någon direkt (self-executing) effekt och ger alltså inte fysiska eller juridiska personer några direkta rättigheter.

4. I enlighet med artikel 144 i detta avtal förtecknas inte icke-diskriminerande krav, till exempel sådana som gäller juridisk företagsform eller skyldigheten att skaffa licens eller tillstånd som gäller alla leverantörer som är verksamma inom territoriet utan åtskillnad på grund av nationalitet, bosättning eller likvärdiga kriterier, i denna bilaga eftersom de inte påverkas negativt av avtalet.

5. Om Europeiska unionen tillämpar ett förbehåll som kräver att en tjänsteleverantör måste vara medborgare, varaktigt bosatt eller bosatt inom dess territorium som ett villkor för att få tillhandahålla en tjänst inom territoriet i fråga, ska ett förbehåll som ingår i förteckningen över åtaganden i bilaga VIII-B eller de förbehåll som förtecknas i bilagorna VIII-C och VIII-D fungera som ett förbehåll när det gäller etablering enligt denna bilaga i den utsträckning det är tillämpligt.

6. För tydlighetens skull påpekas att för Europeiska unionens del utgör inte skyldigheten att bevilja nationell behandling ett krav på att till den andra partens medborgare eller juridiska personer utsträcka den behandling som beviljas i en medlemsstat till en annan medlemsstats medborgare och juridiska personer i enlighet med fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, eller några andra åtgärder som antagits i enlighet med det fördraget, inbegripet deras tillämpning i medlemsstaterna. Sådan nationell behandling beviljas endast juridiska personer från den andra parten som är etablerade i enlighet med en annan medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sin centrala förvaltning eller huvudsakliga verksamhet i den medlemsstaten, inbegripet inom EU etablerade juridiska personer som ägs eller kontrolleras av medborgare från den andra parten.

Horisontella förbehåll

Samhällsnyttiga tjänster

EU: Ekonomisk verksamhet som betraktas som samhällsnyttiga tjänster på nationell eller lokal nivå kan omfattas av offentliga monopol eller ensamrätt för privata operatörer[1].

[1] Samhällsnyttiga tjänster förekommer i sektorer såsom närstående vetenskapliga och tekniska konsulttjänster, FoU-tjänster inom samhällsvetenskap och humaniora, tekniska prov- och analystjänster, miljötjänster, hälso- och sjukvårdstjänster, transporttjänster och transportrelaterade tjänster. Ensamrätt på sådana tjänster beviljas ofta privata aktörer, till exempel aktörer som har koncessioner från offentliga myndigheter och omfattas av särskilda skyldigheter att tillhandahålla samhällsnyttiga tjänster. Eftersom samhällsnyttiga tjänster ofta även förekommer på en nivå under den centrala, är det inte praktiskt att göra en detaljerad och uttömmande sektorspecifik lista. Denna begränsning gäller inte telekommunikation och datatjänster och tillhörande tjänster.

Typer av etablering

EU: Behandling som beviljats dotterbolag (till armeniska bolag) som bildats enligt en EU-medlemsstats lagstiftning och har sitt säte, sin centrala förvaltning eller sin huvudsakliga verksamhet i unionen utsträcks inte till att omfatta armeniska bolags filialer eller agenturer i en EU-medlemsstat.[1] Detta hindrar dock inte en medlemsstat från att även låta ett tredjelands bolags eller företags filialer eller agenturer i en annan medlemsstat få denna behandling när det gäller deras verksamhet på den första medlemsstatens territorium, såvida inte detta uttryckligen förbjuds i unionsrätten.

EU: Mindre gynnsam behandling kan beviljas (tredjeländers bolags) dotterbolag som bildats enligt en medlemsstats lagstiftning och som endast har sitt säte inom unionens territorium, såvida det inte kan visas att de har en kontinuerlig och verklig anknytning till ekonomin i en av medlemsstaterna.

AT: Verkställande direktörer för filialer till juridiska personer ska vara bosatta i Österrike; de fysiska personer inom en juridisk person eller en filial som har ansvar för att den österrikiska handelslagen (*Handelsgesetzbuch*) iakttas ska ha sin hemvist i Österrike.

[1] I enlighet med artikel 54 i EUF-fördraget betraktas dessa dotterbolag som juridiska personer från Europeiska unionen. I den mån de har en kontinuerlig och verklig anknytning till Europeiska unionens ekonomi omfattas de av den inre marknaden, vilket bland annat ger dem etableringsrätt och rätt att tillhandahålla tjänster i samtliga medlemsstater i Europeiska unionen.

BG: Etablering av utländska tjänsteleverantörer, inbegripet samriskföretag, får endast ske i form av aktiebolag med minst två aktieägare. För etablering av filialer krävs tillstånd. Representationskontor ska registreras hos bulgariska handels- och industrikammaren och får inte bedriva ekonomisk verksamhet.

EE: Minst hälften av ledamöterna i styrelsen ska vara bosatta i Europeiska unionen. Utländska företag ska utse en direktör eller direktörer för sina filialer. En direktör för en filial måste vara en fysisk person med rättskapacitet. Minst en direktör för en filial måste vara bosatt i Estland, i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz.

FI: En utlänning som bedriver handel som enskild näringsidkare och minst häften av delägarna i ett handelsbolag eller i ett kommanditbolag måste vara fast bosatta i EES. För alla sektorer krävs bosättning i EES för minst hälften av de ordinarie styrelseledamöterna och suppleanterna samt för den verkställande direktören; undantag kan dock medges för vissa företag. Om en armenisk organisation avser att bedriva näringsverksamhet eller handel genom att öppna en filial i Finland krävs näringstillstånd.

FR: Av den verkställande direktören för en industriell, kommersiell eller hantverksrelaterad verksamhet krävs, om denne inte har uppehållstillstånd, ett särskilt tillstånd.

HU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för förvärv av statligt ägd egendom.

IT: För tillträde till industriell, kommersiell och hantverksrelaterad verksamhet kan det krävas uppehållstillstånd.

PL: Ett representationskontor får endast ägna sig åt reklam och marknadsföring för det utländska moderbolag som kontoret representerar. Detta gäller för alla sektorer utom juridiska tjänster och tjänster som tillhandahålls av sjukvårdsinrättningar: Armeniska investerare får inleda och utöva ekonomisk verksamhet endast i form av kommanditbolag, handelsbolag och aktiebolag (och för juridiska tjänster bara i form av handelsbolag och kommanditbolag).

RO: Den verkställande direktören eller styrelseordföranden samt hälften av styrelseledamöterna i affärsföretag ska vara rumänska medborgare om inget annat anges i bolagsavtalet eller i bolagets stadgar. Majoriteten av affärsföretagens revisorer samt deras ställföreträdare ska vara rumänska medborgare.

SE: Ett utländskt bolag som inte har bildat någon juridisk person i Sverige eller som bedriver sin verksamhet genom en handelsagent ska bedriva sin affärsverksamhet genom en i Sverige registrerad filial med självständig förvaltning och separat bokföring. Den verkställande direktören för filialen och den vice verkställande direktören, om en sådan har utsetts, måste vara bosatt inom EES. En fysisk person som inte är bosatt inom EES och som bedriver affärsverksamhet i Sverige ska utse och registrera en i Sverige bosatt företrädare som ansvarig för verksamheten där. Separata räkenskaper ska föras över verksamheten i Sverige. Den behöriga myndigheten får i enskilda fall medge undantag från kraven på filial och på bosättning. Byggprojekt som varar mindre än ett år och som utförs av ett företag beläget eller en fysisk person bosatt utanför EES är undantagna från kravet att etablera en filial och att utse en i Sverige bosatt företrädare. Ett handelsbolag kan vara en grundare, endast om alla ägare med obegränsat personligt ansvar är bosatta inom EES. Grundare utanför EES kan ansöka om tillstånd från den behöriga myndigheten. För aktiebolag och ekonomiska föreningar måste minst 50 % av styrelseledamöterna, den verkställande direktören, den vice verkställande direktören, styrelsesuppleanterna och minst en av de personer som ska ha teckningsrätt för företaget, i förekommande fall, vara bosatta inom EES. Den behöriga myndigheten får bevilja undantag från detta krav. Om ingen av bolagets/föreningens företrädare är bosatt i Sverige ska styrelsen utse och registrera en person som är bosatt i Sverige och som har bemyndigats att ta emot juridiska dokument för företagets/föreningens räkning. Motsvarande villkor gäller för etablering av alla andra slags juridiska personer. En innehavare/sökande av registrerade rättigheter (patent, varumärken, formskydd och växtförädlarrätt) som inte är bosatt i Sverige ska ha ett ombud registrerat i Sverige, främst med tanke på förfaranden, anmälan osv.

SI: En innehavare/sökande av registrerade rättigheter (patent, varumärken, formskydd) som inte är bosatt i Slovenien ska ha ett ombud med hemvist i Slovenien, främst med tanke på förfaranden, anmälan osv.

SK: En armenisk fysisk person vars namn ska registreras i handelsregistret som en person som är bemyndigad att handla på näringsidkarens (företagets) vägnar måste lämna in ett uppehållstillstånd för Slovakien.

Investeringar

ES: För investeringar i Spanien av utländska regeringar och offentliga organ (som vanligen har andra intressen utöver de ekonomiska), direkt eller genom bolag eller andra enheter som direkt eller indirekt kontrolleras av utländska regeringar, krävs förhandsgodkännande från regeringen.

BG: Utländska investerare får inte delta i privatiseringar. Utländska investerare och bulgariska juridiska personer med armeniskt kontrollerat ägande behöver tillstånd för a) prospektering, utveckling eller utvinning av naturresurser i territorialvattnet, den territoriella kontinentalsockeln eller den exklusiva ekonomiska zonen och b) förvärv av ett kontrollerande aktieinnehav i företag som bedriver sådan verksamhet som avses i a.

FR: I artiklarna L151-1 och R135-1 sec i finans- och penninglagen förbehålls rätten till förhandsgodkännande från ekonomiministeriet för utländska investeringar i Frankrike inom de sektorer som förtecknas i artikel R153-2 i finans- och penninglagen. Frankrike förbehåller sig rätten att begränsa utländskt ägande i nyligen privatiserade företag till en viss andel av de aktier som bjuds ut till allmänheten, vilken fastställs av Frankrikes regering från fall till fall. För etablering inom en viss industriell, kommersiell eller hantverksrelaterad verksamhet förbehålls rätten att kräva ett särskilt godkännande om den verkställande direktören inte har permanent uppehållstillstånd.

FI: Förbehåller sig rätten att begränsa etableringsrätten och rätten att tillhandahålla tjänster för fysiska personer utan hembygdsrätt på Åland eller för juridiska personer utan tillstånd från behöriga myndigheter på Åland.

HU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller armeniskt ägande i nyligen privatiserade företag.

IT: För förvärv av aktieposter i bolag verksamma inom försvar och nationell säkerhet och för förvärv av strategiska tillgångar inom transporttjänster, telekommunikation och energi kan det krävas godkännande från *Presidenza del Consiglio dei Ministri* (Regeringskansliet).

LT: Säkerhetskontroller kan tillämpas med avseende på investeringar i företag, sektorer och anläggningar av strategisk betydelse för den nationella säkerheten.

PL: Obundet när det gäller förvärv av statligt ägd egendom, dvs. de bestämmelser som reglerar privatiseringsprocessen.

SE: Förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla diskriminerande krav för företagsgrundare, företagsledning och styrelse när nya juridiska företagsformer införlivas i svensk lagstiftning.

Fast egendom

För förvärv av mark och fast egendom gäller följande begränsningar[1]:

AT: För utländska fysiska och juridiska personers förvärv, köp, hyra och arrende av fast egendom krävs godkännande från behöriga regionala myndigheter (Länder), som tar ställning till huruvida viktiga ekonomiska, sociala eller kulturella intressen påverkas eller inte.

BG: Utländska fysiska eller juridiska personer (inbegripet via filialer) får inte förvärva äganderätt till mark. Bulgariska juridiska personer med utländskt ägande får inte förvärva äganderätt till jordbruksmark. Utländska juridiska personer och utländska medborgare som har sin hemvist utomlands får förvärva äganderätt till byggnader samt, i begränsad omfattning, rättigheter avseende fast egendom (nyttjanderätt, rätt att bygga, rätt att uppföra en stor anläggning samt servitutsrätt).

CZ: Jordbruks- och skogsmark får förvärvas endast av utländska fysiska personer som är permanent bosatta i Tjeckien och företag etablerade i form av juridiska personer som har sin hemvist i Tjeckien. Särskilda regler gäller för statligt ägd jordbruks- och skogsmark. Statlig jordbruksmark får förvärvas endast av tjeckiska medborgare, kommuner och offentliga universitet (för utbildning och forskning). Juridiska personer (oavsett form eller hemvist) får förvärva statlig jordbruksmark från staten endast om en byggnad, som de redan äger, är byggd på marken eller om marken är nödvändig för användningen av en sådan byggnad. Endast kommuner och offentliga universitet får förvärva statsägd skog.

CY: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation.

[1] När det gäller tjänstesektorerna håller sig begränsningarna inom ramen för vad som anges i gällande Gatsåtaganden.

DE: Vissa krav på ömsesidighet gäller.

DK: Förvärv av fast egendom av fysiska eller juridiska personer som inte har sin hemvist i Danmark förutsätter i regel tillstånd från justitieministeriet. Huruvida ett tillstånd krävs beror på hur den fasta egendomen avses att användas.

EE: Förbehåller sig rätten att kräva att endast en fysisk person som är estnisk medborgare eller medborgare i en EES-medlemsstat eller en juridisk person som är inskriven i det för detta ändamål föreskrivna estniska registret får förvärva fast egendom som används som vinstgivande mark, vars kategorier av markanvändningstyp omfattar jordbruks- och skogsmark, och endast med tillstånd från länsstyrelsen. Detta förbehåll gäller inte vid förvärv av jordbruksmark eller skogsmark för att tillhandahålla en tjänst som har liberaliserats enligt detta avtal.

ES: Förbehåller sig rätten att kräva att utländska investeringar i verksamhet som direkt avser fastighetsinvesteringar för diplomatiska beskickningar för stater som inte är medlemmar i EU ska ha ett myndighetstillstånd från det spanska ministerrådet, såvida inget ömsesidigt avtal om liberalisering föreligger.

FI: I fråga om Åland förbehålls rätten att kräva förhandstillstånd.

HU: Med förbehåll för undantagen enligt lagstiftningen om åkermark får utländska fysiska och juridiska personer inte förvärva åkermark. För att utlänningar ska få förvärva fast egendom krävs tillstånd från den nationella myndighet som är behörig med utgångspunkt i den fasta egendomens belägenhet. Förvärv av statligt ägd egendom är obundet.

EL: Enligt lag nr 1892/90 krävs tillstånd från försvarsministeriet för förvärv av mark i områden nära gränser. Enligt administrativ praxis är det lätt att få tillstånd för direktinvesteringar.

HR: Obundet när det gäller förvärv av fast egendom av tjänsteleverantörer som inte är etablerade och bildade som aktiebolag i Kroatien. Förvärv av fast egendom som är nödvändig för tillhandahållande av tjänster är tillåten för företag som är etablerade och bildade som aktiebolag i Kroatien som juridiska personer. För förvärv av fast egendom som är nödvändig för tillhandahållande av tjänster av filialer krävs godkännande av justitieministeriet. Jordbruksmark får inte förvärvas av utländska juridiska eller fysiska personer.

IE: Skriftligt förhandsmedgivande ska inhämtas från markkommissionen (Land Commission) för inhemska eller utländska bolags eller utländska medborgares förvärv av varje slags andel i mark på Irland. Om sådan mark är avsedd för näringsändamål (annat än jordbruk) frångås kravet, förutsatt att certifiering fås från ministern för näringsliv, handel och sysselsättning (Minister for Enterprise, Trade and Employment). Denna lag är inte tillämplig på mark i städer, där rätten förbehålls att kräva förhandstillstånd.

IT: För utländska fysiska och juridiska personers förvärv av fast egendom gäller ett krav på ömsesidighet.

LT: Förvärv av mark, inre vatten och skogar ska tillåtas för utländska fysiska och juridiska personer som uppfyller kriterierna för europeisk och transatlantisk integration. Förfarandet, villkoren och restriktionerna för markförvärv ska fastställas i författningsrätten.

LV: Lettland förbehåller sig rätten att införa eller upprätthålla varje åtgärd som avser tredjelandsmedborgares förvärv av jordbruksmark, också när det gäller tillståndsförfarandet för förvärv av jordbruksmark.

PL: Tillstånd krävs för direkt eller indirekt förvärv av fast egendom. Tillstånd utfärdas genom ett administrativt beslut av en minister som är behörig i inrikes frågor, med försvarsministerns medgivande och, när det gäller jordbruksfastigheter, även med medgivande från ministern för jordbruk och landsbygdsutveckling. Obundet när det gäller förvärv av statligt ägd egendom, dvs. de bestämmelser som reglerar privatiseringsprocessen (för leveranssätt 3).

RO: Fysiska personer som inte har vare sig rumänskt medborgarskap eller hemvist i Rumänien, liksom juridiska personer som inte är rumänska och inte har sitt huvudkontor i Rumänien, får inte förvärva äganderätt till någon form av mark genom handlingar *inter vivos*.

SI: Förbehåller sig rätten att kräva att juridiska personer, etablerade i Slovenien och med utländskt ägande, får förvärva fast egendom inom Sloveniens territorium. Filialer som etablerats i Slovenien av utländska personer får bara förvärva fast egendom, utom mark, som är nödvändig för att utöva den näringsverksamhet filialerna etablerats för. Enligt lagen om affärsföretag betraktas inte en filial som är etablerad i Slovenien som en juridisk person, utan behandlas när det gäller verksamheten på samma sätt som ett dotterbolag, vilket överensstämmer med artikel XXVIII g i Gats.

SK: Förvärv av mark är obundet (för leveranssätten 3 och 4). Utländska företag eller fysiska personer får inte förvärva jordbruks- och skogsbruksmark utanför den bebyggda delen av en kommun och en del annan mark (t.ex. naturresurser, sjöar, floder, allmänna vägar osv.).

Erkännande

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller EU:s direktiv om ömsesidigt erkännande av examensbevis. Rätten att utöva ett reglerat yrke i en av EU:s medlemsstater ger inte rätt att utöva detta i en annan medlemsstat[1].

Särskilt för behandling som mest gynnad nation

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd genom vilken differentierad behandling beviljas i enlighet med internationella investeringsavtal eller andra handelsavtal som är i kraft eller undertecknades innan detta avtal trädde i kraft.

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd genom vilken medborgare eller företag beviljas differentierad behandling med avseende på etableringsrätten genom befintliga eller framtida bilaterala avtal mellan följande EU-medlemsstater: Belgien, Cypern, Danmark, Frankrike, Tyskland, Grekland, Irland, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Portugal, Spanien och Förenade kungariket, och något av följande länder eller furstendömen: San Marino, Monaco, Andorra och Vatikanstaten.

Europeiska unionen förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som beviljar ett land differentierad behandling enligt varje befintligt eller framtida bilateralt eller multilateralt avtal som

a) skapar en inre marknad för tjänster och investeringar,

b) beviljar etableringsrätt, eller

[1] För att personer som är medborgare i länder utanför EU ska få sina kvalifikationer erkända i hela EU krävs att ett avtal om ömsesidigt erkännande förhandlas fram i enlighet med artikel XXX.

c) kräver en tillnärmning av lagstiftningen inom en eller flera ekonomiska sektorer.

Vid tillämpning av detta undantag avses med

a) *en inre marknad för tjänster och investeringar*: ett område utan inre gränser där den fria rörligheten för tjänster, kapital och personer säkerställs.

b) *etableringsrätt*: en skyldighet att i praktiken avskaffa alla etableringshinder mellan parterna i det regionala avtalet om ekonomisk integration när det avtalet träder i kraft. Etableringsrätten ska innefatta rätten för medborgare från parterna i det regionala ekonomiska integrationsavtalet att bilda och driva företag på samma villkor som medborgare i enlighet med den nationella lagstiftningen i det land där etableringen äger rum.

c) *tillnärmning av lagstiftningen*:

i) anpassning av lagstiftningen i en eller flera parter i det regionala avtalet om ekonomisk integration till lagstiftningen i den andra parten eller de andra parterna i det avtalet, eller

ii) införlivande av gemensam lagstiftning i den nationella rättsordningen hos parterna i det regionala avtalet om ekonomisk integration.

Anpassningen eller införlivandet ska äga rum, och ska anses ha ägt rum, först när ett genomförande skett i den nationella rättsordningen hos parten eller parterna i det regionala avtalet om ekonomisk integration.

Sektorsspecifika förbehåll

BG: Viss ekonomisk verksamhet med anknytning till utnyttjande eller användning av statlig eller offentlig egendom omfattas av koncessioner som beviljas i enlighet med lagen om koncessioner.

I kommersiella bolag i vilka staten eller en kommun innehar en andel i bolagets kapital som överstiger 50 % krävs tillstånd från privatiseringsmyndigheten eller en annan statlig eller regional enhet, beroende på vilken som är behörig, för transaktioner avseende företagets anläggningstillgångar, slutande av avtal om förvärv av ägarintresse, leasing, gemensam verksamhet, krediter och säkring av fordringar, eller för ådragande av förpliktelser som har sin grund i växlar.

DK, FI och SE: Åtgärder som vidtagits av Danmark, Sverige och Finland för att stärka det nordiska samarbetet, exempelvis

a) finansiellt stöd till forsknings- och utvecklingsprojekt (FoU) (Nordisk industrifond),

b) finansiering av genomförbarhetsstudier för internationella projekt (Nordiska projektexportfonden),

c) finansiellt stöd till företag[1] som använder miljöteknik (Nordiska miljöfinansieringsbolaget).

[1] Gäller östeuropeiska företag som samarbetar med ett eller flera nordiska företag.

Detta förbehåll påverkar inte undantagandet av upphandling utförd av en part, subventioner eller statligt stöd för handel med tjänster, i artikel 141 i detta avtal.

PT: För länder där portugisiska är officiellt språk (Angola, Brasilien, Kap Verde, Guinea-Bissau, Moçambique och São Tomé och Principe), frångås kravet på medborgarskap för fysiska personer inom vissa verksamheter och yrken som avser tillhandahållande av tjänster.

Behandling som mest gynnad nation i fråga om transport:

EU: Varje åtgärd genom vilken ett tredjeland beviljas differentierad behandling i enlighet med befintliga eller framtida avtal om tillträde till inre vattenvägar (inbegripet avtal som avser Rhen-Main-Donau-kanalen), som förbehåller vissa trafikrättigheter för operatörer som är baserade i de berörda länderna och uppfyller medborgarskapskriterierna för ägande. Genomförandebestämmelser för Mannheimkonventionen om sjöfart på Rhen gäller. Denna del av förbehållet gäller endast följande EU-medlemsstater: BE, FR, DE och NL. Transport på inre vattenvägar (CPC 722).

FI: Beviljande av differentierad behandling för ett land enligt befintliga eller framtida bilaterala avtal om undantag för fartyg som för utländsk flagg från ett specificerat annat land eller utlandsregistrerade fordon från det allmänna förbudet att tillhandahålla cabotage (inbegripet kombinerad järnvägs- och vägtransport) i Finland på grundval av ömsesidighet (ingår i CPC 711, ingår i 712, ingår i 721).

SE: Åtgärder kan vidtas ömsesidigt på ett sätt som gör att fartyg från Armenien som för armenisk flagg kan bedriva cabotage i Sverige i samma mån som Armenien tillåter fartyg som för svensk flagg att bedriva cabotage i Armenien. Det specifika syftet med detta förbehåll beror på innehållet i en eventuell ömsesidig överenskommelse mellan Armenien och Sverige (CPC 7211, 7212).

BG: I samma mån som Armenien tillåter tjänsteleverantörer från Bulgarien att tillhandahålla tjänster med inriktning på godshantering, lagring och magasinering i havs- och inlandshamnar, inbegripet tjänster som rör containertrafik och gods i containrar, kommer Bulgarien att på samma villkor tillåta tjänsteleverantörer från Armenien att tillhandahålla tjänster med inriktning på godshantering, lagring och magasinering i havs- och inlandshamnar, inbegripet tjänster som rör containertrafik och gods i containrar (ingår i CPC 741, ingår i 742).

DE: För konsumenter bosatta i Tyskland som vill chartra utländska fartyg kan det ställas reciprocitetskrav (CPC 7213, 7223, 83103).

EU: Förbehåller sig rätten att bevilja differentierad behandling för ett land enligt befintliga eller framtida bilaterala avtal om internationella godstransporter på väg (också kombinerad transport – väg eller järnväg) och kollektivtrafik, som ingåtts mellan EU eller EU:s medlemsstater och ett tredjeland (CPC 7111, 7112, 7121, 7122 och 7123). Sådan behandling får

a) reservera eller begränsa tillhandahållandet av berörda transporttjänster mellan avtalsparterna eller genom avtalsparternas territorium till fordon som är registrerade i respektive avtalspart[1], eller

[1] I fråga om Österrike omfattar den del av undantaget från behandling som mest gynnad nation som avser trafikrättigheter alla de länder med vilka det förekommer bilaterala överenskommelser om vägtransporter eller andra arrangemang som avser vägtransporter eller som kan komma att övervägas i framtiden.

b) ge sådana fordon skattebefrielse.

BG: Åtgärder som vidtas enligt befintliga eller framtida avtal som reserverar eller begränsar tillhandahållandet av dessa slag av transporttjänster och specificerar villkoren för tillhandahållandet, inbegripet transiteringstillstånd eller förmånliga vägtrafikskatter, inom Bulgariens territorium eller över Bulgariens gränser (CPC 7111, 7112).

HR: Åtgärder som tillämpas enligt befintliga eller framtida avtal om internationell vägtransport och som reserverar eller begränsar tillhandahållandet av transporttjänster och specificerar driftsvillkor, inbegripet transiteringstillstånd eller förmånliga vägtrafikskatter för en transporttjänst till, i, genom och från Kroatien till de berörda avtalsparterna (CPC 7111, 7112).

CZ: Åtgärder som vidtas enligt befintliga eller framtida avtal och som reserverar eller begränsar tillhandahållandet av transporttjänster och specificerar driftsvillkor, inbegripet transiteringstillstånd eller förmånliga vägtrafikskatter för en transporttjänst till, i, genom och från Tjeckien till de berörda avtalsparterna (CPC 7121, 7122, 7123).

EE: Vid beviljande av differentierad behandling för ett land enligt befintliga eller framtida bilaterala avtal om internationell vägtransport (också kombinerade transporter väg–järnväg), att reservera eller begränsa tillhandahållandet av en transporttjänst till, i, genom och från Estland till de avtalsslutande parterna till fordon som registrerats i den enskilda avtalsparten, och om skattebefrielse för sådana fordon.

LT: Åtgärder som vidtas enligt bilaterala avtal och som fastställer bestämmelser för transporttjänster och specificerar driftsvillkor, inbegripet bilaterala transiterings- och andra transporttillstånd för transportjänster till, genom och från Litauen och till de berörda avtalsparterna, och vägtrafikskatter och vägtullar (CPC 7121, 7122, 7123).

SK: Åtgärder som vidtas enligt befintliga eller framtida avtal och som reserverar eller begränsar tillhandahållandet av transporttjänster och specificerar driftsvillkor, inbegripet transiteringstillstånd eller förmånliga vägtrafikskatter för en transporttjänst till, i och från Slovakien till de berörda avtalsparterna (CPC 7121, 7122, 7123).

ES: Tillstånd för ett företag att etablera kommersiell närvaro i Spanien kan nekas tjänsteleverantörer vars ursprungsland inte ger tjänsteleverantörer från Spanien effektivt tillträde till marknaden (CPC 7123).

BG, CZ och SK: Åtgärder som vidtas enligt befintliga eller framtida avtal, och som reglerar trafikrättigheter och driftsvillkor samt tillhandahållandet av transporttjänster inom Bulgariens, Tjeckiens och Slovakiens territorier samt mellan de berörda länderna.

EU: Beviljande av differentierad behandling för ett tredjeland enligt befintliga eller framtida bilaterala avtal som avser följande kringtjänster för lufttransporter:

a) Försäljning och marknadsföring av lufttransporttjänster.

b) Tjänster som rör datoriserade bokningssystem (CRS).

c) Andra kringtjänster för lufttransport, t.ex. marktjänster och flygplatsledningstjänster.

Med avseende på underhåll och reparation av luftfartyg och delar av luftfartyg förbehåller sig EU rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som beviljar ett tredjeland differentierad behandling enligt befintliga eller framtida handelsavtal i enlighet med artikel V i Gats.

EU: Förbehåller sig rätten att kräva att endast erkända organisationer som bemyndigats av EU kan utföra lagstadgad besiktning och certifiering av fartyg på medlemsstaternas vägnar. Etableringskrav får ställas.

PL: I samma mån som Armenien tillåter tillhandahållande av transporttjänster till och genom Armenien av passagerar- och godstransportleverantörer från Polen, kommer Polen att på samma villkor tillåta tillhandahållande av transporttjänster av armeniska person- och godstransportleverantörer till och genom Polens territorium.

A. Jordbruk, jakt och skogsbruk

FR: Det krävs tillstånd för att företag och investerare från länder utanför EU ska få bilda jordbruksföretag respektive förvärva vingårdar.

AT, HR, HU, MT och RO: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för jordbruksverksamhet.

CY: Investerare får äga högst 49 %.

FI: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för renskötsel.

IE: Det krävs tillstånd för att armeniska medborgare bosatta i Irland ska få bilda företag inom mjölframställning.

BG: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för skogsavverkning.

SE: Endast samer får äga renar och utöva renskötsel.

B. Fiske och vattenbruk

EU: Tillträde till och användning av biologiska resurser och fiskevatten belägna i de havsvatten som omfattas av medlemsstaternas suveränitet eller jurisdiktion får begränsas till fiskefartyg som för en medlemsstats flagga, om inte annat föreskrivs.

CY: För fiskefartyg är andelen ägande från länder utanför EU begränsad till högst 49 % och förutsätter tillstånd.

SE: Ett fartyg ska anses vara svenskt och få föra svensk flagg om mer än hälften av kapitalet ägs av svenska medborgare eller juridiska personer. Regeringen får tillåta utländska fartyg att segla under svensk flagg om deras verksamhet är under svensk kontroll eller om ägaren är permanent bosatt i Sverige. Fartyg som till minst 50 % ägs av EES-medborgare eller företag som har sitt säte, sin centrala förvaltning eller sin huvudsakliga verksamhet inom EES och vars verksamhet kontrolleras från Sverige, kan också registreras i det svenska registret. För yrkesfiske krävs en särskild yrkesfiskelicens som kan beviljas om fisket har anknytning till den svenska fiskerinäringen. Anknytningen kan till exempel vara att hälften av fångsten under ett kalenderår (i värde) landas i Sverige, att hälften av fiskeresorna avgår från en svensk hamn eller att hälften av fiskarna i flottan är bosatta i Sverige. För fartyg över fem meter krävs fartygstillstånd tillsammans med yrkesfiskelicensen. Tillstånd beviljas bland annat om fartyget är registrerat i det nationella registret och har en verklig ekonomisk anknytning till Sverige. Befälhavaren för ett handelsfartyg eller ett traditionellt fartyg ska vara medborgare i en medlemsstat i EES. Undantag får beviljas av Transportstyrelsen.

SI: Vid utländska fiskefartygs transitering genom Sloveniens territorialvatten är allt fiske eller fångst av fisk och andra marina organismer till havs och på havsbotten förbjudet. Förbudet gäller också utländska fiskebåtar. Fartyg får segla under slovensk flagg om mer än hälften av fartyget ägs av EU-medborgare eller juridiska personer som har sitt huvudkontor i en EU-medlemsstat. Vattenbruk som föder upp organismer för utsättning måste vara registrerade i Slovenien.

UK: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för förvärv av fartyg under brittisk flagg, såvida inte investeringen till minst 75 % ägs av brittiska medborgare eller av bolag som till minst 75 % ägs av brittiska medborgare, i samtliga fall bosatta och med säte i Förenade kungariket. Fartygen måste förvaltas, ledas och kontrolleras från Förenade kungariket.

C. Utvinning av mineral

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller juridiska personer som kontrolleras[1] av fysiska eller juridiska personer i ett land utanför EU som står för mer än 5 % av EU:s import av olja eller naturgas. Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för direkta filialer (bolagsbildning krävs).

[1] En juridisk person kontrolleras av en annan fysisk eller juridisk person om den sistnämnda har befogenhet att utse en majoritet av styrelseledamöterna eller på annat sätt lagenligt leda verksamheten. Framför allt ska ett ägande på över 50 % av aktieinnehavet i en juridisk person anses utgöra kontrollerande innehav.

D. Tillverkning

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller juridiska personer som kontrolleras[1] av fysiska eller juridiska personer i ett land utanför EU som står för mer än 5 % av EU:s import av olja eller naturgas. Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för direkta filialer (bolagsbildning krävs).

IT: Ägare av förlag och tryckerier samt förläggare måste vara EU-medborgare. Företag måste ha sitt huvudkontor i en EU-medlemsstat.

HR: Krav på medborgarskap för förlagsverksamhet, tryckning och reproduktion av inspelningar.

SE: Fysiska personer som äger tidskrifter som trycks och ges ut i Sverige måste vara bosatta i Sverige eller medborgare i EES. Juridiska personer som är ägare av sådana tidskrifter måste vara etablerade i EES. Tidskrifter som trycks och ges ut i Sverige och tekniska inspelningar måste ha en ansvarig utgivare, som ska ha hemvist i Sverige.

För produktion, överföring och distribution för egen räkning av elektricitet, gas, ånga och varmvatten[2] (utom kärnkraftsbaserad elproduktion):

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller produktion, överföring och distribution för egen räkning av elektricitet samt framställning av gas och distribution av gasformiga bränslen.

[1] En juridisk person kontrolleras av en annan fysisk eller juridisk person om den sistnämnda har befogenhet att utse en majoritet av styrelseledamöterna eller på annat sätt lagenligt leda verksamheten. Framför allt ska ett ägande på över 50 % av aktieinnehavet i en juridisk person anses utgöra kontrollerande innehav.

[2] Den sektorsövergripande begränsningen för samhällsnyttiga tjänster gäller.

Produktion, överföring och distribution av ånga och varmvatten:

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller juridiska personer som kontrolleras[1] av fysiska eller juridiska personer i ett land utanför EU som står för mer än 5 % av EU:s import av olja, elektricitet eller naturgas. Obundet för direkta filialer (bolagsbildning krävs).

FI: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller produktion, överföring och distribution av ånga och varmvatten.

1. Företagstjänster

Yrkesmässiga tjänster

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller juridisk rådgivning samt tjänster som gäller juridiska handlingar och intyg som tillhandahålls av jurister som anförtrotts offentliga uppgifter, t.ex. notarier, *huissiers de justice* eller andra *officiers publics et ministériels*, och när det gäller tjänster som tillhandahålls av officiellt utnämnda utmätningsmän.

EU: För fullt medlemskap i advokatsamfundet, som krävs för att vara verksam inom inhemsk rätt (EU-rätt och medlemsstatens rättsordning), gäller ett krav på medborgarskap och/eller krav på bosättning.

[1] En juridisk person kontrolleras av en annan fysisk eller juridisk person om den sistnämnda har befogenhet att utse en majoritet av styrelseledamöterna eller på annat sätt lagenligt leda verksamheten. Framför allt ska ett ägande på över 50 % av aktieinnehavet i en juridisk person anses utgöra kontrollerande innehav.

AT: När det gäller juridiska tjänster, krav på medborgarskap för tillhandahållande av juridiska tjänster genom kommersiell närvaro. Utländska juristers (som måste vara fullt kvalificerade enligt lagstiftningen i sina hemländer) aktieägande och andelar i rörelseresultatet för en advokatbyrå får inte överstiga 25 %. De får inte ha ett avgörande inflytande på beslutsfattandet. För utländska minoritetsinvesterare eller deras kvalificerade personal är tillhandahållande av juridiska tjänster endast tillåtet i fråga om folkrätt och rätten i jurisdiktion där de är behöriga att vara verksamma som jurist. För att tillhandahålla juridiska tjänster i fråga om inhemsk rätt (EU-rätt och medlemsstatens rättsordning) och för att uppträda som ombud inför domstolar krävs fullt medlemskap i advokatsamfundet, vilket är förenat med ett krav på medborgarskap.

AT: När det gäller redovisning, bokföring, revision och skatterådgivning får aktieägande och rösträtter för personer som enligt utländsk lag har rätt att utöva yrket inte överstiga 25 %.

AT: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för läkartjänster (utom för psykologer och psykoterapeuter).

AT, BG och HR: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för tillhandahållande av juridiska tjänster i fråga om inhemsk rätt (EU-rätt och medlemsstaternas rättsordning).

AT, CY, EE, MT och SI: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för veterinärtjänster.

BE: När det gäller juridiska tjänster tillämpas kvoter för att uppträda som ombud inför *Cour de cassation* i icke-brottmål.

BG: Utländska jurister kan endast tillhandahålla juridiska representationstjänster åt en medborgare från sitt land; det ställs även krav på ömsesidighet och samarbete med en bulgarisk jurist. För juridiska medlingstjänster krävs permanent bosättning.

BG: När det gäller juridiska tjänster är vissa typer av juridiska företagsformer (*advokatsko sadrujie* och *advokatsko drujestvo*) förbehållna advokater med fullt medlemskap i advokatsamfundet i Bulgarien.

BG: Ett utländskt revisionsföretag (från länder utanför EU eller EES) kan utföra revisionstjänster bara förutsatt att ömsesidighet råder och att tre fjärdedelar av ledamöterna i ledningsorganen och de registrerade revisorer som utför revision för företagets räkning uppfyller krav som är likvärdiga dem som gäller bulgariska revisorer.

BG: För medlingstjänster krävs permanent bosättning. När det gäller skatterådgivning krävs EU-medborgarskap.

BG: När det gäller arkitekttjänster, stadsplanering och landskapsarkitektur, ingenjörstjänster och integrerade byggtekniska tjänster får utländska fysiska och juridiska personer som enligt sin nationella lagstiftning har kompetens som erkända formgivare självständigt övervaka och formge byggentreprenader i Bulgarien endast om de vunnit i ett konkurrensutsatt förfarande och valts som entreprenör enligt villkoren och förfarandet i lagen om offentlig upphandling.

BG: När det gäller arkitekttjänster, stadsplanering och landskapsarkitektur, ingenjörstjänster och integrerade byggtekniska tjänster för projekt av nationell eller regional betydelse måste armeniska investerare verka i partnerskap med eller som underleverantör till lokala investerare. När det gäller arkitekttjänster, stadsplanering och landskapsarkitektur måste utländska specialister ha minst två års erfarenhet från byggsektorn. Krav på medborgarskap gäller för stadsplanering och landskapsarkitektur.

BG: När det gäller stadsplanering och landskapsarkitektur gäller krav på medborgarskap.

BG, CY, MT och SI: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för barnmorsketjänster och tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal.

CY: Krav på medborgarskap för arkitekttjänster, stadsplanering och landskapsarkitektur, ingenjörstjänster och integrerade byggtekniska tjänster.

CY: Krav på medborgarskap i EES eller Schweiz samt bosättning (kommersiell närvaro) för tillhandahållande av juridiska tjänster, däribland representation vid domstol. Endast advokater inskrivna i advokatsamfundet får vara delägare, aktieägare eller styrelseledamöter i en advokatbyrå i Cypern. Krav på icke-diskriminerande juridisk företagsform. För fullt medlemskap i advokatsamfundet gäller krav på medborgarskap och krav på bosättning.

CZ: För att tillhandahålla juridiska tjänster i fråga om inhemsk rätt (EU-rätt och medlemsstatens rättsordning) och för att uppträda som ombud inför domstolar krävs medborgarskap i EES eller Schweiz och bosättning i Tjeckien. Krav på icke-diskriminerande juridisk företagsform.

CZ, HU och SK: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för barnmorsketjänster.

CY: Utländska revisorer måste ha ett tillstånd som kan erhållas på vissa villkor.

BG, CY, CZ, EE och MT: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för läkar-, tandläkar- och psykologtjänster.

CZ och SK: Förbehåller sig rätten att kräva att minst 60 % av kapitalandelen eller rösträtterna är reserverade för landets medborgare i fråga om tillhandahållande av revisionstjänster (CPC 86211 och 86212 utom redovisningstjänster).

CZ: I fråga om läkar-, tandläkar- och psykologtjänster, barnmorsketjänster samt tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal är tillträdet begränsat till fysiska personer. För utländska fysiska personer krävs godkännande av de behöriga myndigheterna.

CZ: För veterinärtjänster är tillträdet begränsat till fysiska personer. Krav på godkännande från veterinärmyndigheter.

DK: Enligt den danska *lov om rettens pleje* är en advokatbyrås enda syfte att bedriva advokatverksamhet. Advokater som bedriver verksamhet i en advokatbyrå, eller andra anställda i företaget som äger aktier i detta, ska vara personligen ansvariga tillsammans med byrån när det gäller eventuella anspråk som uppstår till följd av bistånd till en klient. Dessutom måste 90 % av andelarna i en dansk advokatbyrå ägas av advokater med dansk auktorisation, advokater från EU som är registrerade i Danmark eller advokatbyråer som är registrerade i Danmark.

DK: En revisor måste ha danskt godkännande för att utföra lagstadgad revisionsverksamhet. För godkännande krävs bosättning i en EU-medlemsstat eller en EES-medlemsstat. Rösträtterna i godkända revisionsföretag för revisorer och revisionsföretag som inte är godkända enligt förordningen om genomförande av 8:e direktivet om lagstadgad revision får inte överskrida en andel på 10 %.

DK: För att utländska revisorer ska få bilda en byrå med danska godkända revisorer krävs tillstånd från *Erhvervs- og Selskabsstyrelsen*.

DK: För veterinärtjänster är tillträdet begränsat till fysiska personer.

EL: Krav på medborgarskap för att erhålla licens som lagstadgad revisor.

EL: Krav på medborgarskap för tandtekniker.

ES: För att tillhandahålla juridiska tjänster i fråga om EU-rätt och rätten i en EU-medlemsstat kan kommersiell närvaro krävas i någon av de juridiska företagsformer som är tillåtna enligt nationell lagstiftning, på icke-diskriminerande basis. Vissa juridiska företagsformer får förbehållas advokater som är medlemmar i advokatsamfundet, också på icke-diskriminerande basis.

FI: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för representation vid domstolar, förutom för patentombud och advokater.

FI: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller offentligt eller privat finansierade hälso- och sjukvårdstjänster och sociala tjänster (läkar-, tandläkar- och psykologtjänster, barnmorsketjänster, tjänster som tillhandahålls av sjukgymnaster och paramedicinsk personal).

FI: För revisionstjänster gäller krav på bosättning för minst en av revisorerna i ett finskt aktiebolag.

FI, HU och NL: Krav på bosättning för patentombud (ingår i CPC 861).

FR: När det gäller juridiska tjänster är vissa juridiska företagsformer (*association d'avocats* och *société en participation d'avocat*) förbehållna jurister med fullt medlemskap i advokatsamfundet i Frankrike. I en advokatbyrå som tillhandahåller tjänster som rör fransk rätt eller EU-rätt ska minst 75 % av partnerna med 75 % av andelarna vara advokater som är fullständiga medlemmar av advokatsamfundet i Frankrike.

FR: När det gäller arkitekttjänster, läkar-, tandläkar- och psykologtjänster, barnmorsketjänster samt tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal får utländska investerare endast verka genom de juridiska företagsformerna *société d'exercice liberal* (*sociétés anonymes, sociétés à responsabilité limitée* eller *sociétés en commandite par actions*) och *société civile professionnelle*.

FR: I fråga om läkar-, tandläkar- och psykologtjänster, barnmorsketjänster samt tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal krävs medborgarskap. För barnmorsketjänster samt tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal är dock tillträde för utlänningar möjligt inom kvoter som fastställs årligen.

FR: När det gäller veterinärtjänster krävs medborgarskap och ömsesidighet.

HR: Obundet, utom för rådgivning om nationell, utländsk och internationell rätt. Parter får företrädas i domstol endast av medlemmar av Kroatiens advokatsamfund (*odvjetnici*). Krav på medborgarskap för medlemskap i advokatsamfundet. I förfaranden som inbegriper internationella aspekter får parterna i skiljedomstolar och särskilda domstolar företrädas av advokater som är medlemmar i andra länders advokatsamfund.

HR: Tillstånd krävs för att tillhandahålla revisionstjänster.

HR: Fysiska och juridiska personer får tillhandahålla arkitekttjänster och ingenjörstjänster efter godkännande av det kroatiska arkitektförbundet respektive ingenjörsförbundet.

HR: Alla personer som tillhandahåller tjänster direkt till patienter eller behandlar patienter måste ha ett tillstånd från yrkesorganisationen.

EL: Ingen nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tandtekniker. EU-medborgarskap krävs för att erhålla licens som lagstadgad revisor och inom veterinärtjänster.

ES: Lagstadgade revisorer och ombud för immaterialrättigheter omfattas av krav på EU-medborgarskap.

HU: Etablering ska ske i form av partnerskap med en ungersk advokat (*ügyvéd*) eller ett advokatkontor (*ügyvédi iroda*) eller representationskontor.

HU: För veterinärtjänster krävs bosättning för personer som inte är EES-medborgare.

LV: Krav på medborgarskap för advokater som avlagt advokateden, vilka förbehålls juridisk representation i brottmål.

LV: I ett företag med auktoriserade revisorer ska mer än 50 % av kapitalandelarna med rösträtter ägas av auktoriserade revisorer eller företag med auktoriserade revisorer från länder som är medlemmar i EU eller EES. Utländska advokater får endast uppträda som advokater i domstolar i enlighet med bilaterala avtal om ömsesidigt rättsligt bistånd.

LT: Krav på medborgarskap för patentombud.

LT: När det gäller revisionstjänster måste revisionsberättelsen sammanställas i samarbete med en revisor som godkänts att bedriva verksamhet i Litauen. Minst ¾ av aktierna i ett revisionsföretag måste tillhöra revisorer eller revisionsföretag i EU eller EES. Etablering är inte tillåten i form av publika aktiebolag (AB).

LT: Utländska advokater får endast uppträda som advokater i domstolar i enlighet med bilaterala avtal om ömsesidigt rättsligt bistånd.

LT: För tillhandahållande av läkar-, tandläkar- och psykologtjänster krävs ett godkännande som är baserat på en plan för hälsotjänster som är utarbetad efter de behov som finns och med beaktande av befolkningen och befintliga läkar- och tandläkartjänster.

PL: Andra företagsformer är öppna för advokater från andra EU-medlemsstater, men utländska advokater kan endast verka genom handelsbolag eller kommanditbolag.

PL: Krav på EU-medborgarskap för tillhandahållare av veterinärtjänster. Utländska medborgare kan ansöka om tillstånd att utöva yrket.

PL: Krav på medborgarskap för att tillhandahålla revisionstjänster.

PT: I fråga om juridiska tjänster krävs medborgarskap för tillträde till yrket *solicitadores* och för ombud för immaterialrättigheter.

SK: Krav på bosättning för registrering i yrkesorganisationen, och för att tillhandahålla arkitekt-, ingenjörs- och veterinärtjänster. Tillhandahållandet av veterinärtjänster begränsas till fysiska personer.

SK: För att tillhandahålla juridiska tjänster i fråga om inhemsk rätt och för att uppträda som ombud inför domstolar krävs medborgarskap i EES eller Schweiz och bosättning (kommersiell närvaro).

SE: När det gäller juridiska tjänster krävs för medlemskap i advokatsamfundet, vilket krävs för användning av den svenska benämningen ”advokat”, bosättning inom EU, EES eller Schweiz. Undantag får beviljas av Sveriges advokatsamfunds styrelse. Medlemskap i advokatsamfundet krävs inte för att vara verksam inom inhemsk rätt. Medlemmar i Sveriges advokatsamfund får inte vara anställda av någon annan än en annan medlem i samfundet eller ett företag som bedriver verksamhet åt en medlem i samfundet. En medlem av advokatsamfundet får emellertid anställas av ett utländskt bolag. Den behöriga myndigheten får bevilja undantag från detta krav. När en certifierare av en ekonomisk plan ska utnämnas ställs EES-krav.

SE: Endast revisorer som är godkända eller auktoriserade i Sverige och revisionsföretag registrerade i Sverige får utföra lagstadgad revisionsverksamhet inom vissa juridiska enheter, bl.a. samtliga aktiebolag, och fysiska personer. Endast revisorer som är godkända i Sverige och registrerade offentliga redovisningsbyråer får vara aktieägare i eller bilda bolag som bedriver kvalificerad revisionsverksamhet (för officiella ändamål). Bosättning inom EES eller i Schweiz krävs för auktorisering eller godkännande. Benämningarna godkänd revisor och auktoriserad revisor får användas endast av revisorer som är godkända eller auktoriserade i Sverige. Revisorer för ekonomiska föreningar och vissa andra företag som inte är auktoriserade eller godkända revisorer måste vara bosatta inom EES. Den behöriga myndigheten får bevilja undantag från detta krav. (CPC 86211, CPC 86212 utom redovisningstjänster).

SI: Att mot betalning företräda klienter i domstol förutsätter kommersiell närvaro i Slovenien. En utländsk advokat som har rätt att bedriva juridisk verksamhet i utlandet får utföra juridiska tjänster eller bedriva juridisk verksamhet i enlighet med villkoren i artikel 34a i advokatlagen, förutsatt att villkoret om faktisk ömsesidighet är uppfyllt. Uppfyllandet av villkoret om ömsesidighet kontrolleras av justitieministeriet. Kommersiell närvaro för juridiska ombud utsedda av det slovenska advokatsamfundet är begränsad till enskilda näringsidkare, advokatbyråer med begränsat ansvar (handelsbolag) eller till advokatbyråer med obegränsat ansvar (handelsbolag). En advokatbyrås verksamhet ska begränsas till juridisk verksamhet. Endast advokater kan vara delägare i en advokatbyrå.

SI: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller redovisnings-, bokförings- och revisionstjänster. Kommersiell närvaro krävs. Ett revisionsföretag från ett tredjeland får inneha aktier eller bli delägare i ett slovenskt revisionsföretag förutsatt att slovenska revisionsföretag enligt lagen i det land där revisionsföretaget från tredjelandet är bildat som bolag får inneha aktier eller bli delägare i ett revisionsföretag. Permanent bosättning i Slovenien krävs för minst en styrelseledamot i ett revisionsföretag som är etablerat i Slovenien.

SI: Läkare, tandläkare, barnmorskor, sjuksköterskor och farmaceuter måste ha licens från en yrkesorganisation. Övrig hälso- och sjukvårdspersonal måste vara registrerad.

SI: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller socialmedicin, sanitära, epidemiologiska och miljömedicinska tjänster, tillhandahållande av blod, blodprodukter och transplantat samt obduktion.

Detaljhandel med läkemedel och sjukvårdsartiklar[1] (CPC 63211)

AT: Detaljhandel till allmänheten med läkemedel och särskilda medicinska produkter får endast ske via apotek. Medborgarskap i EES eller Schweiz krävs för att driva ett apotek. Medborgarskap i EES eller i Schweiz krävs för personer som arrenderar och leder ett apotek.

BG: Krav på permanent bosättning för farmaceuter.

CY: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller detaljhandel med läkemedel och sjukvårdsartiklar och tillhandahållande av läkemedel och andra tjänster som tillhandahålls av farmaceuter (CPC 63211).

DE: Endast fysiska personer får tillhandahålla detaljhandelstjänster med läkemedel och särskilda medicinska produkter för allmänheten. Bosättning krävs för att få tillstånd som apotekare och/eller för att öppna apotek för detaljhandel med läkemedel och vissa medicinska produkter till allmänheten. Personer som inte har klarat tysk apotekarexamen kan endast få licens för att ta över ett apotek som har funnits under de föregående tre åren. Detta villkor gäller inte för godkända sökande vilkas yrkeskvalifikationer redan har erkänts för andra ändamål. Sökande måste dessutom ha varit verksamma som farmaceut i Tyskland i minst tre på varandra följande år. Personer som inte är EES-medborgare kan inte få tillstånd att öppna ett apotek.

[1] Tillhandahållande av läkemedel till allmänheten är, i likhet med tillhandahållande av andra tjänster, föremål för tillämpliga villkor och förfaranden för licensiering och kvalificering i Europeiska unionens medlemsstater. Som en allmän regel är denna verksamhet förbehållen farmaceuter. I vissa medlemsstater är endast tillhandahållandet av receptbelagda läkemedel förbehållet farmaceuter.

EE: Detaljhandel till allmänheten med läkemedel och särskilda medicinska produkter får endast ske via apotek. Postorderförsäljning av läkemedel samt leverans per brev eller expressbud av läkemedel som beställts på nätet är förbjuden.

EL: Endast fysiska personer som är auktoriserade farmaceuter och företag som grundats av auktoriserade farmaceuter får tillhandahålla detaljhandelstjänster med läkemedel och särskilda medicinska produkter för allmänheten. EU-medborgarskap krävs för att driva ett apotek.

ES: Endast fysiska personer får tillhandahålla detaljhandelstjänster med läkemedel och särskilda medicinska produkter för allmänheten. Varje apotekare får inte erhålla mer än en licens. Etableringsgodkännandet sker efter ekonomisk behovsprövning. Huvudkriterium: bebyggelsetäthet i området.

FI och SE: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller detaljhandel med läkemedel och tillhandahållande av läkemedel för allmänheten (CPC 63211).

FR: Medborgarskap i EES eller Schweiz krävs för att driva ett apotek. Utländska apotekare får tillåtas att utöva verksamhet inom ramen för årligen fastställda kvoter.

HU: Medborgarskap i EES eller Schweiz krävs för att driva ett apotek.

IT: Bosättning krävs för att få tillstånd som farmaceut och/eller för att öppna apotek för detaljhandel med läkemedel och vissa medicinska produkter till allmänheten.

LT: Detaljhandel till allmänheten med läkemedel får endast ske via apotek. Försäljning av receptbelagda läkemedel på nätet är förbjuden.

LV: I syfte att inleda oberoende apotekspraktik måste utländska farmaceuter eller apoteksassistenter som genomgått utbildning i ett land utanför EU eller EES arbeta i minst ett år i ett apotek under överinseende av en farmaceut.

SI: Apotekstjänster i Slovenien tillhandahålls på den primära nivån av kommunerna. Nätverket för apotekstjänster består av den offentliga apoteksinstitutionen, som ägs av kommunerna, och av privata apotek med tillstånd (där majoritetsägaren måste vara farmaceut till yrket). Postorderförsäljning av receptbelagda läkemedel är förbjuden.

SK: Krav på bosättning.

Forsknings- och utvecklingstjänster

EU: Förbehåller sig rätten att upprätthålla eller anta bestämmelser för FoU-tjänster som erhåller offentlig finansiering eller någon form av statligt stöd och därför inte kan betraktas som privatfinansierade, varigenom ensamrätt och/eller tillstånd endast ges till fysiska personer som är medborgare i en EU-medlemsstat och juridiska personer från Europeiska unionen med huvudkontor i EU (CPC 851, CPC 852, CPC 853).

Tjänster avseende fast egendom

CY: Krav på medborgarskap.

DK: Vad gäller tillhandahållande av tjänster avseende fast egendom av en fysisk person som vistas inom Danmarks territorium får endast auktoriserade fastighetsmäklare som är fysiska personer upptagna i fastighetsmäklarregistret använda titeln ”fastighetsmäklare”, i enlighet med avsnitt 6.1 i den lag om försäljning av fastigheter som fastställer kraven för upptagande i registret, inbegripet bosättning i EU, EES eller Schweiz. Lagen om försäljning av fastigheter är endast tillämplig på tillhandahållande av fastighetstjänster till konsumenter och gäller inte vid uthyrning av fastigheter.

PT: Bosättning i en EES-medlemsstat krävs för fysiska personer. Bolagsbildning i en EES-medlemsstat krävs för juridiska personer.

Uthyrning/leasing utan operatör

A. Av fartyg

AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE och UK: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för etablering av ett registrerat företag för att driva en flotta som för etableringsstatens flagg.

CY: Ägandet av fartyg för aktörer från länder utanför EU är begränsat till högst 49 %.
LT: Fartyg måste ägas av litauiska fysiska personer eller företag etablerade i Litauen.
SE: För att segla under svensk flagg krävs bevis för dominerande svenskt inflytande i verksamheten om det finns armeniska ägarintressen i fartyget.

B. Av luftfartyg

EU: Luftfartyg som används av ett EU-lufttrafikföretag måste vara registrerade i den EU-medlemsstat som har utfärdat tillstånd för lufttrafikföretaget eller, om den medlemsstat som utfärdat tillståndet så tillåter, någon annanstans inom EU. För registrering kan krävas att luftfartyget ägs antingen av fysiska personer som uppfyller vissa krav på medborgarskap eller av företag som uppfyller vissa krav som rör ägande av kapital och kontroll.

C. Av annan transportutrustning

SE: Krav på bosättning i EES (CPC 83101).

E. Andra

BE och FR: Förbehåller sig rätten att upprätthålla eller anta varje slags åtgärd som rör tillhandahållande av uthyrnings- och leasingtjänster avseende videoband (CPC 83202).

Andra företagstjänster

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tjänster med anknytning till jordbruk, jakt och skogsbruk (CPC 881), fiske (CPC 882) och tillverkning (CPC 884, 885), utom rådgivnings- och konsulttjänster.

BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI och SE: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller förmedling av chefsrekrytering (CPC 87201).

AT, BE, BG, CY, CZ, EE, ES, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SI och SK: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för personalrekrytering (CPC 87202).

AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK och SI: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för förmedling av kontorspersonal (CPC 87203).

EU, utom HU och SE: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för förmedling av hemtjänstpersonal, handels- eller industripersonal, vårdpersonal och annan personal. Krav på bosättning eller kommersiell närvaro. Krav på medborgarskap kan förekomma.

EU utom BE, DK, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LU, NL, SE och UK: Krav på medborgarskap och bosättning för personalförmedling.

EU, utom AT och SE: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för spanings- och detektivtjänster. Krav på bosättning eller kommersiell närvaro. Krav på medborgarskap kan förekomma.

AT: När det gäller personalförmedling, personaluthyrning och förmedling av personal (CPC 8720) kan tillstånd endast ges till juridiska personer med huvudkontor i EES, och styrelseledamöter eller delägare/aktieägare med rätt att företräda den juridiska personen måste vara EES-medborgare och ha sin hemvist i EES.

BG, CY, CZ, DK, EE, FI, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SL och SK: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller säkerhetstjänster (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309).

BG, SK, HR och HU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tillhandahållande av officiell översättning och tolkning (ingår i CPC 87905).

BE: När det gäller säkerhetstjänster krävs EU-medborgarskap och bosättning i EU för chefer. I fråga om kreditupplysningstjänster förbehålls rätten att kräva medborgarskap för databanker för konsumentkredit (ingår i CPC 87901). Krav på medborgarskap för inkassotjänster.

BG: Etablering och medborgarskap krävs för verksamhet på området flygfoto, geodesi, lantmäteritjänster och kartografi i samband med studier av rörelser i jordskorpan. Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för spanings- och detektivtjänster, teknisk provning och analys samt tjänster på avtalsbasis för reparation och demontering av utrustning på olje- och gasfält. Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för officiell översättning och tolkning.

CY: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller teknisk provning och analys eller tjänster inom geologi, geofysik, lantmäteri och kartframställning.

CZ: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller inkassotjänster.

DE: Krav på medborgarskap för auktoriserade tolkar.

DE: Krav på medborgarskap och bosättning för personalrekrytering.

DK: Krav på bosättning för enskilda som ansöker om tillstånd att bedriva säkerhetstjänster samt för chefer och majoriteten av styrelseledamöterna i en juridisk person som ansöker om tillstånd att bedriva säkerhetstjänster. Bosättning krävs dock ej i den mån som så anges i internationella avtal eller beslut av justitieministern. Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för tillhandahållande av bevakningstjänster på flygplatser.

EE: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för säkerhetstjänster. EU-medborgarskap krävs för auktoriserade översättare.

ES: När det gäller säkerhetstjänster krävs EES-medborgarskap för fysiska och juridiska personer och för privat säkerhetspersonal.

FI: Bosättning inom EES krävs för auktoriserade översättare.

FR: Utländska investerare behöver särskilt tillstånd för undersökning och prospektering för vetenskapliga och tekniska konsulttjänster.

HR: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för spanings- och detektivtjänster och säkerhetstjänster. För tryckning och förlagsverksamhet tillämpas krav på bosättning för förläggare och redaktionsstyrelser.

HU: För tillhandahållande av medlings- och förlikningstjänster (CPC 86602) krävs tillstånd och bosättning.

IT: Italienskt medborgarskap eller EU-medborgarskap och bosättning krävs för att erhålla tillstånd för att tillhandahålla säkerhetsvakttjänster. Ägare av förlag och tryckerier samt förläggare måste vara EU-medborgare. Företag måste ha sitt huvudkontor i en EU-medlemsstat. Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller inkassotjänster och kreditupplysningstjänster.

LV: När det gäller spanings- och detektivtjänster kan tillstånd beviljas endast till detektivföretag där ledningen och alla som har en befattning vid de administrativa avdelningarna är EU- eller EES-medborgare. När det gäller säkerhetstjänster krävs för tillstånd att minst hälften av det egna kapitalet ägs av fysiska och juridiska personer i EU eller EES. Etableringsrätt inom förlagsverksamhet beviljas endast juridiska personer som bildats som bolag i landet (inga filialer).

LT: Verksamhet med säkerhetstjänster får endast bedrivas av personer som är medborgare i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller ett Natoland. Etableringsrätt inom förlagsverksamhet beviljas endast juridiska personer som bildats som bolag i landet (inga filialer).

LT: Förbehåller sig rätten att för tryckning och förlagsverksamhet begränsa den kommersiella närvaron till juridiska personer som bildats som bolag i landet (CPC 88442).

EU, utom NL: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för kontrollstämplingstjänster (CPC 893).

NL: För att tillhandahålla kontrollstämplingstjänster krävs kommersiell närvaro i Nederländerna. Kontrollstämpling av ädelmetallarbeten beviljas för närvarande enbart två nederländska offentliga monopol (ingår i CPC 893).

PL: När det gäller spanings- och detektivtjänster kan yrkestillstånd ges till en person med polskt medborgarskap eller till en medborgare i en annan EU-medlemsstat, EES eller Schweiz. När det gäller säkerhetstjänster får yrkestillstånd ges endast till en person med polskt medborgarskap eller till en medborgare i en annan EU-medlemsstat, EES eller Schweiz. Krav på EU-medborgarskap för auktoriserade översättare. Krav på polskt medborgarskap för tillhandahållande av flygfototjänster och för chefredaktörer för tidningar och tidskrifter.

PT: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för spanings- och detektivtjänster. Krav på EU-medborgarskap för investerare för tillhandahållande av inkassotjänster och kreditupplysningstjänster. Krav på medborgarskap för specialistpersonal för säkerhetstjänster.

RO: När det gäller fastighetsrengöring krävs medborgarskap för specialister.

SE: Fysiska personer som är ägare av tidskrifter som trycks och ges ut i Sverige måste vara bosatta i Sverige eller vara medborgare i ett EES-land. Juridiska personer som är ägare av sådana tidskrifter måste vara etablerade i EES. Tidskrifter som trycks och ges ut i Sverige och tekniska inspelningar måste ha en ansvarig utgivare, som ska ha hemvist i Sverige.

SK: När det gäller spanings- och detektivtjänster och säkerhetstjänster får tillstånd endast beviljas om det inte finns någon säkerhetsrisk och om alla chefer är medborgare i EU, EES eller Schweiz.

2. Kommunikationstjänster

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller radio- och tv-utsändningstjänster, med undantag av satellitsändningstjänster. Radio- och tv-utsändning definieras som den oavbrutna överföringskedja som krävs för utsändning av tv- och radioprogramsignaler till allmänheten, men omfattar inte återutsändningslänkar mellan operatörerna.

BE: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller satellitsändningstjänster.

3. Byggtjänster och tillhörande ingenjörstjänster

CY: Särskilda villkor gäller och tredjelandsmedborgare måste ha tillstånd för etablering.

4. Distributionstjänster

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller distribution av vapen, ammunition, sprängämnen och annan krigsmateriel, distribution av kemiska produkter, ädelmetaller (och ädelstenar).

EU: Krav på medborgarskap och bosättning gäller i vissa länder för att driva apotek och verka som tobakshandlare.

HR: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller distribution av tobak och tobaksvaror.

FR: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller beviljande av ensamrätt för detaljhandelsförsäljning av tobak.

FI: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller distribution av alkohol (CPC 62112, 62226, 63107, 8929) och läkemedel (CPC 62251, 62117, 8929).

AT: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller distribution av läkemedel, med undantag av detaljhandel med läkemedel och sjukvårdsartiklar (CPC 63211). När det gäller detaljhandel med tobak (CPC 63108) får endast fysiska personer ansöka om tillstånd att verka som tobakshandlare (prioritet ges till EES-medborgare).

BG: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller distribution av alkoholhaltiga drycker, kemiska produkter, tobak och tobaksvaror, läkemedel, sjukvårdsartiklar, vapen, ammunition och militär utrustning, petroleum och petroleumprodukter, gas, ädelmetaller och ädelstenar.

DE: Endast fysiska personer får tillhandahålla detaljhandelstjänster med läkemedel och särskilda medicinska produkter för allmänheten. Bosättning krävs för att få tillstånd som farmaceut och/eller för att öppna apotek för detaljhandel med läkemedel och vissa medicinska produkter till allmänheten. Medborgare i andra länder eller personer som inte har klarat tysk apotekarexamen kan endast få licens för att ta över ett apotek som har funnits under de föregående tre åren. Detta villkor gäller inte för godkända sökande vilkas yrkeskvalifikationer redan har erkänts för andra ändamål. Sökande måste dessutom ha varit verksamma som farmaceut i Tyskland i minst tre på varandra följande år. Personer som inte är EES-medborgare kan inte få tillstånd att öppna ett apotek.

ES: Statligt monopol på detaljhandelsförsäljning av tobak. För etablering krävs medborgarskap i en EU-medlemsstat.

IT: När det gäller distribution av tobak (ingår i CPC 6222, ingår i CPC 6310) krävs för mellanhänder mellan grossist- och detaljhandelsledet, samt för butiksägare (*magazzini*), EU-medborgarskap.

SE: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller detaljhandel med alkoholhaltiga drycker.

6. Miljötjänster

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tillhandahållande av tjänster i samband med insamling, rening och distribution av vatten till hushåll, industri samt kommersiella och andra användare, inbegripet tillhandahållande av dricksvatten samt vattenförvaltning.

SK: För behandling och återvinning av förbrukade batterier och ackumulatorer, spilloljor, gamla fordon och avfall från elektrisk och elektronisk utrustning krävs bolagsbildning i en EU-medlemsstat eller en EES-medlemsstat (krav på bosättning) (ingår i CPC 9402).

7. Finansiella tjänster[1]

EU: Endast företag med säte i Europeiska unionen kan verka som förvaringsinstitut för investeringsfonders tillgångar. För förvaltning av värdepappersfonder och investeringsbolag krävs etablering av ett specialiserat förvaltningsbolag med huvudkontor och säte i samma medlemsstat.

AT: Tillstånd för utländska försäkringsgivares filialkontor ges inte om den utländska försäkringsgivaren inte har en juridisk företagsform som motsvarar eller är jämförbar med aktiebolag eller ömsesidigt försäkringsbolag. Ledningen för ett filialkontor måste bestå av två fysiska personer som är bosatta i Österrike.

BG: Pensionsförsäkringar ska tillhandahållas genom försäkringsbolag bildade som bolag (inga filialer). Permanent bosättning i Bulgarien krävs för ordföranden i styrelsen och för ledningen. En utländsk försäkringsgivare som önskar etablera en filial eller ett ombud i syfte att tillhandahålla vissa försäkringsklasser måste ha haft tillstånd för samma försäkringsklasser i sitt ursprungsland. Ett lokalt bolag (inga filialer) krävs för försäkringsförmedling. Krav på bosättning för ledamöterna i förvaltnings- och tillsynsorgan för (åter)försäkringsföretag och för alla som är bemyndigade att förvalta eller företräda (åter)försäkringsföretag.

[1] Den horisontella begränsningen i fråga om olika behandling mellan filialer och dotterbolag gäller. Utländska filialer kan endast få tillstånd att verka inom en medlemsstats territorium på de villkor som anges i den medlemsstatens tillämpliga lagstiftning och kan därför vara skyldiga att uppfylla ett antal specifika tillsynskrav.

CY: Endast medlemmar (mäklare) i Cyperns värdepappersbörs får vara verksamma som värdepappersmäklare i Cypern. Ett mäklarföretag får endast registreras som medlem i Cyperns värdepappersbörs om det har etablerats och registrerats i enlighet med Cyperns bolagsrätt (inga filialer).

DE: Obligatorisk lufttransportförsäkring kan tillhandahållas endast av ett dotterbolag som är etablerat i EU eller av en filial som är etablerad i Tyskland. Ett utländskt försäkringsbolag som har etablerat en filial i Tyskland får i detta land ingå försäkringsavtal för internationell transport endast genom denna filial.

DK: När det gäller försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster förbehåller sig Danmark rätten att kräva att inga personer eller företag (inklusive försäkringsföretag) i kommersiellt syfte i Danmark får tillhandahålla direktförsäkring för personer bosatta i Danmark, danska fartyg eller egendom i Danmark, utom försäkringsföretag som fått tillstånd enligt dansk lagstiftning eller av danska behöriga myndigheter. Danmark förbehåller sig rätten att kräva att obligatorisk lufttransportförsäkring kan meddelas endast av företag etablerade i EU.

EE: När det gäller direktförsäkring får ledningsorganet för ett försäkringsaktiebolag med utländskt ägande av kapitalet inbegripa utländska medborgare endast i proportion till det utländska ägandet, dock högst hälften av styrelseledamöterna. Den verkställande direktören för ett dotterbolag eller ett självständigt bolag måste vara permanent bosatt i Estland. För inlåning förbehålls rätten att kräva ett godkännande från den estniska finansinspektionen och registrering enligt estnisk rätt som aktiebolag, dotterbolag eller filial.

EL: När det gäller försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster omfattar etableringsrätten inte inrättandet av representationskontor eller av annan permanent närvaro för försäkringsbolag, utom i de fall sådana kontor etableras som agenturer, filialer eller huvudkontor.

ES: En utländsk försäkringsgivare som önskar etablera en filial eller ett ombud i syfte att tillhandahålla vissa försäkringsklasser måste före etableringen haft tillstånd för samma försäkringsklasser i sitt ursprungsland i minst fem år. För att få bedriva aktuarieverksamhet krävs bosättning, alternativt tre års erfarenhet.

HR: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller avvecklings- och clearingtjänster, som i Kroatien endast tillhandahålls av den centrala registreringsbyrån (CDA). Tillgång till den centrala registreringsbyråns tjänster kommer att beviljas på icke-diskriminerande basis för personer som inte har hemvist i Kroatien.

HU: Försäkringsbolag som inte är etablerade i EU får tillhandahålla direkta försäkringstjänster inom Ungerns territorium endast genom en filial registrerad i Ungern. När det gäller banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) får filialer till utländska institut inte tillhandahålla tjänster som rör förvaltning av tillgångar för privata pensionsfonder eller förvaltning av riskkapital. Minst två personer med ungerskt medborgarskap, bosatta i landet enligt betydelsen i valutalagstiftningen och permanent bosatta i Ungern sedan minst ett år ska ingå i styrelsen för ett finansiellt institut.

IE: När det gäller system för kollektiva investeringar i form av värdepappersfonder och förvaltningsbolag med rörligt kapital (andra än företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)) ska förvaltaren/förvaringsinstitutet och förvaltningsbolaget vara ett aktiebolag i Irland eller i en annan medlemsstat i gemenskapen (inga filialer). När det gäller kommanditbolag för investeringar ska minst en komplementär vara bildad som bolag i Irland. För att bli medlem i en aktiebörs i Irland måste en enhet antingen a) ha tillstånd i Irland, vilket förutsätter att enheten är ett aktiebolag eller handelsbolag med huvudkontor/säte i Irland eller b) ha tillstånd i en annan EU-medlemsstat i enlighet med Europeiska unionens direktiv om investeringstjänster.

PT: När det gäller banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) får pensionsfondsförvaltning bedrivas endast av specialiserade förvaltningsbolag bildade som bolag i Portugal för det ändamålet och av försäkringsbolag etablerade i Portugal som fått tillstånd att bedriva livförsäkringsverksamhet eller av enheter med tillstånd att förvalta pensionsfonder i andra EU-medlemsstater. När det gäller försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster måste utländska försäkringsbolag som önskar inrätta en filial i Portugal kunna visa att de har minst fem års erfarenhet av försäkringsverksamhet. Direkta filialer tillåts inte när det gäller försäkringsförmedling, som är förbehållen bolag som bildats enligt lagstiftningen i en EU-medlemsstat. Luft- och sjötransportförsäkring som täcker varor, luftfartyg, skrov och ansvar får endast tillhandahållas av bolag som är etablerade i EU.

FI: För försäkringsföretag som tillhandahåller lagstadgad pensionsförsäkring ska minst hälften av stiftarna och ledamöterna i styrelsen och tillsynsrådet vara bosatta i EU, såvida inte de behöriga myndigheterna har beviljat undantag. För andra försäkringsföretag än sådana som tillhandahåller lagstadgad pensionsförsäkring krävs bosättning för minst en medlem av styrelsen och tillsynsrådet samt den verkställande direktören. Generalagenten för ett försäkringsbolag från Armenien ska vara bosatt i Finland, såvida bolaget inte har sitt huvudkontor i EU. Utländska försäkringsgivare kan inte få tillstånd att i form av en filial tillhandahålla lagstadgad pensionsförsäkring. Bara försäkringsbolag med huvudkontor i EU eller filial i Finland får tillhandahålla direkta försäkringstjänster (även koassurans). Försäkringsmäklartjänster får tillhandahållas av ett bolag eller en person som har permanent etablering i EU. Krav på bosättning för styrelseledamöter får tillämpas. För banktjänster krävs bosättning för minst en av stiftarna, en medlem i styrelsen och tillsynsrådet, den verkställande direktören och den person som har teckningsrätt för ett kreditinstitut.

IT: Förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser den verksamhet som bedrivs av finansiella rådgivare (*consulenti finanziari*). För att få tillstånd att förvalta ett system för avveckling av värdepapper med etablering i Italien måste företaget bildas som bolag i Italien (inga filialer). För att få tillstånd att sköta central förvaring av värdepapper med etablering i Italien måste företaget ha bildats som bolag i Italien (inga filialer). När det gäller system för kollektiva investeringar, andra än företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper som harmoniserats enligt EU-lagstiftningen, ska förvaltaren/depositarien ha bildats som bolag i Italien eller i en annan EU-medlemsstat och etablerats i form av en filial i Italien. Förvaltningsföretag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper som inte harmoniserats enligt EU-lagstiftningen ska också vara bildade som bolag i Italien (inga filialer). Endast banker, försäkringsbolag, investeringsföretag och förvaltningsbolag för företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper som harmoniserats enligt EU-lagstiftningen och har sitt säte i unionen samt företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper som är bildade som bolag i Italien får förvalta pensionsfonders tillgångar. För hemförsäljning måste mellanhänder använda auktoriserade säljare av finansiella tjänster som är förtecknade i det italienska registret. Utländska mellanhänders representationskontor får inte tillhandahålla investeringstjänster.

LT: Vid förvaltning av tillgångar krävs bolagsbildning som ett specialiserat förvaltningsbolag (inga filialer). Endast bolag med säte eller filial i Litauen kan verka som förvaringsinstitut för pensionsfonder. Endast banker med säte eller filial i Litauen och med tillstånd att tillhandahålla investeringstjänster i EU eller EES får fungera som förvaringsinstitut för tillgångarna i pensionsfonder. Minst en chef i en banks ledning måste tala litauiska och vara permanent bosatt i Litauen.

PL: Ett lokalt bolag (inga filialer) krävs för försäkringsförmedling. Rätten förbehålls att kräva användning av det allmänna telenätet eller en annan godkänd operatörs nät för tillhandahållande och överföring av finansiell information och bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara. Utländska försäkringsföretag får inleda och bedriva försäkringsverksamhet i Polen endast genom sina huvudfilialer.

RO: När det gäller banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) är marknadsoperatörerna rumänska juridiska personer som bildats som aktiebolag i enlighet med bolagsrätten. Alternativa handelssystem skulle kunna förvaltas av en systemansvarig som inrättats enligt de villkor som beskrivs ovan eller ett värdepappersföretag som auktoriserats av den nationella värdepapperskommissionen (CNVM).

SK: Utländska medborgare får etablera ett försäkringsbolag i form av ett aktiebolag eller bedriva försäkringsverksamhet genom sina dotterbolag med säte i Slovakien (inga filialer). Investeringstjänster i Slovakien kan tillhandahållas av banker, investeringsbolag, investeringsfonder och värdepappershandlare vilkas juridiska företagsform är ett aktiebolag med eget kapital enligt lagstiftningen (inga filialer).

SE: Tillhandahållande av direktförsäkring tillåts endast genom ett försäkringsbolag med koncession i Sverige, under förutsättning att den utländska tjänsteleverantören och det svenska försäkringsbolaget tillhör samma koncern eller har ingått samarbetsavtal. Försäkringsmäklarföretag som inte är bildade som bolag i Sverige får etableras endast genom filial. En stiftare av en sparbank ska vara en fysisk person som är bosatt i EES.

SI: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller försäkringstjänster och tillhörande förmedlingstjänster, med undantag av försäkring av risker som rör i) sjöfart, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav; och ii) varor i internationell transittrafik. Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller banktjänster och andra finansiella tjänster, med undantag av utlåning av alla slag, inhemska juridiska personers och enskilda näringsidkares mottagande av borgensförbindelser och garantier från utländska kreditinstitut, tillhandahållande och överföring av finansiell information, bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara av tillhandahållare av andra finansiella tjänster, rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster avseende alla dessa verksamheter, inbegripet kreditupplysning och kreditanalys, tillhandahållande av investeringsunderlag, investeringsrådgivning samt rådgivning om företagsförvärv, företagsrekonstruktion och affärsstrategi. Kommersiell närvaro krävs. Obundet för ägande i banker som håller på att privatiseras och för privata pensionsfonder (icke-obligatoriska pensionsfonder).

8. Hälso- och sjukvårdstjänster, sociala tjänster och utbildningstjänster

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller samtliga hälso- och sjukvårdstjänster, sociala tjänster och utbildningstjänster som erhåller offentliga medel eller statligt stöd i någon form, och därför inte anses privatfinansierade.

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller samtliga andra privatfinansierade hälso- och sjukvårdstjänster än privatfinansierade sjukhus- och ambulans- och vårdtjänster på behandlingshem som inte är sjukhustjänster (omfattas av CPC 9311, 93192, 93193).

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller verksamhet eller tjänster som ingår i ett allmänt pensionsprogram eller ett lagstadgat socialförsäkringssystem.

EU: För privatfinansierade utbildningstjänster kan medborgarskap krävas för en majoritet av styrelseledamöterna.

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tillhandahållandet av andra privatfinansierade utbildningstjänster än de som klassificeras som grundskole- och gymnasieutbildning samt högre utbildning och vuxenutbildning.

BG, CY, FI, MT, RO och SE: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tillhandahållandet av privatfinansierade tjänster inom primär- och sekundärutbildning (CPC 921, 922)

AT, SI och PL: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tillhandahållande av privatfinansierade ambulanstjänster (CPC 93192).

BG: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller sjukhustjänster, ambulanstjänster och andra vårdtjänster på behandlingshem som inte är sjukhustjänster (CPC 9311, 93192, 93193).

DE: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller upprätthållandet av det sociala trygghetssystemet i Tyskland, där tjänster kan tillhandahållas av olika företag eller enheter och innehålla konkurrensinslag, och således inte är ”tjänster som uteslutande tillhandahålls i samband med utövandet av statliga befogenheter”.

DE: Förbehåller sig rätten att bevilja förmånsbehandling inom ramen för bilaterala handelsavtal i fråga om tillhandahållande av hälso- och sjukvårdstjänster och sociala tjänster (CPC 93).

CY, CZ, FI, HR, HU, MT, NL, PL, RO, SE, SI och SK: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller samtliga privatfinansierade sociala tjänster (CPC 933).

BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, PT och UK: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tillhandahållande av andra privatfinansierade sociala tjänster än de som rör konvalescenthem, vilohem och äldreboenden.

CY, CZ, MT, SE och SK: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tillhandahållande av privatfinansierade sjukhustjänster, ambulanstjänster och andra vårdtjänster på behandlingshem än sjukhustjänster (CPC 9311, 93192, 93193).

DE: Tyskland förbehåller sig rätten att upprätthålla det statliga ägandet av privatfinansierade sjukhus som drivs av det tyska försvaret. Tyskland förbehåller sig rätten att nationalisera andra viktiga privatfinansierade sjukhus.

FR: När det gäller hälso- och sjukvårdstjänster och sociala tjänster är andra företagsformer öppna för investerare från andra EU-medlemsstater, men utländska investerare kan endast verka genom *société d'exercice liberal* och *société civile professionnelle*. För utförande av ledningsuppgifter krävs tillstånd. I tillståndsprocessen tas hänsyn till tillgången på lokala chefer.

FR: När det gäller tjänster inom grundskole- och gymnasieutbildning och högre utbildning (CPC 921, 922, 923): Krav på medborgarskap för att undervisa vid privatfinansierade utbildningsinstitutioner. Utländska medborgare kan dock få tillstånd från behöriga myndigheter för att undervisa. Utländska medborgare kan också få tillstånd att grunda och driva utbildningsinstitutioner. Tillståndet ges på skönsmässig grund.

FI: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för privatfinansierade hälso- och sjukvårdstjänster och sociala tjänster.

BG: Utländska högskolor får inte öppna egna avdelningar på Bulgariens territorium. Utländska högskolor får öppna fakulteter, avdelningar, institut och skolor i Bulgarien endast inom den bulgariska högskolestrukturen och i samarbete med bulgariska högskolor.

EL: När det gäller högre utbildningstjänster finns inga krav på nationell behandling eller behandling som mest gynnad nation för etablering av utbildningsinstitutioner som utfärdar erkända statliga utbildningsbevis. Högskoleutbildning får uteslutande tillhandahållas av institutioner som är helt självförvaltade offentligrättsliga juridiska personer. Enligt lagstiftningen får dock i EU bosatta/etablerade personer (fysiska eller juridiska personer) upprätta privata högre utbildningsinstitutioner som utfärdar certifikat som inte erkänns som likvärdiga med examensbevis från universitet. Krav på EU-medborgarskap för ägarna och majoriteten av styrelseledamöterna och lärarna i privatfinansierade grundskolor och gymnasier.

ES: Det krävs tillstånd för att öppna ett privatfinansierat universitet som utfärdar erkända utbildningsbevis eller examina. Förfarandet kräver ett yttrande från parlamentet. Ekonomisk behovsprövning tillämpas. De viktigaste kriterierna är befolkningstäthet och det befintliga utbudets geografiska spridning.

HR och SI: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller primärutbildning (CPC 921).

AT, BG, CY, FI, MT, RO och SE: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller privatfinansierade högre utbildningstjänster (CPC 923).

CZ: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tillhandahållande av högre utbildningstjänster utom för teknisk och yrkesinriktad högskoleutbildning (CPC 92310).

CY, FI, MT, RO och SE: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tillhandahållande av tjänster inom vuxenutbildning (CPC 924).

AT: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller vuxenutbildning genom radio eller tv (CPC 924).

SK: Förbehåller sig rätten att kräva bosättning inom EES för tillhandahållare av all utbildning utom teknisk och yrkesinriktad högskoleutbildning (CPC 92310). Förbehåller sig rätten att kräva att majoriteten av styrelseledamöterna i en institution som tillhandahåller utbildningstjänster måste vara slovakiska medborgare (CPC 921, 922, 923, 924).

SE: Förbehåller sig rätten att anta och bibehålla varje slags åtgärd som avser leverantörer av utbildningstjänster som godkänts av myndigheter för att tillhandahålla utbildning. Detta förbehåll gäller offentligt finansierade och privatfinansierade leverantörer av utbildningstjänster med någon form av statligt stöd, bland annat leverantörer av utbildningstjänster som är erkända av staten, leverantörer under statlig tillsyn eller utbildning som ger rätt till studiestöd.

BE och UK: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tillhandahållande av privatfinansierade ambulanstjänster och vårdtjänster på behandlingshem som inte är sjukhustjänster.

9. Turism och reserelaterade tjänster

BG, CY, EL, ES och FR: Krav på medborgarskap för turistguider.

BG: När det gäller turism och reserelaterade tjänster får antalet utländska personer i ledande ställning inte vara högre än antalet bulgariska medborgare i ledande ställning, i de fall där det offentligas (stat och/eller kommuner) andel av ett bulgariskt företags egna kapital överstiger 50 %.

BG: För hotell-, restaurang- och cateringtjänster (med undantag av cateringverksamhet inom lufttransport) krävs bolagsbildning (inga filialer).

CY: En licens för att upprätta och driva ett turist- och reseföretag/en turist- och resebyrå samt förlängning av en driftslicens för ett befintligt företag beviljas endast fysiska eller juridiska personer från EU. Utländska tjänsteleverantörer måste företrädas av en resebyrå med hemvist i landet.

IT: Turistguider från länder utanför EU måste ha en särskild licens.

HR: För verksamhet i skyddade områden av särskilt historiskt och konstnärligt intresse och i national- eller landskapsparker krävs godkännande av Kroatiens regering.

LT: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller turistguidetjänster som tillhandahålls av turistguider från utlandet. De får tillhandahållas endast i enlighet med bilaterala avtal (eller kontrakt) på ömsesidig basis.

10. Fritids-, kultur- och sporttjänster (utom audiovisuella tjänster)

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller alla fritids-, kultur- och sporttjänster som inte tas upp i BILAGA VIII-B (förteckning över åtaganden i fråga om gränsöverskridande tjänster) när det gäller gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster.

Underhållningstjänster (inbegripet teater, levande musik, cirkusuppträdanden och diskotek)

CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SI och SK: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller underhållningstjänster (inbegripet teater, levande musik, cirkusuppträdanden och diskotek).

BG: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation, utom för tjänster som rör teaterproduktion, sånggrupper, band- och orkesterunderhållning (CPC 96191), tjänster som tillhandahålls av författare, kompositörer, skulptörer, underhållare och andra enskilda artister (CPC 96192) och tillhörande teatertjänster (CPC 96193).

EE: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för övrig underhållning (CPC 96199) utom biograftjänster.

LV och LT: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation, utom för biograftjänster (ingår i CPC 96199).

Nyhetsbyråer

BG, CY, CZ, EE, HU, LT, MT, RO, PL, SI och SK: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller nyhetsbyråer (CPC 962).

FR: Utländskt ägande i befintliga företag som ger ut publikationer på franska får inte överstiga 20 % av kapitalet eller rösträtterna i företaget. Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller nyhetsbyråer.

Sport och andra rekreationstjänster

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller spel- och vadhållningstjänster.

AT och SI: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller skidskolor och bergsguidetjänster.

BG, CY, CZ, EE, HR, LV, MT, PL, RO och SK: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller sporttjänster (CPC 9641).

Biblioteks-, arkiv- och museitjänster och övriga kulturtjänster

EU, utom AT: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller bibliotek, arkiv, museer och annan kulturverksamhet (CPC 963).

11. Transporttjänster

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller transporttjänster genom rymden och uthyrning av rymdfarkoster (CPC 733, ingår i CPC 734) och tillhörande tjänster.

EU, utom FI: När det gäller tillhandahållande av kombinerade transporttjänster får endast transportörer som är etablerade i en EU-medlemsstat och som uppfyller villkoren för att driva transportverksamhet och få tillträde till marknaden för varutransporter mellan medlemsstater, i samband med en kombinerad transport mellan medlemsstater, utföra en inledande och/eller en avslutande vägtransport som en integrerad del av den kombinerade transporten, oavsett om detta innebär en gränspassage. Begränsningar som gäller ett visst transportsätt tillämpas. Nödvändiga åtgärder kan vidtas för att säkerställa att motorfordonsskatt minskas eller återbetalas för vägfordon som används i kombinerade transporter.

AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI och SK: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tillhandahållande av kombinerade transporttjänster.

Kringtjänster för transport

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tillhandahållande av lots- och förtöjningstjänster (kringtjänster för sjötransport och transport på inre vattenvägar).

EU: Förbehåller sig rätten att kräva att endast fartyg som för en EU-medlemsstats flagg får tillhandahålla skjutbogserings- och bogseringstjänster (kringtjänster för sjötransport och transport på inre vattenvägar).

SI: Förbehåller sig rätten att kräva att endast juridiska personer som är etablerade i Slovenien (inga filialer) får tillhandahålla tullklarering med avseende på sjötransport och transport på inre vattenvägar, transport på järnväg och på väg.

Sjötransporter och kringtjänster

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för etablering av ett registrerat företag för att driva en flotta som för etableringsstatens flagg.

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller nationellt cabotage eller besättningens medborgarskap.

BG: Rätten att tillhandahålla kringtjänster för sjötransport som kräver användning av fartyg förbehålls fartyg som för bulgarisk flagg. Inga direkta filialer (bolagsbildning krävs för kringtjänster för sjötransport).

CY: Krav på medborgarskap för ägare av cypriotiska fartyg:

a) Fysiska personer: över 50 % av andelarna i fartyg måste innehas av EU- eller EES-medborgare.

b) Juridiska personer: 100 % av andelarna måste innehas antingen av bolag som är etablerade inom EU eller EES-området eller av bolag som är etablerade utanför EU/EES men kontrolleras av EU- eller EES-medborgare. Med kontrolleras avses att antingen mer än 50 % av aktierna i bolagen ägs av EU- eller EES-medborgare, eller att majoriteten av bolagens styrelseledamöter är EU- eller EES-medborgare. I båda de senare fallen måste de antingen ha utsett ett bemyndigat ombud i Cypern eller till fullo anförtrott förvaltningen av fartyget till ett cypriotiskt eller EU-baserat fartygsförvaltningsbolag i Cypern.

DK: Fysiska personer som är bosatta i länder utanför EU får inte äga fartyg under dansk flagg. Företag med hemvist utanför EU/EES och gemensamt ägda rederier (*partrederi*) får äga handelsfartyg som för dansk flagg endast om fartygen i praktiken förvaltas, kontrolleras och drivs genom ägarens primära eller sekundära etablering i Danmark, dvs. ett dotterbolag, en filial eller ett kontor med personal som har stående fullmakt att agera för ägarens räkning. Tillhandahållare av lotsning får utföra lotsningstjänster i Danmark endast om de har hemvist i ett EU/EES-land och har registrerats och godkänts av de danska myndigheterna i enlighet med den danska lotslagen.

ES: För att kunna registrera ett fartyg i det särskilda registret måste ägarföretaget vara etablerat på Kanarieöarna.

HR: När det gäller kringtjänster för sjötransport måste utländska juridiska personer bilda ett företag i Kroatien som beviljas en koncession av hamnmyndigheten efter ett offentligt anbudsförfarande. Antalet tjänsteleverantörer får begränsas med hänsyn till hamnkapaciteten.

HR: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller c) tullklareringstjänster, d) containerterminals- och depåtjänster, e) agent- och mäklartjänster och f) fraktspeditionstjänster.

För tjänster avseende a) godshantering, b) lagring och magasinering, j) övriga kring- och stödtjänster (även catering), h) skjutbogserings- och bogseringstjänster samt i) stödtjänster för sjöfart måste utländska juridiska personer bilda ett företag i Kroatien som beviljas en koncession av hamnmyndigheten efter ett offentligt anbudsförfarande. Antalet tjänsteleverantörer får begränsas med hänsyn till hamnkapaciteten.

FI: Tjänster får endast tillhandahållas av fartyg som för finsk flagg.

Transport på inre vattenvägar[1] och kringtjänster

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller nationellt cabotage eller besättningens medborgarskap. Åtgärder som baseras på befintliga eller framtida avtal om tillträde till inre vattenvägar (inbegripet avtal som avser Rhen-Main-Donau-kanalen) förbehåller vissa trafikrättigheter för operatörer som är baserade i de berörda länderna och uppfyller medborgarskapskriterierna för ägande. Genomförandebestämmelser för Mannheimkonventionen om sjöfart på Rhen gäller.

[1] Inklusive kringtjänster för transport på inre vattenvägar.

HR: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tjänster inom transport på inre vattenvägar.

EU utom i LV och MT: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för etablering av ett registrerat företag för att driva en flotta som för etableringsstatens flagg.

AT: När det gäller transport på inre vattenvägar och kringtjänster för transport på inre vattenvägar (uthyrning av fartyg med besättning, skjutbogserings- och bogseringstjänster, lots- och förtöjningstjänster, tjänster till stöd för navigation, tjänster avseende drift av hamnar och vattenvägar) beviljas en koncession endast till juridiska personer i EES, och mer än 50 % av aktiekapitalet, rörelsekapitalet, rösträtterna och majoriteten i styrelserna är reserverade för EES-medborgare.

HU: Det kan finnas krav på statligt delägarskap i ett företag.

Lufttransporttjänster och kringtjänster

Villkoren för ömsesidigt marknadstillträde på lufttransportområdet ska behandlas i avtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater och Republiken Armenien om upprättande av ett gemensamt luftfartsområde.

EU: Luftfartyg som används av ett EU-lufttrafikföretag måste vara registrerade i den EU-medlemsstat som har utfärdat tillstånd för lufttrafikföretaget eller, om den medlemsstat som utfärdat tillståndet så tillåter, någon annanstans inom EU. För registrering kan krävas att luftfartyget ägs antingen av fysiska personer som uppfyller vissa krav på medborgarskap eller av företag som uppfyller vissa krav som rör ägande av kapital och kontroll. Luftfartyg som är registrerade i Armenien får i undantagsfall och under vissa omständigheter leasas av ett armeniskt lufttrafikföretag till ett lufttrafikföretag i unionen för att tillgodose EU-lufttrafikföretagets exceptionella behov, säsongsrelaterade kapacitetsbehov eller behov för att lösa driftsstörningar, som inte i tillräcklig utsträckning kan tillgodoses genom leasing av luftfartyg som är registrerade inom unionen. För detta krävs ett tidsbegränsat godkännande från den EU-medlemsstat som utfärdat tillståndet för EU-lufttrafikföretaget. När det gäller uthyrning av luftfartyg med besättning måste luftfartyget ägas antingen av fysiska personer som uppfyller vissa krav på medborgarskap eller av juridiska personer som uppfyller vissa krav som rör ägande av kapital och kontroll. Luftfartyget måste drivas av lufttrafikföretag som ägs av antingen fysiska personer som uppfyller vissa krav på medborgarskap eller av juridiska personer som uppfyller vissa krav som rör ägande av kapital och kontroll.

EU: För marktjänster kan etablering inom EU:s territorium krävas. Graden av öppenhet för marktjänster är beroende av flygplatsens storlek. Antalet tjänsteleverantörer vid varje flygplats kan begränsas. För ”större flygplatser” får denna gräns inte understiga två leverantörer. Det bör förtydligas att detta inte påverkar EU:s rättigheter och skyldigheter enligt luftfartsavtalet mellan Armenien och Europeiska unionen och dess medlemsstater.

EU: När det gäller tjänster som rör datoriserade bokningssystem (CRS-tjänster) kan, om EU-lufttrafikföretag inte medges likvärdig behandling[1] som den som ges i EU av leverantörer av CRS-tjänster utanför EU, eller om leverantörer av CRS-tjänster i EU inte medges likvärdig behandling som den som ges i EU av lufttrafikföretag utanför EU, åtgärder vidtas för att medge likvärdig behandling för lufttrafikföretagen utanför EU av leverantörerna av CRS-tjänster i EU respektive för leverantörerna av CRS-tjänster utanför EU av EU-lufttrafikföretagen.

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller flygplatsledningstjänster.

BG: Inga direkta filialer (bolagsbildning krävs) för kringtjänster för lufttransport. För agent- och mäklartjänster inom godstransport får utländska personer tillhandahålla tjänster endast genom delägarskap i bulgariska bolag, med högst 49 % av aktierna, och genom filialer.

HR: Förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser marktjänster (inklusive cateringtjänster).

CY, CZ, HU, MT, PL, RO och SK: Förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser agent- och mäklartjänster inom godstransport (ingår i CPC 748).

[1] Med likvärdig behandling avses icke-diskriminerande behandling av EU-lufttrafikföretag och EU-leverantörer av CRS-tjänster.

Järnvägstransporttjänster och kringtjänster

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller person- och godstrafik på järnväg (CPC 7111 och 7112).

BG: När det gäller kringtjänster för järnvägstransport, inga direkta filialer (bolagsbildning krävs). Ägande i ett bulgariskt företag är begränsat till 49 %.

CZ: När det gäller kringtjänster för järnvägstransport, inga direkta filialer (bolagsbildning krävs).

HR: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för passagerar- och godstransport, för agent- och mäklartjänster inom godstransport (ingår i CPC 748) och för växling och rangering (CPC 7113).

Vägtransporter och kringtjänster

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller cabotagetransport på väg, inbegripet transport inom en medlemsstat som bedrivs av ett transportföretag etablerat i en annan medlemsstat (CPC 7121 och CPC 7122), med undantag av uthyrning av icke-reguljära busstransporter med förare och agent- och mäklartjänster inom godstransport på väg (CPC 7123), utom transport av post för egen räkning. Krav på bosättning för den transportansvarige.

AT: När det gäller passagerar- och godstransporter och uthyrning av nyttovägfordon med förare kan ensamrätt och/eller tillstånd endast ges till medborgare i en EU-medlemsstat och juridiska personer från Europeiska unionen med huvudkontor i unionen.

BG: När det gäller passagerar- och godstransporter kan ensamrätt och/eller tillstånd endast ges till fysiska personer som är medborgare i en EU-medlemsstat och juridiska personer från EU med huvudkontor i unionen. Bolagsbildning krävs. EU-medborgarskap krävs för fysiska personer. Inga direkta filialer (bolagsbildning krävs för CPC 7121 och CPC 7122 samt för CPC 7123, utom för transport av post för egen räkning). För kringtjänster för vägtransport, inga direkta filialer (bolagsbildning krävs). Ägande i ett bulgariskt företag är begränsat till 49 %.

CZ: Inga direkta filialer (bolagsbildning krävs för CPC 7121 och CPC 7122 samt för CPC 7123, utom för transport av post för egen räkning).

EL: För att bedriva yrkesmässig godstransport på väg krävs ett grekiskt tillstånd. Licenser beviljas på icke-diskriminerande villkor. Tillhandahållare av godstransporter på väg som är etablerade i Grekland får endast använda fordon som är registrerade i Grekland.

ES: För passagerartransport och busstrafik mellan städer tillämpas ekonomisk behovsprövning.

FI: Tillstånd krävs för att tillhandahålla vägtransporttjänster, vilket inte beviljas för utlandsregistrerade fordon.

FR: Utländska investerare får inte tillhandahålla busstrafik mellan städer.

LV: För passagerar- och godstransporttjänster krävs ett tillstånd som inte beviljas för utlandsregistrerade fordon. Krav på att etablerade företag använder nationellt registrerade fordon.

RO: Tillstånd krävs för tillhandahållande av godstransporter och passagerartransporter på väg. Operatörer som innehar tillstånd får endast använda fordon som är registrerade i Rumänien och som ägs och används enligt statliga förordningar.

SE: För att bedriva yrkesmässig transport på väg krävs ett svenskt tillstånd. För att få taxilicens krävs att företaget har utsett en fysisk person som ska fungera som transportansvarig (i praktiken ett krav på bosättning – se det svenska förbehållet om typer av etablering). Krav på att etablerade enheter använder nationellt registrerade fordon.

För att få tillstånd för andra vägtransporter krävs att företaget är etablerat i EU, har ett etableringsställe i Sverige och har utsett en fysisk person att fungera som transportansvarig, vilken måste vara bosatt i EU.

Tillstånd beviljas på icke-diskriminerande villkor, förutom att operatörer för gods- och persontransporter på väg i regel endast får använda fordon som är registrerade i det nationella vägtrafikregistret. Om ett fordon är registrerat i utlandet, ägs av en fysisk eller juridisk person vars huvudsakliga hemvist är utomlands och förs till Sverige för tillfälligt bruk, får fordonet användas tillfälligt i Sverige. Tillfälligt bruk innebär enligt Transportstyrelsen en tidsperiod som inte överstiger ett år.

Transport i rörledning av andra varor än bränsle och kringtjänster

AT: När det gäller CPC 7139 förbehålls rätten att bevilja ensamrätt endast till medborgare i en EU-medlemsstat och juridiska personer från EU med huvudkontor i unionen.

14. Energitjänster

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation för juridiska personer i Armenien som kontrolleras[1] av fysiska eller juridiska personer från ett land som står för mer än 5 % av EU:s import av olja eller naturgas[2], såvida inte EU ger heltäckande tillträde till denna sektor för fysiska eller juridiska personer från det landet inom ramen för ett avtal om ekonomisk integration som ingåtts med landet.

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller produktion, bearbetning eller transport av kärnbränsle och kärnämne, och generering eller leverans av kärnenergi.

EU: Certifiering av systemansvariga för överföringssystem som kontrolleras av en eller flera fysiska eller juridiska personer från ett eller flera tredjeländer kan vägras om operatören inte har bevisat att beviljande av certifiering inte kommer att äventyra energiförsörjningen i en medlemsstat och/eller EU, i enlighet med artikel 11 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och artikel 11 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas.

[1] En juridisk person kontrolleras av en annan fysisk eller juridisk person om den sistnämnda har befogenhet att utse en majoritet av styrelseledamöterna eller på annat sätt lagenligt leda verksamheten. Framför allt ska ett ägande på över 50 % av aktieinnehavet i en juridisk person anses utgöra kontroll.

[2] Baserat på uppgifter som offentliggjorts av generaldirektoratet för energi i EU:s senaste statistiska pocketbok om energi: råoljeimport uttryckt i vikt, gasimport uttryckt i värmevärde.

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller detalj- och grossisthandel med motorbränsle, el, gas (ej gasol), ånga och varmvatten.

AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE och UK: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller transport av bränsle i rörledning, utom konsulttjänster.

BE och LV: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller transport av naturgas i rörledning, utom konsulttjänster.

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tjänster med anknytning till energidistribution, utom konsulttjänster.

SI: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tjänster med anknytning till energidistribution, utom tjänster med anknytning till distribution av gas.

PL: För lagring och magasinering av bränsle som transporteras i rörledning (ingår i CPC 742) förbehålls rätten att kräva att investerare från länder som är energileverantörer kan förhindras från att förvärva ett kontrollerande innehav av verksamheten. Rätten förbehålls att kräva bolagsbildning (inga filialer).

CY: Förbehåller sig rätten att vägra tillstånd för tredjelandsmedborgare eller företag som kontrolleras av tredjelandsmedborgare när det gäller prospektering och utvinning av kolväten. Företag som fått tillstånd för verksamhet rörande prospektering och utvinning av kolväten får inte utan förhandsgodkännande omfattas av direkt eller indirekt kontroll av en eller flera medborgare i ett eller flera tredjeländer.

15. Andra tjänster inte nämnda någon annanstans

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tillhandahållande av andra nya tjänster än de som klassificerats i FN:s provisoriska centrala produktindelning (Central Product Classification (CPC)) 1991.

EU: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tillhandahållande av tjänster från intresseorganisationer (CPC 95) och begravnings- och eldbegängelsetjänster (CPC 9703).

LT: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tilldelning av internetadresser med extensionen ”gov.lt” och certifiering av elektroniska kassaapparater.

CY: För tillhandahållande av tjänster inom hårvård gäller ett krav på medborgarskap tillsammans med krav på bosättning.

PT: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller tjänster i samband med försäljning av utrustning eller tilldelning av patent.

SE: Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation när det gäller begravnings- och eldbegängelsetjänster.

BILAGA VIII-B

EUROPEISKA UNIONENS ÅTAGANDEN I FRÅGA OM GRÄNSÖVERSKRIDANDE TJÄNSTER

1. I nedanstående förteckning över åtaganden anges de näringsgrenar som liberaliserats av Europeiska unionen enligt artikel 151 i detta avtal och, i form av förbehåll, de begränsningar i fråga om marknadstillträde och nationell behandling som gäller för tjänster och tjänsteleverantörer från Armenien inom dessa näringsgrenar. Förteckningen består av följande:

   a) En första kolumn som anger den sektor eller undersektor som avtalspartens åtagande gäller och räckvidden av de liberaliseringar som förbehållen avser.

   b) En andra kolumn där de tillämpliga förbehållen beskrivs.

   Om kolumnen enligt led b endast innehåller medlemsstatsspecifika förbehåll gör de medlemsstater som inte anges där åtaganden för sektorn utan förbehåll.

   Avsaknaden av medlemsstatsspecifika förbehåll för en viss sektor påverkar inte eventuella tillämpliga horisontella förbehåll eller sektorsspecifika förbehåll som gäller hela EU.

   Åtaganden görs endast för de sektorer eller undersektorer som anges i förteckningen nedan.

2. I förteckningen ingår inte åtgärder rörande kvalifikationskrav, kvalificeringsförfaranden, tekniska standarder samt villkor och förfaranden för licensiering, om de inte utgör en begränsning av marknadstillträde eller nationell behandling i enlighet med artiklarna 149 och 150 i detta avtal. Dessa åtgärder (t.ex. krav på att ha licens, skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster, krav på att ha erkända kvalifikationer i reglerade sektorer, krav på att klara särskilda examina, inbegripet språkexamina, icke-diskriminerande krav på att viss verksamhet inte får utövas i skyddade miljöområden eller områden av särskilt historiskt eller konstnärligt intresse) gäller, även om de inte förtecknas, ändå för investerare från den andra parten.

3. Förteckningen nedan påverkar inte genomförbarheten av leveranssätt 1 i vissa tjänstesektorer och undersektorer och påverkar inte heller tillämpningen av offentliga monopol och ensamrätt enligt förteckningen över åtaganden rörande etablering.

4. I enlighet med artikel 141.3 i avtalet innehåller förteckningen inte åtgärder rörande subventioner som parterna beviljar.

5. De rättigheter och skyldigheter som följer av denna förteckning över åtaganden ska inte ha någon direkt (self-executing) effekt och ger alltså inte enskilda fysiska eller juridiska personer några direkta rättigheter.

6. För tydlighetens skull påpekas att för Europeiska unionens del utgör inte skyldigheten att bevilja nationell behandling ett krav på att till den andra partens medborgare eller juridiska personer utsträcka den behandling som beviljas i en medlemsstat till en annan medlemsstats medborgare och juridiska personer i enlighet med fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, eller någon annan åtgärd som antagits i enlighet med det fördraget, inbegripet deras tillämpning i medlemsstaterna. Sådan nationell behandling beviljas endast juridiska personer från den andra parten som är etablerade i enlighet med en annan medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sin centrala förvaltning eller huvudsakliga verksamhet i den medlemsstaten, inbegripet inom Europeiska unionen etablerade juridiska personer som ägs eller kontrolleras av medborgare från den andra parten.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
1. FÖRETAGSTJÄNSTER	
Alla sektorer	
A. Yrkesmässiga tjänster	
a) Juridiska tjänster (CPC 861)[1] (utom juridisk rådgivning samt juridiska handlings- och intygstjänster som tillhandahålls av jurister som anförtrotts offentliga uppgifter, t.ex. notarier, *huissiers de justice* och andra *officiers publics et ministériels*).	För leveranssätt 1 och 2 AT, BE, BG, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, PT, PL, SK och UK: För fullt medlemskap i advokatsamfundet, som krävs för att vara verksam inom inhemsk rätt (EU-rätt och medlemsstatens rättsordning), däribland representation vid domstol, gäller ett krav på medborgarskap. CY: Krav på EU-medborgarskap och bosättning för tillhandahållande av juridiska tjänster. För fullt medlemskap i advokatsamfundet gäller ett krav på medborgarskap tillsammans med krav på bosättning. Endast advokater inskrivna i advokatsamfundet får vara delägare, aktieägare eller styrelseledamöter i en advokatbyrå i Cypern. CY och HU: För utländska advokater är den juridiska verksamheten begränsad till att tillhandahålla juridisk rådgivning.

[1] Omfattar juridisk rådgivning, juridisk representation, juridiska skiljemanna- och förlikningsmedlingstjänster samt juridiska handlings- och intygstjänster. Tillhandahållande av juridiska tjänster är endast tillåtet i fråga om folkrätt, EU-rätt och rätten i varje jurisdiktion där investeraren eller dennas personal är behörig att vara verksam som jurist och är, i likhet med tillhandahållande av andra tjänster, föremål för tillämpliga villkor och förfaranden för licensiering i Europeiska unionens medlemsstater. För jurister som tillhandahåller juridiska tjänster i fråga om folkrätt och utländsk rätt kan dessa bl.a. bestå i efterlevnad av lokala uppförandekoder, användning av hemlandets yrkestitel (om inte erkännande med värdlandets yrkestitel erhållits), försäkringskrav, enkel registrering hos värdlandets advokatsamfund eller förenklad antagning till värdlandets advokatsamfund genom ett lämplighetstest och juridisk eller yrkesmässig hemvist i värdlandet. Juridiska tjänster i fråga om EU-rätt ska i princip utföras av eller genom en advokat som är medlem i ett advokatsamfund i unionen och som agerar i eget namn, och juridiska tjänster i fråga om rättsordningen i en av Europeiska unionens medlemsstater ska i princip utföras av eller genom en advokat som är medlem i denna medlemsstats advokatsamfund och som agerar i eget namn. Det kan därför krävas fullt medlemskap i advokatsamfundet i den aktuella medlemsstaten i Europeiska unionen för representation vid domstolar och andra behöriga myndigheter i EU eftersom det inbegriper utövande av EU-processrätt och nationell processrätt. I vissa medlemsstater är utländska jurister som inte har fullt medlemskap i advokatsamfundet emellertid tillåtna att uppträda som ombud i civilrättsliga förfaranden för en part som är medborgare i eller hör till den stat där juristen har rätt att utöva sitt yrke.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
	FI: För fullt medlemskap i advokatsamfundet, som krävs för juridiska representationstjänster, gäller ett krav på medborgarskap tillsammans med krav på bosättning (inbegripet för användningen av den finländska titeln advokat). BE: Kvoter tillämpas för att uppträda inför *Cour de cassation* i icke-brottmål. BG: Utländska jurister kan endast tillhandahålla juridiska representationstjänster åt en medborgare från sitt hemland; det ställs även krav på ömsesidighet och samarbete med en bulgarisk jurist. För juridiska medlingstjänster krävs permanent bosättning. ES: Ombud för immaterialrättigheter måste vara medborgare i en EU-medlemsstat. FR: Juristers tillträde till yrkena *avocat auprès de la Cour de Cassation* och *avocat auprès du Conseil d'Etat* omfattas av kvoter, och det ställs även krav på medborgarskap. LV: Krav på medborgarskap för advokater som avlagt advokateden, vilka förbehålls juridisk representation i brottmål. DK: Fullt medlemskap i advokatsamfundet krävs för att utöva advokatyrket, däribland representation vid domstol. För medlemskap i advokatsamfundet måste personen i fråga uppfylla de krav som anges i den danska *lov om rettens pleje*. Enligt *lov om rettens pleje* är titeln advokat skyddad. Andra personer än advokater som har auktorisering i Danmark får i enlighet med *lov om rettens pleje* utföra juridiska tjänster, men får inte använda titeln advokat. EE: Krav på medborgarskap för patentombud och auktoriserade översättare (ingår i CPC 861). NL, FI och HU: Krav på bosättning för patentombud (ingår i CPC 861). LT: Krav på medborgarskap för patentombud. PT: Krav på medborgarskap för tillträde till yrket *solicitadores* och för ombud för immaterialrättigheter.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
b) 1. Redovisnings- och bokföringstjänster (CPC 86212 utom ”revision”, CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220)	För leveranssätt 1 FR, HU, IT, MT, RO och SI: Obundet. AT: Krav på medborgarskap för att uppträda som ombud inför behöriga myndigheter. CY: Tillträde ges efter ekonomisk behovsprövning. Huvudkriterium: Sysselsättningssituationen i undersektorn. För leveranssätt 2 Alla medlemsstater: Inga.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
b) 2. Revision (CPC 86211 och 86212 utom redovisning)	För leveranssätt 1 BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SI och UK: Obundet. AT: Krav på medborgarskap för att uppträda som ombud inför behöriga myndigheter och för att utföra revision som föreskrivs i särskilda österrikiska lagar (t.ex. aktiebolagslagen, börslagen, banklagen). SE: Endast revisorer som är godkända och auktoriserade i Sverige och revisionsföretag registrerade i Sverige får utföra lagstadgad revisionsverksamhet inom vissa juridiska enheter, bl.a. alla aktiebolag, och fysiska personer. Endast revisorer som är godkända i Sverige och registrerade offentliga redovisningsbyråer får vara aktieägare i eller bilda bolag som bedriver kvalificerad revisionsverksamhet (för officiella ändamål). Bosättning i EES eller Schweiz krävs för godkännande. Benämningarna godkänd revisor och auktoriserad revisor får användas endast av revisorer som är godkända eller auktoriserade i Sverige. Revisorer för ekonomiska föreningar och vissa andra företag som inte är certifierade eller godkända revisorer måste vara bosatta i EES. Den behöriga myndigheten får bevilja undantag från detta krav. HR: Utländska revisionsbyråer får tillhandahålla revisionstjänster inom Kroatiens territorium om de har etablerat ett dotterbolag i enlighet med bestämmelserna i bolagslagen. LT: Revisionsberättelsen måste sammanställas i samarbete med en revisor som godkänts att bedriva verksamhet i Litauen. DK: Bosättning krävs. För leveranssätt 2 Inga.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
c) Skatterådgivning (CPC 863)[1]	För leveranssätt 1 AT: Krav på medborgarskap för att uppträda som ombud inför behöriga myndigheter. CY: Tillträde ges efter ekonomisk behovsprövning. Huvudkriterium: Sysselsättningssituationen i undersektorn. CZ: Tillträdet begränsat till fysiska personer. BG, MT, RO och SI: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.
d) Arkitekttjänster e) Stadsplanering och landskapsarkitektur (CPC 8671 och CPC 8674)	För leveranssätt 1 AT: Obundet utom för rena planeringstjänster. BE, BG, CY, EL, IT, MT, PL, PT och SI: Obundet. DE: Nationella bestämmelser om arvoden och vederlag tillämpas för alla tjänster som tillhandahålls från utlandet. FR: Endast tillhandahållande i ett SEL (*anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions*) eller SCP. HU och RO: Obundet för tjänster inom landskapsarkitektur. HR: Fysiska och juridiska personer får tillhandahålla arkitekttjänster efter godkännande av Kroatiens arkitektkammare. Planer eller projekt som utarbetats utomlands måste godkännas (valideras) av en behörig fysisk eller juridisk person i Kroatien så att de uppfyller kraven i den kroatiska lagen. Obundet för stadsplanering. SK: Bosättning i EES krävs för inskrivning i yrkesorganisationen, vilket är en förutsättning för att tillhandahålla arkitekttjänster. För leveranssätt 2 Inga.

[1] Omfattar inte juridisk rådgivning och juridisk representation i skattefrågor, som ingår i 1.A a. Juridiska tjänster.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
f) Ingenjörstjänster g) Integrerade tekniska tjänster (CPC 8672 och CPC 8673)	För leveranssätt 1 AT och SI: Obundet utom för rena planeringstjänster. BG, CZ, CY, EL, IT, MT och PT: Obundet. HR: Fysiska och juridiska personer får tillhandahålla dessa tjänster efter godkännande av Kroatiens ingenjörsförbund. Planer eller projekt som utarbetats utomlands måste godkännas (valideras) av en behörig fysisk eller juridisk person i Kroatien så att de uppfyller kraven i kroatisk rätt. SK: Bosättning i EES krävs för inskrivning i yrkesorganisationen, vilket är en förutsättning för att tillhandahålla ingenjörstjänster. För leveranssätt 2 Inga.
h) Läkar-, tandläkar- och psykologtjänster (CPC 9312 och ingår i CPC 85201)	För leveranssätt 1 AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK och UK: Obundet. LT: För tillhandahållande av tjänster krävs ett godkännande som är baserat på en plan för hälsotjänster som är utarbetad efter de behov som finns och med beaktande av befolkningen och befintliga läkar- och tandläkartjänster. SI: Obundet för socialmedicin, sanitära, epidemiologiska och miljömedicinska tjänster, tillhandahållande av blod, blodprodukter och transplantat samt obduktion. HR: Obundet, utom för telemedicin. CZ: Tillträdet begränsat till fysiska personer. För utländska fysiska personer krävs godkännande av hälsoministeriet. För leveranssätt 2 Inga.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
i) Veterinärtjänster (CPC 932)	För leveranssätt 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, MT, NL, PT, RO, SI och SK: Obundet. UK: Obundet utom för veterinärlaboratorietjänster och veterinärtekniska tjänster som tillhandahålls veterinärer, allmän rådgivning, vägledning och information (rörande exempelvis näring, beteende och skötsel av sällskapsdjur). För leveranssätt 2 Inga.
j) 1. Barnmorsketjänster (ingår i CPC 93191) j) 2. Tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal (ingår i CPC 93191) FI: Endast för privatfinansierade tjänster.	För leveranssätt 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, SK och UK: Obundet. FI och PL: Obundet, utom för sjuksköterskor. HR: Obundet, utom för telemedicin. SE: Inga. För leveranssätt 2 Inga.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
k) Detaljhandelsförsäljning av läkemedel och detaljhandelsförsäljning av sjukvårdsartiklar (CPC 63211) och andra tjänster som tillhandahålls av farmaceuter[1]	För leveranssätt 1 LT: Detaljhandel till allmänheten med läkemedel får endast ske via apotek. Försäljning av receptbelagda läkemedel på nätet är förbjuden. LV: Obundet utom för postorder. HU: Obundet utom för CPC 63211 För leveranssätt 1 och 2 EU, utom EE: Obundet för detaljhandelsförsäljning av läkemedel och detaljhandelsförsäljning av sjukvårdsartiklar (CPC 63211). CZ, SE och UK: Obundet för andra tjänster som tillhandahålls av farmaceuter. CY: Obundet för detaljhandelsförsäljning av läkemedel, detaljhandelsförsäljning av sjukvårdsartiklar och andra tjänster som tillhandahålls av farmaceuter. AT, ES och IE: Postorderförsäljning av läkemedel är förbjuden. SI: Postorderförsäljning av receptbelagda läkemedel är förbjuden. IT och SK: Detaljhandel med läkemedel och sjukvårdsartiklar (CPC 63211): Bosättning krävs för att få tillstånd som apotekare och/eller för att öppna apotek för detaljhandel med läkemedel och vissa medicinska produkter till allmänheten.

[1] Tillhandahållande av läkemedel till allmänheten är, i likhet med tillhandahållande av andra tjänster, föremål för tillämpliga villkor och förfaranden för licensiering och kvalificering i Europeiska unionens medlemsstater. Som en allmän regel är denna verksamhet förbehållen farmaceuter. I vissa medlemsstater är endast tillhandahållandet av receptbelagda läkemedel förbehållet farmaceuter.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
	EE: Detaljhandel med läkemedel och sjukvårdsartiklar (CPC 63211): Detaljhandel till allmänheten med läkemedel och särskilda medicinska produkter får endast ske via apotek. Postorderförsäljning av läkemedel samt leverans per brev eller expressbud av läkemedel som beställts på nätet är förbjuden. BG: Detaljhandel med läkemedel och sjukvårdsartiklar (CPC 63211): Krav på permanent bosättning för farmaceuter. Postorderförsäljning av läkemedel är förbjuden. För leveranssätt 2 FI: Obundet för yrkesmässiga tjänster med anknytning till hälso- och sjukvård samt socialvård (inklusive detaljhandel med läkemedel) som är offentligt finansierade.
B. Datatjänster och tillhörande tjänster (CPC 84)	För leveranssätt 1 och 2 Inga.
C. Forsknings- och utvecklingstjänster	
a) FoU-tjänster inom samhällsvetenskap och humaniora (CPC 852 utom psykologtjänster)[1] b) FoU-tjänster inom naturvetenskaper (CPC 851) c) Tvärvetenskapliga FoU-tjänster (CPC 853)	För leveranssätt 1 och 2 EU: När det gäller FoU-tjänster som erhåller offentlig finansiering eller någon form av statligt stöd och därför inte kan betraktas som privatfinansierade kan ensamrätt och/eller tillstånd endast ges till fysiska personer som är medborgare i en EU-medlemsstat och juridiska personer från Europeiska unionen med huvudkontor i unionen.

[1] Ingår i CPC 85201, som återfinns i 1 A h. Läkar- och tandläkartjänster.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
D. Tjänster avseende fast egendom[1]	
a) Som rör egen eller hyrd egendom (CPC 821) b) På arvodes- eller avtalsbasis (CPC 822)	För leveranssätt 1 BG, CY, CZ, EE, HR, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK och SI: Obundet. PT: Bolagsbildning i en EES-medlemsstat krävs för juridiska personer. För leveranssätt 2 Inga.
E. Uthyrning/leasing utan operatör	
a) Av fartyg (CPC 83103)	För leveranssätt 1 BG, CY, DE, HU, MT och RO: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.
b) Av luftfartyg (CPC 83104)	För leveranssätt 1 och 2 BG, CY, CZ, HU, LV, MT, PL, RO och SK: Obundet. EU: Luftfartyg som används av ett EU-lufttrafikföretag måste vara registrerade i den medlemsstat som har utfärdat tillstånd för lufttrafikföretaget eller i något annat land i EU, och ska förhandsgodkännas i enlighet med tillämplig EU-lagstiftning eller nationell lagstiftning rörande flygsäkerhet. Ett avtal för in- och uthyrning av luftfartyg utan besättning (*dry lease*) i vilket ett EU-lufttrafikföretag är part ska förhandsgodkännas i enlighet med EU-lagstiftning eller nationell lagstiftning rörande flygsäkerhet.

[1] Tjänsten i fråga rör fastighetsmäklares verksamhet och påverkar inte rättigheter eller restriktioner för fysiska och juridiska personer som köper fast egendom.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
c) Av annan transportutrustning (CPC 83101, CPC 83102, CPC 83105)	För leveranssätt 1 BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO och SI: Obundet. SE: För CPC 83101: Krav på bosättning. För leveranssätt 2 Inga.
d) Av andra maskiner eller annan utrustning (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108, CPC 83109)	För leveranssätt 1 BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO och SK: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.
e) Av hushållsartiklar och varor för personligt bruk (CPC 832)	För leveranssätt 1 och 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK och UK: Obundet. EE: Obundet utom för uthyrning av inspelade videokassetter för användning i underhållningssystem för hemmabruk.
f) Uthyrning av telekommunikationsutrustning (CPC 7541)	För leveranssätt 1 och 2 Inga.
F. Andra företagstjänster	
a) Reklam (CPC 871)	För leveranssätt 1 och 2 Inga.
b) Marknads- och opinionsundersökningar (CPC 864)	För leveranssätt 1 och 2 Inga.
c) Konsulttjänster inom organisationsledning (CPC 865)	För leveranssätt 1 och 2 Inga.
d) Tjänster i anslutning till konsulttjänster inom organisationsledning (CPC 866)	För leveranssätt 1 och 2 HU: Obundet för medlings- och förlikningstjänster (CPC 86602).

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
e) Teknisk provning och analys (CPC 8676)	För leveranssätt 1 IT: Obundet för biologer och kemianalytiker. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK och SE: Obundet. För leveranssätt 2 BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK och SE: Obundet.
f) Rådgivnings- och konsulttjänster med anknytning till jordbruk, jakt och skogsbruk (ingår i CPC 881)	För leveranssätt 1 IT: Obundet för aktiviteter som är förbehållna agronomer och *periti agrari*. För agronomer och *periti agrari* krävs bosättning och inskrivning i yrkesregistret. Medborgare från tredjeländer kan skriva in sig under förutsättning av ömsesidighet. EE, MT, RO och SI: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.
g) Rådgivnings- och konsulttjänster rörande fiske (ingår i CPC 882)	För leveranssätt 1 LV, MT, RO och SI: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.
i) Rådgivnings- och konsulttjänster med anknytning till tillverkning (ingår i CPC 884 och i CPC 885)	För leveranssätt 1 och 2 Inga.
k) Rekrytering och förmedling av personal	
k) 1. Rekrytering av chefer (CPC 87201)	För leveranssätt 1 och 2 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, IE, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI och SE: Obundet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
k) 2. Personalförmedling (CPC 87202)	För leveranssätt 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK och UK: Obundet. För leveranssätt 2 AT, BE, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI och SK: Obundet.
k) 3. Förmedling av kontorspersonal (CPC 87203)	För leveranssätt 1 och 2 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK och SI: Obundet.
k) 4. Förmedling av hemtjänstpersonal, andra handels- eller industriarbetare, vårdpersonal och annan personal (CPC 87204, 87205, 87206, 87209)	För leveranssätt 1 och 2 Alla medlemsstater utom HU: Obundet. HU: Inga.
l) 1. Spanings- och detektivtjänster (CPC 87301)	För leveranssätt 1 och 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI och UK: Obundet.
l) 2. Säkerhetstjänster (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305)	För leveranssätt 1 BE, BG, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, HR, IT, LV, LT, MT, PT, PL, RO, SI och SK: Obundet. HU: Obundet för CPC 87304, CPC 87305. IT: För CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305: Krav på bosättning för erhållande av det tillstånd som krävs för tillhandahållande av säkerhetsvakttjänster och värdetransporter. För leveranssätt 2 HU: Obundet för CPC 87304, CPC 87305. BG, CY, CZ, EE, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI och SK: Obundet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
m) Därmed sammanhängande vetenskapliga och tekniska konsulttjänster (CPC 8675)	För leveranssätt 1 BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI och UK: Obundet för prospektering. BG: Obundet för flygfoto, geodesi, lantmäteritjänster och kartografi i samband med studier av rörelser i jordskorpan. HR: Inga, förutom att geologisk, geodetisk och gruvrelaterad grundforskning och därmed sammanhängande miljöskyddstjänster inom Kroatiens territorium bara får genomföras tillsammans med eller via inhemska juridiska personer. För leveranssätt 2 Inga.
n) 1. Underhåll och reparation av fartyg (ingår i CPC 8868)	För leveranssätt 1 För transportfartyg: BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI och UK: Obundet. För transportfartyg på inre vattenvägar: EU utom EE, HU och LV: Obundet. För leveranssätt 2 Inga. För leveranssätt 1 och 2 EU: Förbehåller sig rätten att kräva att endast erkända organisationer som bemyndigats av EU kan utföra lagstadgad besiktning och certifiering av fartyg på EU-medlemsstaternas vägnar. Etableringskrav får ställas.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
n) 2. Underhåll och reparation av utrustning för järnvägstransport (ingår i CPC 8868)	För leveranssätt 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK och UK: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.
n) 3. Underhåll och reparation av motorfordon, motorcyklar, snöskotrar och vägtransportutrustning (CPC 6112, CPC 6122, ingår i CPC 8867 och i CPC 8868)	För leveranssätt 1 och 2 Inga.
n) 4. Underhåll och reparation av luftfartyg och delar till luftfartyg (ingår i CPC 8868)	För leveranssätt 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, SI, SE och UK: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.
n) 5. Underhåll och reparation av metallvaror, maskiner (inte kontorsmaskiner), utrustning (inte transport- och kontorsutrustning) samt hushållsartiklar och personliga artiklar[1] (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 och CPC 8866)	För leveranssätt 1 och 2 Inga.

[1] Underhåll och reparation av transportutrustning (CPC 6112, 6122, 8867 och CPC 8868) återfinns under 1 F l 1–1 F l 4.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
o) Tjänster som omfattar rengöring av byggnader (CPC 874)	För leveranssätt 1 EU: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.
p) Fototjänster (CPC 875)	För leveranssätt 1 BG, EE, MT och PL: Obundet för tillhandahållande av flygfototjänster HR och LV: Obundet för specialfototjänster (CPC 87504) BG: Krav på etablering och medborgarskap när det gäller flygfototjänster. För leveranssätt 2 Inga.
q) Paketeringstjänster (CPC 876)	För leveranssätt 1 och 2 Inga.
r) Tryckning och förlagsverksamhet (CPC 88442)	För leveranssätt 1 SE: Fysiska personer som är ägare av tidskrifter som trycks och ges ut i Sverige måste vara bosatta i Sverige eller vara medborgare i ett EES-land. Juridiska personer som är ägare av sådana tidskrifter måste vara etablerade i EES. Tidskrifter som trycks och ges ut i Sverige och tekniska inspelningar måste ha en ansvarig utgivare, som ska ha hemvist i Sverige. För leveranssätt 2 Inga.
s) Konferenstjänster (ingår i CPC 87909)	För leveranssätt 1 och 2 Inga.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
t) Andra	
t) 1. Översättar- och tolktjänster (CPC 87905)	För leveranssätt 1 PL: Obundet för auktoriserade översättare och tolkar. BG, HR, HU och SK: Obundet för officiell översättning och tolkning. FI: Krav på bosättning för auktoriserade översättare (ingår i CPC 87905). För leveranssätt 2 Inga.
t) 2. Inredningsdesign och specialdesign (CPC 87907)	För leveranssätt 1 DE: Nationella bestämmelser om arvoden och vederlag tillämpas för alla tjänster som tillhandahålls från utlandet. HR: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.
t) 3. Inkassotjänster (CPC 87902)	För leveranssätt 1 och 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE och UK: Obundet.
t) 4. Tjänster avseende kreditupplysning (CPC 87901)	För leveranssätt 1 och 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE och UK: Obundet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
t) 5. Kopieringstjänster (CPC 87904)[1]	För leveranssätt 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK och UK: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.
t) 6. Telekommunikationstjänster (CPC 7544)	För leveranssätt 1 och 2 Inga.
t) 7. Telefonpassning (CPC 87903)	För leveranssätt 1 och 2 Inga.

[1] Omfattar inte tryckning, som omfattas av CPC 88442 och återfinns i 1 F p.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
2. KOMMUNIKATIONSTJÄNSTER	
A. Post- och budtjänster (Tjänster som rör hantering[1] av postförsändelser[2] enligt följande lista över undersektorer, oavsett om de skickas inom landet eller till utlandet: i) Hantering av adresserade skriftliga meddelanden på vilket fysiskt medium som helst[3], däribland hybridpost och direktpost ii) Hantering av adresserade paket[4] iii) Hantering av adresserade pressprodukter[5] iv) Hantering av de försändelser som avses i i–iii ovan som rekommenderade eller assurerade brev	För leveranssätt 1 och 2 Inga[6].

[1] I hantering ingår tömning av brevlådor, sortering, transport och utdelning.

[2] Med postförsändelse avses försändelser som hanteras av alla typer av kommersiella aktörer, oavsett om de är offentliga eller privata.

[3] T.ex. brev och vykort.

[4] Omfattar böcker och kataloger.

[5] Tidskrifter och tidningar.

[6] För undersektorerna i–iv kan det krävas individuella licenser som kan medföra särskilda skyldigheter att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster eller betala en avgift till en kompensationsfond.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
v) Expressutdelning[1] av de försändelser som avses i i–iii ovan vi) Hantering av icke-adresserade försändelser vii) Dokumentutväxling[2] (ingår i CPC 751, i CPC 71235[3] och i CPC 73210[4]) Organisationen av utplacering av brevlådor på allmän plats, utgivning av frimärken och utdelning av registrerade försändelser inom ramen för rättsliga och administrativa förfaranden får begränsas i enlighet med den nationella lagstiftningen. Licensieringssystem kan inrättas för sådana tjänster som lyder under skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Dessa licenser kan medföra särskilda skyldigheter att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster eller betala en avgift till en kompensationsfond.	

[1] Expressutdelning kan förutom ökad snabbhet och tillförlitlighet också innefatta mervärden som hämtning från avsändaren, personlig leverans till adressaten, godsspårning, möjlighet att ändra destination och mottagare under befordran samt bekräftelse på mottagande.

[2] Tillhandahållande av medel, däribland särskilda lokaler och befordran av tredje man, som möjliggör självservice genom ömsesidig utväxling av postförsändelser mellan användare som abonnerar på denna tjänst. Med postförsändelse avses försändelse som hanteras av alla typer av kommersiella aktörer, oavsett om de är offentliga eller privata.

[3] Transport av landpost för egen räkning.

[4] Transport av luftpost för egen räkning.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
B. Telekommunikationstjänster (Dessa tjänster omfattar inte ekonomisk verksamhet som består av tillhandahållande av innehåll som kräver telekommunikationstjänster för överföring)	
a) Tjänster som består i överföring och mottagande av signaler på elektromagnetisk väg[1], utom radio- och tv-utsändningar[2]	För leveranssätt 1 och 2 Inga.
b) Satellitsändningstjänster[3]	För leveranssätt 1 och 2 EU: Inga, utom att tjänsteleverantörer i denna sektor kan omfattas av skyldigheter för att skydda mål som avser allmänintresset i samband med överföring av innehåll genom deras nätverk i linje med EU-lagstiftningen om elektronisk kommunikation. BE: Obundet.

[1] Dessa tjänster omfattar inte informations- och/eller databehandling on-line (inklusive transaktionsbehandling) (ingår i CPC 843) som återfinns i 1 B. Datatjänster.

[2] Radio- och tv-utsändning definieras som den oavbrutna överföringskedja som krävs för utsändning av tv- och radioprogramsignaler till allmänheten, men omfattar inte återutsändningslänkar mellan operatörerna.

[3] Här ingår telekommunikationstjänster som består i överföring och mottagande av radio- och tv-sändningar via satellit (den oavbrutna överföringskedja som krävs för utsändning av tv- och radioprogramsignaler till allmänheten). Här ingår försäljning av användning av satellittjänster, men inte försäljning av tv-programpaket till hushållen.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
3. BYGGTJÄNSTER OCH TILLHÖRANDE INGENJÖRSTJÄNSTER	
Byggtjänster och tillhörande ingenjörstjänster (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 och CPC 518)	För leveranssätt 1 LT: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.
4. DISTRIBUTIONSTJÄNSTER (utom distribution av vapen, ammunition, sprängämnen och annan krigsmateriel)	
A. Tjänster som utförs på provisionsbasis a) Tjänster på provisionsbasis som rör motorfordon, motorcyklar och snöskotrar samt reservdelar och tillbehör till dessa (ingår i CPC 61111, i CPC 6113 och i CPC 6121) b) Övriga tjänster som utförs på provisionsbasis (CPC 621) B. Partihandelstjänster a) Partihandel med motorfordon, motorcyklar och snöskotrar samt reservdelar och tillbehör till dessa (ingår i CPC 61111, i CPC 6113 och i CPC 6121)	För leveranssätt 1 och 2 EU: Obundet för distribution av kemiska produkter samt ädelmetaller (och stenar). AT: Obundet för distribution av pyrotekniska produkter, lättantändliga artiklar, spränganordningar och giftiga ämnen. AT och BG: Obundet för distribution av produkter avsedda för medicinska ändamål, t.ex. medicinsk och kirurgisk apparatur, läkemedelssubstanser och föremål avsedda för medicinska ändamål. BG: Obundet för tobak och tobaksvaror och tjänster som tillhandahålls av varumäklare. CZ: Obundet för auktionstjänster. FI: Obundet för distribution av alkoholhaltiga drycker och av läkemedel. HU: För tjänster som utförs på provisionsbasis (CPC 621): Utländska företag får tillhandahålla varumäklartjänster endast genom ett filialkontor eller en etablering i HU. För detta krävs en licens från den ungerska finansinspektionen. LT: Distribution av pyrotekniska artiklar: För distribution av pyrotekniska artiklar krävs tillstånd. Tillstånd kan endast ges till juridiska personer som är etablerade i EU.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
b) Partihandel med teleterminalutrustning (ingår i CPC 7542) c) Övrig partihandel (CPC 622 utom partihandel med energiprodukter[1]) C. Detaljhandel[2] a) Tjänster på provisionsbasis som rör motorfordon, motorcyklar och snöskotrar samt reservdelar och tillbehör till dessa (CPC 61112, ingår i CPC 6113, ingår i CPC 6121) Detaljhandel med teleterminalutrustning (ingår i CPC 7542) Detaljhandel med livsmedel (CPC 631) Detaljhandel med andra produkter (ej energi), utom detaljhandel med läkemedel och sjukvårdsartiklar[3] (CPC 632 utom CPC 63211 och 63297) D. Franchising (CPC 8929)	IT: Distribution av tobak (ingår i CPC 6222, ingår i CPC 6310): För mellanhänder mellan grossist- och detaljhandelsledet samt för butiksägare (*magazzini*) krävs EU-medborgarskap. HR: Obundet för distribution av tobaksvaror. För leveranssätt 1 AT, BG, HR, FR, PL och RO: Obundet för distribution av tobak och tobaksvaror. IT: För partihandel: statligt tobaksmonopol. BG, PL, RO och SE: Obundet för detaljhandel med alkoholhaltiga drycker. AT, BG, CY, CZ, IE, RO, SK och SI: Obundet för distribution av läkemedel med undantag av detaljhandelsförsäljning av läkemedel och sjukvårdsartiklar (CPC 63211). ES: Distansförsäljning, postorder eller liknande förfaranden för detaljhandel med eller leverans av tobak är förbjudet. BG, HU och PL: Obundet för varumäklartjänster. FR: Obundet för tjänster som utförs på provisionsbasis av handlare och mäklare som är verksamma inom 17 marknader av nationellt intresse beträffande färska livsmedel. Obundet för partihandel med läkemedel. MT: Obundet för tjänster som utförs på provisionsbasis. BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK och UK: För detaljhandel: obundet utom för postorder.

[1] Dessa tjänster, som omfattar CPC 62271, ingår i ENERGITJÄNSTER i 18 D.

[2] Omfattar inte underhåll och reparation, som ingår i FÖRETAGSTJÄNSTER i 1 B och 1 F l.

[3] Detaljhandel med läkemedel och sjukvårdsartiklar ingår i YRKESMÄSSIGA TJÄNSTER i 1 A k.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
5. UTBILDNINGSTJÄNSTER (Endast privatfinansierade tjänster. Det bör påpekas att tjänster som erhåller offentliga medel eller statligt stöd i någon form inte anses privatfinansierade.)	
A. Primärutbildning (CPC 921)	För leveranssätt 1 BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE och SI: Obundet. IT: Krav på medborgarskap för att tjänsteleverantörer ska ha rätt att utfärda statligt erkända utbildningsbevis. För leveranssätt 2 CY, FI, HR, MT, RO, SE och SI: Obundet. För leveranssätt 1 och 2 FR: Krav på medborgarskap för att undervisa vid privatfinansierade utbildningsinstitutioner. Utländska medborgare kan dock få tillstånd från behöriga myndigheter för att undervisa. Utländska medborgare kan också få tillstånd att grunda och driva utbildningsinstitutioner. Tillståndet ges på skönsmässig grund. (CPC 921).
B. Sekundärutbildning (CPC 922)	För leveranssätt 1 BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO och SE: Obundet. IT: Krav på medborgarskap för att tjänsteleverantörer ska ha rätt att utfärda statligt erkända utbildningsbevis. För leveranssätt 2 CY, FI, MT, RO och SE: Obundet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
	För leveranssätt 1 och 2 FR: Krav på medborgarskap för att undervisa vid privatfinansierade utbildningsinstitutioner. Utländska medborgare kan dock få tillstånd från behöriga myndigheter för att undervisa. Utländska medborgare kan också få tillstånd att grunda och driva utbildningsinstitutioner. Tillståndet ges på skönsmässig grund. (CPC 922). LV: Obundet för utbildningstjänster som rör gymnasial yrkesutbildning för studerande med funktionsnedsättning (CPC 9224).
C. Högre utbildning (CPC 923)	För leveranssätt 1 AT, BG, CY, FI, MT, RO och SE: Obundet. IT: Krav på medborgarskap för att tjänsteleverantörer ska ha rätt att utfärda statligt erkända utbildningsbevis. ES och IT: Ekonomisk behovsprövning för etablering av privata universitet som har rätt att utfärda erkända utbildningsbevis eller examina. Förfarandet kräver ett yttrande från parlamentet. Huvudkriterier: Befolkningstäthet och det befintliga utbudets geografiska spridning. För leveranssätt 2 AT, BG, CY, FI, MT, RO och SE: Obundet. För leveranssätt 1 och 2 CZ och SK: Obundet för högre utbildningstjänster utom teknisk och yrkesinriktad högskoleutbildning (CPC 92310). FR: Krav på medborgarskap för att undervisa vid privatfinansierade utbildningsinstitutioner. Utländska medborgare kan dock få tillstånd från behöriga myndigheter för att undervisa. Utländska medborgare kan också få tillstånd att grunda och driva utbildningsinstitutioner. Tillståndet ges på skönsmässig grund. (CPC 923).

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
D. Vuxenutbildning (CPC 924)	För leveranssätt 1 och 2 CY, FI, MT, RO och SE: Obundet. AT: Obundet för vuxenundervisning genom radio eller tv.
E. Övriga utbildningstjänster (CPC 929)	För leveranssätt 1 och 2 EU: Obundet.
6. MILJÖTJÄNSTER	
A. Hantering av avloppsvatten (CPC 9401)[1] B. Hantering av fast/farligt avfall, utom transport över gränserna av farligt avfall a) Avfallshantering (CPC 9402) b) Renhållning och liknande tjänster (CPC 9403) C. Skydd av luft och klimat (CPC 9404)[2] D. Sanering och rening av mark och vatten a) Behandling, sanering av mark och vatten som kontaminerats/förorenats (ingår i CPC 94060)[3] E. Buller- och vibrationsdämpning (CPC 9405) F. Skydd av biologisk mångfald och landskap a) Skydd av naturen och landskapet (ingår i CPC 9406) G. Övriga miljötjänster och stödtjänster (ingår i CPC 94090)	För leveranssätt 1 EU: Obundet utom för konsulttjänster. För leveranssätt 2 Inga.

[1] Motsvarar avloppshantering.
[2] Motsvarar avgasrening.
[3] Motsvarar delar av Skydd av naturen och landskapet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
7. FINANSIELLA TJÄNSTER	
A. Försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster	För leveranssätt 1 och 2 AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI och UK: Obundet för direkta försäkringstjänster utom för försäkring av risker som rör i) sjöfart, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav; och ii) varor i internationell transittrafik. AT: Försäljningsfrämjande åtgärder och försäkringsförmedling för ett dotterbolag som inte är etablerat i unionen eller för en filial som inte är etablerad i Österrike (utom för återförsäkring och retrocession) är förbjudna. Obligatorisk lufttransportförsäkring, utom försäkring av internationell kommersiell lufttrafik, kan tillhandahållas endast av ett dotterbolag som är etablerat i unionen eller av en filial som är etablerad i Österrike. DK: Obligatorisk lufttransportförsäkring kan tillhandahållas endast av bolag som är etablerade i unionen. Endast försäkringsbolag som fått tillstånd genom dansk lagstiftning eller av danska behöriga myndigheter får i kommersiellt syfte i Danmark tillhandahålla direktförsäkring för personer som är bosatta i Danmark, för danska fartyg eller för egendom i Danmark.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
	DE: Obligatorisk lufttransportförsäkring kan tillhandahållas endast av ett dotterbolag som är etablerat i EU eller av en filial som är etablerad i Tyskland. Ett utländskt försäkringsbolag som har etablerat en filial i Tyskland får i detta land ingå försäkringsavtal för internationell transport endast genom denna filial. FR: Försäkring av risker i samband med marktransport får tillhandahållas endast av försäkringsbolag som är etablerade i unionen. IT: Transportförsäkring avseende varor, försäkring av fordon i sig och ansvarsförsäkring i samband med risker i Italien får tillhandahållas endast av försäkringsbolag som är etablerade i unionen. Detta förbehåll gäller inte för internationell transport som inbegriper import till Italien. PL: Obundet för återförsäkring och retrocession med undantag av risker som rör varor i internationell handel. PT: Luft- och sjötransportförsäkring som täcker varor, luftfartyg, skrov och ansvar får endast tillhandahållas av bolag som är etablerade i EU. Endast personer och bolag som är etablerade i EU får agera som försäkringsförmedlare för sådan försäkringsverksamhet i Portugal. RO: Återförsäkring på den internationella marknaden tillåts endast om den återförsäkrade risken inte kan placeras på hemmamarknaden.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
	För leveranssätt 1 AT, BE, BG, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI och UK: Obundet för direkta försäkringstjänster utom för försäkring av risker som rör i) sjöfart, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav; och ii) varor i internationell transittrafik. PL: Obundet för återförsäkring, retrocession och försäkring, utom för återförsäkring, retrocession och försäkring av risker rörande a) sjöfart, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav; och b) varor i internationell transittrafik. BG: Obundet för direkt försäkring, utom för tjänster som tillhandahålls av utländska leverantörer till utländska personer inom Bulgariens territorium. Obundet för inlåningsförsäkring och liknande ersättningssystem samt obligatoriska försäkringar. Transportförsäkring avseende varor, försäkring av fordon i sig och ansvarsförsäkring i samband med risker i Bulgarien får inte tillhandahållas direkt av utländska försäkringsbolag. Ett utländskt försäkringsbolag får ingå försäkringsavtal endast genom en filial.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
	CY, LV och MT: Obundet för direkta försäkringstjänster utom för försäkring av risker som rör i) sjöfart, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav; och ii) varor i internationell transittrafik. LT: Obundet för direkta försäkringstjänster utom för försäkring av risker som rör i) sjöfart, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav; och ii) varor i internationell transittrafik, utom när det gäller landtransport där risken finns i Litauen. BG, LV och LT: Obundet för försäkringsförmedling. PL: Obundet för återförsäkring, retrocession och försäkringsförmedling. FI: Bara försäkringsbolag med huvudkontor i EU eller filial i Finland får tillhandahålla direkta försäkringstjänster (även koassurans). Försäkringsmäklartjänster får tillhandahållas av ett bolag eller en person som har permanent etablering i EU.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
	HU: Försäkringsbolag som inte är etablerade i EU får tillhandahålla direkta försäkringstjänster inom Ungerns territorium endast genom en filial registrerad i Ungern. IT: Obundet när det gäller aktuarietjänster. SE: Tillhandahållande av direktförsäkring tillåts endast genom ett försäkringsbolag med koncession i Sverige, under förutsättning att den utländska tjänsteleverantören och det svenska försäkringsbolaget tillhör samma koncern eller har ingått samarbetsavtal. ES: För aktuarietjänster gäller ett krav på bosättning och tre års relevant erfarenhet. För leveranssätt 2 AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, och UK: Obundet för förmedling. BG: För direkta försäkringstjänster kan bulgariska fysiska och juridiska personer och utländska personer som bedriver ekonomisk verksamhet inom Bulgariens territorium ingå försäkringsavtal i fråga om sin verksamhet i Bulgarien endast med tjänsteleverantörer som har tillstånd att bedriva försäkringsverksamhet i Bulgarien. Försäkringskompensation på grundval av sådana avtal ska betalas ut i Bulgarien. Obundet för inlåningsförsäkring och liknande ersättningssystem samt obligatoriska försäkringar. IT: Transportförsäkring avseende varor, försäkring av fordon i sig och ansvarsförsäkring i samband med risker i Italien får tillhandahållas endast av försäkringsbolag som är etablerade i unionen. Detta förbehåll gäller inte för internationell transport som inbegriper import till Italien. PL: Obundet för återförsäkring, retrocession och försäkringstjänster, utom för återförsäkring, retrocession och försäkring av varor i internationell handel.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
B. Bankverksamhet och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster)	För leveranssätt 1 och 2 LT: Förbehåller sig rätten att kräva kommersiell närvaro för pensionsfondsförvaltning, och att minst en chef i en banks ledning måste vara permanent bosatt i LT och tala litauiska. IT: Obundet för finansiella rådgivare (*consulenti finanziari*). EE: För inlåning krävs godkännande från den estniska finansinspektionen och registrering enligt estnisk lag som aktiebolag, dotterbolag eller filial. IE: Förbehåller sig rätten att kräva följande: När det gäller system för kollektiva investeringar i form av värdepappersfonder och förvaltningsbolag med rörligt kapital (andra än företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)) ska förvaltaren/förvaringsinstitutet och förvaltningsbolaget vara ett aktiebolag i Irland eller i en annan EU-medlemsstat (inga filialer). När det gäller kommanditbolag för investeringar ska minst en komplementär vara bildad som bolag i Irland. För att bli medlem i en aktiebörs i Irland måste en enhet antingen a) ha tillstånd i Irland, vilket förutsätter att enheten är ett aktiebolag eller handelsbolag med huvudkontor/säte i Irland eller b) ha tillstånd i en annan EU-medlemsstat i enlighet med EU:s direktiv om investeringstjänster.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
	PL: För tillhandahållande och överföring av finansiell information och bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara: krav på att använda det allmänna telenätet, eller någon annan godkänd operatörs nät. För leveranssätt 1 AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SK, SE och UK: Obundet utom för tillhandahållande av finansiell information och bearbetning av finansiella data samt rådgivning och andra relaterade tjänster, med undantag för förmedling. BE: För tillhandahållande av investeringsrådgivning krävs etablering i Belgien. BG: Begränsningar och villkor som rör användningen av telenätet kan förekomma. CY: Obundet utom för handel med överlåtbara värdepapper, tillhandahållande av finansiell information och bearbetning av finansiella data samt rådgivning och andra relaterade tjänster, med undantag för förmedling. EE: För förvaltning av investeringsfonder krävs etablering av ett specialiserat förvaltningsbolag. Endast företag med säte i unionen kan verka som förvaringsinstitut för investeringsfonders tillgångar. LT: För förvaltning av investeringsfonder krävs etablering av ett specialiserat förvaltningsbolag. Endast företag med säte eller filial i Litauen kan verka som förvaringsinstitut för investeringsfonders tillgångar.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
	IE: För tillhandahållande av investeringstjänster eller investeringsrådgivning krävs antingen i) tillstånd i Irland, vilket normalt förutsätter att tjänsteleverantören är ett aktiebolag, handelsbolag eller enskilt företag, under alla omständigheter med ett huvudkontor/säte i Irland (i vissa fall kan det hända att tillstånd inte krävs, t.ex. när en tjänsteleverantör från ett tredjeland inte har någon kommersiell närvaro i Irland och tjänsten inte tillhandahålls privatpersoner) eller ii) tillstånd i en annan medlemsstat i enlighet med EU:s direktiv om investeringstjänster. LV: Obundet utom för tillhandahållande av finansiell information samt för rådgivning och andra relaterade tjänster, med undantag för förmedling. MT: Obundet utom för inlåning, utlåning av alla slag, tillhandahållande av finansiell information och bearbetning av finansiella data samt rådgivning och andra relaterade tjänster, med undantag för förmedling. PL: För tillhandahållande och överföring av finansiell information och bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara: krav på att använda det allmänna telenätet, eller någon annan godkänd operatörs nät. RO: Obundet för finansiell leasing och för handel med penningmarknadsinstrument, utländsk valuta, derivatinstrument, valuta- och ränteinstrument, överlåtbara värdepapper och andra överlåtbara instrument och finansiella tillgångar, medverkan vid utfärdande av alla slags värdepapper, förvaltning av tillgångar, samt clearing- och avvecklingstjänster rörande finansiella tillgångar. Betalnings- och penningförmedlingstjänster tillåts endast genom en bank som är etablerad lokalt.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
	SI: Obundet med undantag av utlåning av alla slag, inhemska juridiska personers och enskilda näringsidkares mottagande av borgensförbindelser och garantier från utländska kreditinstitut, tillhandahållande och överföring av finansiell information, bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara av tillhandahållare av andra finansiella tjänster, rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster avseende alla dessa verksamheter, inbegripet kreditupplysning och kreditanalys, tillhandahållande av investeringsunderlag, investeringsrådgivning samt rådgivning om företagsförvärv, företagsrekonstruktion och affärsstrategi. Kommersiell närvaro krävs. SI: Ett pensionssystem kan tillhandahållas genom en gemensam pensionsfond (som inte är en juridisk person och därför förvaltas av ett försäkringsbolag, en bank eller ett pensionsföretag), ett pensionsföretag eller ett försäkringsbolag. Dessutom kan pensionssystem också erbjudas av pensionstjänsteleverantörer som etablerats i enlighet med de bestämmelser som är tillämpliga i en EU-medlemsstat. HU: Företag från länder utanför EES får tillhandahålla finansiella tjänster eller stödverksamhet till sådana tjänster endast genom sin filial i Ungern. För leveranssätt 2 BG: Begränsningar och villkor som rör användningen av telenätet kan förekomma.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
8. HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSTJÄNSTER OCH SOCIALA TJÄNSTER (Endast privatfinansierade tjänster. Det bör påpekas att tjänster som erhåller offentliga medel eller statligt stöd i någon form inte anses privatfinansierade.)	
A. Sjukhustjänster (CPC 9311) B. Ambulanstjänster (CPC 93192) C. Vård på andra behandlingshem än sjukhus (CPC 93193)	För leveranssätt 1 och 2 FR: Obundet för privatfinansierade tjänster inom laboratorieanalyser och tester (ingår i 9311). För leveranssätt 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LT, MT, LU, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK och UK: Obundet. HR: Obundet, utom för telemedicin. För leveranssätt 2 Inga.
D. Sociala tjänster - Alla medlemsstater utom EE, HR, LT och LV: Endast konvalescenthem och vilohem samt äldreboenden. - AT, EE och LV: Samtliga CPC 933	För leveranssätt 1 EU: Obundet. För leveranssätt 2 CZ, FI, HU, LT, MT, PL, SE, SI och SK: Obundet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
9. TURISM OCH RESERELATERADE TJÄNSTER	
A. Hotell, restauranger samt cateringverksamhet (CPC 641, CPC 642, CPC 643) utom cateringverksamhet inom lufttransport[1]	För leveranssätt 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE och UK: Obundet. HR: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.
B. Resebyråer och researrangörer (inbegripet reseledare) (CPC 7471)	För leveranssätt 1 BG, CY och HU: Obundet. CY: Krav på medborgarskap. Utländska tjänsteleverantörer måste företrädas av en resebyrå med hemvist i landet. LT: Tillhandahållande av reseledartjänster förutsätter etablering i Litauen och ett tillstånd som utfärdats av Litauens turismmyndighet. För leveranssätt 2 Inga.
C. Turistguidetjänster (CPC 7472)	För leveranssätt 1 BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SK och SI: Obundet. IT: Turistguider från länder utanför EU måste ha en särskild licens från regionen för att tillhandahålla professionella turistguidetjänster. BG, CY, EL och ES: Krav på EU-medborgarskap för tillhandahållare av turistguidetjänster. För leveranssätt 2 Inga.

[1] Cateringverksamhet inom lufttransport ingår i KRINGTJÄNSTER FÖR TRANSPORT i 12 D a – Marktjänster.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
10. FRITIDS-, KULTUR- OCH SPORTTJÄNSTER (utom audiovisuella tjänster)	
A. Underhållningstjänster (inbegripet teater, levande musik, cirkusuppträdanden och diskotek) (CPC 9619)	För leveranssätt 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI och UK: Obundet. För leveranssätt 2 CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SK och SI: Obundet. BG: Obundet utom för tjänster som rör teaterproduktion, sånggrupper, band- och orkesterunderhållning (CPC 96191), tjänster som tillhandahålls av författare, kompositörer, skulptörer, underhållare och andra enskilda artister (CPC 96192) och tillhörande teatertjänster (CPC 96193). EE: Obundet för övrig underhållning (CPC 96199) utom biograftjänster LT och LV: Obundet utom för biograftjänster (ingår i CPC 96199).
B. Nyhetsbyråer (CPC 962)	För leveranssätt 1 BG, CY, CZ, EE, HU, LT, MT, RO, PL, SI och SK: Obundet. För leveranssätt 2 BG, CY, CZ, HU, LT, MT, PL, RO, SI och SK: Obundet.
C. Biblioteks-, arkiv- och museitjänster och övriga kulturtjänster (CPC 963)	För leveranssätt 1 och 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE och UK: Obundet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
D. Sporttjänster (CPC 9641)	För leveranssätt 1 och 2 AT: Obundet för skidskolor och bergsguidetjänster. BG, CZ, LV, MT, PL, RO och SK: Obundet. För leveranssätt 1 CY, EE och HR: Obundet.
E. Tjänster i fritidsparker och badanläggningar (CPC 96491)	För leveranssätt 1 och 2 Inga.
11. TRANSPORTTJÄNSTER	
A. Sjöfart a) Internationell passagerartransport (CPC 7211 utom nationellt cabotage[1]) b) Internationell godstransport (CPC 7212 utom nationellt cabotage[30])[2]	För leveranssätt 1 och 2 EU: Obundet för nationellt sjöfartscabotage. BG, CY, DE, EE, ES, FR, FI, EL, IT, LT, MT, PT, RO, SI och SE: Matartjänster med godkännande.

[1] Utan att det påverkar vilka aktiviteter som kan betraktas som cabotage enligt nationell lagstiftning inbegriper denna lista inte nationellt cabotage, som antas omfatta transport av passagerare eller gods mellan en hamn eller en punkt i en medlemsstat och en annan hamn eller punkt i samma medlemsstat, även på dess kontinentalsockel enligt FN:s havsrättskonvention, och trafik som börjar och slutar i samma hamn eller punkt i en medlemsstat.

[2] Omfattar matartjänster och förflyttning av utrustning som utförs av internationella sjötransportföretag mellan hamnar i samma stat om det inte innebär intäkter.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
B. Transport på inre vattenvägar a) Passagerartransport (CPC 7221 utom nationellt cabotage[30]) b) Godstransport (CPC 7222 utom nationellt cabotage[30])	För leveranssätt 1 och 2 EU: Obundet för nationellt cabotage på inre vattenvägar. Åtgärder som baseras på befintliga eller framtida avtal om tillträde till inre vattenvägar (inbegripet avtal som avser Rhen-Main-Donau-kanalen) förbehåller vissa trafikrättigheter för operatörer som är baserade i de berörda länderna och uppfyller medborgarskapskriterierna för ägande. Genomförandebestämmelser för Mannheimkonventionen om sjöfart på Rhen gäller. EU: Gods- och passagerartransporter på inre vattenvägar får endast tillhandahållas av en operatör som uppfyller följande villkor: a) Operatören är etablerad i en medlemsstat. b) Operatören är behörig i den medlemsstaten att utföra (internationella) transporter av gods eller passagerare på inre vattenvägar. c) Operatören använder fartyg som är registrerade i en medlemsstat eller innehar ett intyg på att fartyget ingår i en medlemsstats handelsflotta. Dessutom ska fartygen ägas av fysiska personer som har hemvist i en medlemsstat och som är medborgare i en medlemsstat, eller av juridiska personer som är registrerade i en medlemsstat. Undantag från kravet på majoritetsägande kan i undantagsfall medges. I Spanien, Sverige och Finland finns ingen rättslig åtskillnad mellan transporter till sjöss och på inre vattenvägar. Regleringen av transporter till sjöss är även tillämplig på inre vattenvägar. AT: Ett företag eller en varaktig etablering måste registreras i Österrike. BG, CY, CZ, EE, FI, HR, HU, LT, MT, RO, SE, SI och SK: Obundet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
C. Järnvägstransport a) Passagerartransport (CPC 7111) b) Godstransport (CPC 7112)	För leveranssätt 1 EU: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.
D. Vägtransport a) Passagerartransport (CPC 7121 och CPC 7122) b) Godstransport (CPC 7123, utom transport av post för egen räkning[1])	För leveranssätt 1 EU: Obundet (utom för transport av post för egen räkning). För leveranssätt 2 Inga.
E. Transport i rörledning av andra varor än bränsle[2] (CPC 7139)	För leveranssätt 1 EU: Obundet. För leveranssätt 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE och UK: Obundet.

[1] Ingår i CPC 71235, som återfinns i KOMMUNIKATIONSTJÄNSTER under 2 A – Post- och budtjänster.

[2] Transport av bränsle i rörledning ingår i ENERGITJÄNSTER i 13 B.

Sektor eller undersektor		Beskrivning av förbehåll
12.	KRINGTJÄNSTER FÖR TRANSPORT[1]	
A.	Kringtjänster för sjötransport	För leveranssätt 1 och 2
a)	Godshantering i samband med sjöfart	EU: Obundet för tullklareringstjänster, skjutbogserings- och bogseringstjänster samt lots- och förtöjningstjänster.
b)	Lagring och magasinering (ingår i CPC 742)	För leveranssätt 1
c)	Tullklareringstjänster	EU: Obundet för godshantering i samband med sjöfart och för containerterminal- och containerdepåtjänster.
d)	Containerterminal- och containerdepåtjänster	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SK, SI och SE: Obundet för uthyrning av fartyg med besättning.
e)	Agent- och mäklartjänster	BG: Obundet.
f)	Fraktspeditionstjänster	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE och UK: Obundet för lagring och magasinering.
g)	Uthyrning av fartyg med besättning (CPC 7213)	HR: Obundet utom för agent- och mäklartjänster inom godstransport.
h)	Skjutbogserings- och bogseringstjänster (CPC 7214)	FI: Kringtjänster för sjötransport får endast tillhandahållas av fartyg som för finsk flagg.
i)	Stödtjänster för sjötransport (ingår i CPC 745)	För leveranssätt 2
j)	Övriga stöd- och kringtjänster (ingår i CPC 749)	Inga.

[1] Omfattar inte underhåll och reparation av transportutrustning, som ingår i FÖRETAGSTJÄNSTER i 1 F l 1–1 F l 4.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
B. Kringtjänster för transport på inre vattenvägar a) Godshanteringstjänster (ingår i CPC 741) b) Lagring och magasinering (ingår i CPC 742) c) Agent- och mäklartjänster inom godstransport (ingår i CPC 748) d) Uthyrning av fartyg med besättning (CPC 7223) e) Skjutbogserings- och bogseringstjänster (CPC 7224) f) Stödtjänster för transport på inre vattenvägar (ingår i CPC 745) g) Övriga stöd- och kringtjänster (ingår i CPC 749)	För leveranssätt 1 och 2 EU: Åtgärder som baseras på befintliga eller framtida avtal om tillträde till inre vattenvägar (inbegripet avtal som avser Rhen-Main-Donau-kanalen) förbehåller vissa trafikrättigheter för operatörer som är baserade i de berörda länderna och uppfyller medborgarskapskriterierna i fråga om ägande. Genomförandebestämmelser för Mannheimkonventionen om sjöfart på Rhen. EU: Obundet för tullklareringstjänster, skjutbogserings- och bogseringstjänster samt för lots- och förtöjningstjänster. HR: Obundet utom för agent- och mäklartjänster inom godstransport. För leveranssätt 1 AT: Obundet för uthyrning av fartyg med besättning, skjutbogserings- och bogseringstjänster, lots- och förtöjningstjänster, tjänster till stöd för navigation och tjänster avseende drift av hamnar och farleder. BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HU, LV, LT, MT, RO, SK, SI och SE: Obundet för uthyrning av fartyg med besättning. BG: Inga direkta filialer (bolagsbildning krävs för kringtjänster för transport på vattenvägar). Ägande i ett bulgariskt företag är begränsat till 49 %.
C. Kringtjänster för järnvägstransport a) Godshanteringstjänster (ingår i CPC 741) b) Lagring och magasinering (ingår i CPC 742) c) Agent- och mäklartjänster inom godstransport (ingår i CPC 748) d) Växlings- och rangeringstjänster (CPC 7113) e) Stödtjänster för järnvägstransport (CPC 743) f) Övriga kring- och stödtjänster (ingår i CPC 749)	För leveranssätt 1 och 2 EU: Obundet för tullklareringstjänster samt växlings- och rangeringstjänster. HR: Obundet utom för agent- och mäklartjänster inom godstransport. För leveranssätt 1 BG och CZ: Inga direkta filialer (bolagsbildning krävs för kringtjänster för transport på järnväg). Ägande i ett bulgariskt företag är begränsat till 49 %. För leveranssätt 2 Inga.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
D. Kringtjänster för vägtransport a) Godshanteringstjänster (ingår i CPC 741) b) Lagring och magasinering (ingår i CPC 742) c) Agent- och mäklartjänster inom godstransport (ingår i CPC 748) d) Uthyrning av nyttovägfordon med operatör (CPC 7124) e) Stödtjänster för vägtransport (CPC 744) f) Övriga kring- och stödtjänster (ingår i CPC 749)	För leveranssätt 1 AT, BG, CY, CZ, DK, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI och SE: Obundet för uthyrning av nyttovägfordon med förare. HR: Obundet utom för agent- och mäklartjänster inom godstransport och stödtjänster för vägtransport för vilka tillstånd krävs. SE: Krav på att etablerade enheter använder nationellt registrerade fordon. För leveranssätt 2 Inga.
D. Kringtjänster för lufttransport a) Marktjänster (inklusive cateringtjänster)	För leveranssätt 1 EU: Obundet. BG: Inga direkta filialer (bolagsbildning krävs) för kringtjänster för lufttransport. För leveranssätt 2 BG, CY, CZ, HR, HU, MT, PL, RO, SK och SI: Obundet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
b) Lagring och magasinering (ingår i CPC 742)	För leveranssätt 1 och 2 Inga. För leveranssätt 1 BG: Inga direkta filialer (bolagsbildning krävs) för kringtjänster för lufttransport.
c) Agent- och mäklartjänster inom godstransport (ingår i CPC 748)	För leveranssätt 1 och 2 Inga. För leveranssätt 1 BG: Utländska personer får tillhandahålla tjänster endast genom ägande i bulgariska bolag, med högst 49 % av aktierna, och genom filialer.
d) Uthyrning av luftfartyg med besättning (CPC 734)	För leveranssätt 1 och 2 EU: Luftfartyg som används av unionens lufttrafikföretag måste vara registrerade i de medlemsstater som har utfärdat tillstånd för lufttrafikföretaget eller i ett land i unionen. För registrering kan krävas att luftfartyget ägs antingen av fysiska personer som uppfyller vissa krav på medborgarskap eller av juridiska personer som uppfyller vissa krav som rör ägande av kapital och inflytande. Luftfartyg som är registrerade utanför EU får i undantagsfall och under särskilda omständigheter leasas av ett utländskt lufttrafikföretag till ett EU-lufttrafikföretag för att tillgodose EU-lufttrafikföretagets behov av undantagskaraktär, säsongsrelaterade kapacitetsbehov eller behov för att lösa driftsstörningar, som inte i tillräcklig utsträckning kan tillgodoses genom leasing av luftfartyg som är registrerade inom unionen. För detta krävs ett tidsbegränsat godkännande från den EU-medlemsstat som utfärdat tillståndet för EU-lufttrafikföretaget.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
e) Försäljning och marknadsföring f) Datoriserade bokningssystem	För leveranssätt 1 och 2 EU: Om EU-lufttrafikföretag inte medges likvärdig behandling[1] som den som ges i EU av leverantörer av CRS-tjänster utanför EU, eller om leverantörer av CRS-tjänster i EU inte medges likvärdig behandling som den som ges i EU av lufttrafikföretag utanför EU, kan åtgärder vidtas för att medge likvärdig behandling för lufttrafikföretagen utanför EU av leverantörerna av CRS-tjänster i EU respektive för leverantörerna av CRS-tjänster utanför EU av EU-lufttrafikföretagen.
g) Flygplatstjänster	För leveranssätt 1 EU: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.
E. Kringtjänster för transport i rörledning av andra varor än bränsle[2] a) Lagring och magasinering av andra varor än bränsle som transporteras i rörledning (ingår i CPC 742)	För leveranssätt 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE och UK: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.

[1] Med likvärdig behandling avses icke-diskriminerande behandling av EU-lufttrafikföretag och EU-leverantörer av CRS-tjänster.

[2] Kringtjänster för transport av bränsle i rörledning ingår i ENERGITJÄNSTER i 13 C.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
13. ANDRA TRANSPORTTJÄNSTER	
Tillhandahållande av kombinerade transporttjänster	För leveranssätt 1 EU, utom FI: Endast transportörer som är etablerade i en EU-medlemsstat och som uppfyller villkoren för att driva transportverksamhet och för att få tillträde till marknaden för varutransporter mellan medlemsstater får, i samband med en kombinerad transport mellan medlemsstater, utföra en inledande och/eller en avslutande vägtransport som en integrerad del av den kombinerade transporten, oavsett om detta innebär en gränspassage. Begränsningar som gäller ett visst transportsätt tillämpas. Nödvändiga åtgärder kan vidtas för att säkerställa att motorfordonsskatt minskas eller återbetalas för vägfordon som används i kombinerade transporter. För leveranssätt 2 BE, DE, DK, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, NL, PT och UK: Inga, utan att det påverkar de begränsningar i denna förteckning över åtaganden som gäller ett visst transportsätt. AT, BG, CY, CZ, EE, HU, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI och SK: Obundet.
14. ENERGITJÄNSTER	
A. Tjänster med anknytning till gruvdrift (CPC 883)[1]	För leveranssätt 1 och 2 Inga.

[1] Omfattar följande tjänster som tillhandahålls på arvodes- eller avtalsbasis: rådgivnings- och konsulttjänster som rör gruvdrift, iordningställande av arbetsplatser på land, installation av borriggar på land, borrning, borrkronor, foderrör och produktionsrör, borrslamsteknik och tillhandahållande av borrslam, kontroll av fasta ämnen, fiske och särskilda åtgärder i borrhål, geologi vid brunnar och borrkontroll, tagning av borrkärnor, provning av brunnar, kablar, tillhandahållande och skötsel av kompletteringsvätskor (saltlösningar), tillhandahållande och installation av kompletteringsutrustning, cementering (tryckpumpning), stimulering (sprickbildning, syrabehandling och tryckpumpning), överhalning och reparation av brunnar, igenfyllning och nedläggning av brunnar.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
B. Transport i rörledning av bränsle (CPC 7131)	För leveranssätt 1 EU: Obundet. För leveranssätt 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE och UK: Obundet.
C. Lagring och magasinering av bränsle som transporteras i rörledning (ingår i CPC 742)	För leveranssätt 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE och UK: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.
D. Partihandel med fasta, flytande och gasformiga bränslen med tillhörande produkter (CPC 62271) och partihandel med el, ånga och varmvatten	För leveranssätt 1 och 2 EU: Obundet för partihandel med motorbränsle, el, ånga och varmvatten.
E. Detaljhandel med motorbränsle (CPC 613)	För leveranssätt 1 EU: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
F. Detaljhandel med eldningsoljor, gasol, kol och ved (CPC 63297) och detaljhandel med el, gas (ej gasol), ånga och varmvatten	För leveranssätt 1 och 2 EU: Obundet för detaljhandel med motorbränsle, el, gas (ej gasol), ånga och varmvatten. För leveranssätt 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK och UK: För detaljhandel med eldningsoljor, gasol, kol och ved: Obundet utom för postorder. För leveranssätt 2 Inga.
G. Tjänster med anknytning till energidistribution (CPC 887)	För leveranssätt 1 EU: Obundet utom för konsulttjänster. För leveranssätt 2 Inga.
15. ANDRA TJÄNSTER INTE NÄMNDA NÅGON ANNANSTANS	
a) Tvättning, rengöring och färgning (CPC 9701)	För leveranssätt 1 EU: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.
b) Hårvård (CPC 97021)	För leveranssätt 1 EU: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.

Sektor eller undersektor		Beskrivning av förbehåll
c)	Kosmetisk behandling, manikyr och pedikyr (CPC 97022)	För leveranssätt 1 EU: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.
d)	Annan skönhetsvård (CPC 97029)	För leveranssätt 1 EU: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.
e)	Spatjänster och icke-terapeutisk massage, om de tillhandahålls för avslappning och fysiskt välbefinnande och inte för medicinska ändamål eller rehabilitering[1] (CPC ver. 1.0 97230)	För leveranssätt 1 EU: Obundet. För leveranssätt 2 Inga.
g)	Telekommunikationstjänster (CPC 7543)	För leveranssätt 1 och 2 Inga.

_____

[1] Terapeutisk massage och brunnskurer ingår i 1 A h – Läkartjänster, 1 A j 2 – Tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal samt Hälso- och sjukvård (8 A och 8 C).

BILAGA VIII-C

EUROPEISKA UNIONENS FÖRBEHÅLL SOM GÄLLER NYCKELPERSONAL, PRAKTIKANTER MED AKADEMISK EXAMEN OCH SÄLJARE AV FÖRETAGSTJÄNSTER

1. I nedanstående förteckning över förbehåll anges de näringsgrenar som liberaliserats i enlighet med artikel 151 i detta avtal, för vilka begränsningar gäller för nyckelpersonal och praktikanter med akademisk examen i enlighet med artikel 154 i detta avtal och säljare av företagstjänster i enlighet med artikel 155 i detta avtal och anges begränsningarnas omfattning. Förteckningen nedan består av följande:

   a) En första kolumn där det anges i vilken sektor eller undersektor som begränsningarna gäller.

   b) En andra kolumn där de tillämpliga begränsningarna beskrivs.

   Om kolumnen som avses i led b endast innehåller medlemsstatsspecifika förbehåll gör de medlemsstater som inte anges där åtaganden för sektorn utan förbehåll (avsaknaden av medlemsstatsspecifika förbehåll för en viss sektor påverkar inte eventuella tillämpliga horisontella förbehåll eller sektorsspecifika förbehåll som gäller hela EU).

   Europeiska unionen gör inga åtaganden om nyckelpersonal, praktikanter med akademisk examen och säljare av företagstjänster i näringsgrenar som inte liberaliseras (förblir obundna) enligt artikel 144 i detta avtal.

2. Åtaganden för nyckelpersonal, praktikanter med akademisk examen och säljare av företagstjänster gäller inte om avsikten med eller följden av deras tillfälliga närvaro är att störa eller på annat sätt påverka resultatet av en konflikt eller förhandling mellan arbetsmarknadens parter.

3. I förteckningen nedan ingår inte åtgärder rörande kvalifikationskrav, kvalificeringsförfaranden, tekniska standarder samt villkor och förfaranden för licensiering, om de inte utgör en begränsning i den mening som avses i artiklarna 154 och 155 i detta avtal. Dessa åtgärder (t.ex. krav på att ha licens, krav på att ha erkända kvalifikationer i reglerade sektorer, krav på att klara särskilda examina, inbegripet språkexamina, och krav på att ha juridisk hemvist på det territorium där den ekonomiska verksamheten utövas) gäller, även om de inte förtecknas, ändå för nyckelpersonal, praktikanter med akademisk examen och säljare av företagstjänster från Armenien.

4. Alla andra rättsliga krav från unionen och medlemsstaterna rörande inresa, vistelse, arbete och social trygghet fortsätter att gälla, däribland regler om en vistelses längd, minimilöner och kollektiva löneavtal.

5. I enlighet med artikel 141.3 i avtalet innehåller förteckningen inte åtgärder rörande subventioner som en part beviljat.

6. Förteckningen nedan påverkar inte förekomsten av offentliga monopol och ensamrätt enligt förteckningen över åtaganden rörande etablering.

7. I de sektorer där ekonomiska behovsprövningar tillämpas kommer det viktigaste kriteriet att vara en bedömning av den aktuella marknadssituationen i den medlemsstat i Europeiska unionen eller den region där tjänsten ska tillhandahållas, inbegripet antalet befintliga tjänsteleverantörer och följderna för dessa.

8. De rättigheter och skyldigheter som följer av förteckningen nedan ska inte ha någon direkt (self-executing) effekt och ger alltså inte fysiska eller juridiska personer några direkta rättigheter.

9. För tydlighetens skull påpekas att för Europeiska unionens del utgör inte skyldigheten att bevilja nationell behandling ett krav på att till den andra partens medborgare eller juridiska personer utsträcka den behandling som beviljas i en medlemsstat till en annan medlemsstats medborgare och juridiska personer i enlighet med fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, eller någon annan åtgärd som antagits i enlighet med det fördraget, inbegripet deras tillämpning i medlemsstaterna. Sådan nationell behandling beviljas endast juridiska personer från den andra parten som är etablerade i enlighet med en annan medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sin centrala förvaltning eller huvudsakliga verksamhet i den medlemsstaten, inbegripet inom EU etablerade juridiska personer som ägs eller kontrolleras av medborgare från den andra parten.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
ALLA SEKTORER	Omfattning av företagsinterna överföringar av personal BG: Antalet anställda som förflyttas internt får inte överstiga 10 procent av det årliga genomsnittet av antalet EU-medborgare som är anställda av den bulgariska juridiska personen i fråga. Om antalet anställda är färre än 100 får antalet internt förflyttade personer, efter godkännande, överstiga 10 procent av det totala antalet anställda. HU: Obundet för en fysisk person som har varit delägare i en juridisk person i Armenien.
ALLA SEKTORER	Praktikanter med akademisk examen AT, CZ, DE, ES, FR, HU och LT: Praktiken måste ha anknytning till den universitetsexamen som avlagts.
ALLA SEKTORER	Verkställande direktörer och revisorer AT: Verkställande direktörer för filialer till juridiska personer måste vara bosatta i Österrike. De fysiska personer inom en juridisk person eller en filial som har ansvar för att den österrikiska handelslagen (*Handelsgesetzbuch*) iakttas ska ha sin hemvist i Österrike. FI: En utlänning som bedriver handel som enskild näringsidkare måste ha näringstillstånd och vara fast bosatt i EES. För alla sektorer krävs bosättning i EES för den verkställande direktören; undantag kan dock medges för vissa företag. FR: Av den verkställande direktören för en industriell, kommersiell eller hantverksrelaterad verksamhet krävs, om denna inte har uppehållstillstånd, ett särskilt tillstånd. RO: Majoriteten av affärsföretagens revisorer samt deras ställföreträdare ska vara rumänska medborgare. SE: Verkställande direktören för en juridisk person eller en filial ska vara bosatt i Sverige.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
	SE: En innehavare/sökande av registrerade rättigheter (patent, varumärken, formskydd och växtförädlarrätt) som inte är bosatt i Sverige ska ha ett ombud registrerat i Sverige, främst med tanke på förfaranden, anmälan osv. SI: En innehavare/sökande av registrerade rättigheter (patent, varumärken, formskydd) som inte är bosatt i Slovenien ska ha ett ombud med hemvist i Slovenien, främst med tanke på förfaranden, anmälan osv.
ALLA SEKTORER	Erkännande EU: EU-direktiv om ömsesidigt erkännande av examensbevis är endast tillämpliga på EU-medborgare. Rätten att utöva ett reglerat yrke i en av EU:s medlemsstater ger inte rätt att utöva detta i en annan medlemsstat[1].
4. TILLVERKNING[2]	
H. Förlagsverksamhet, tryckning och reproduktion av inspelningar (ISIC rev 3.1: 22), utom förlagsverksamhet och tryckning på arvodes- eller avtalsbasis[3]	IT: Krav på medborgarskap för förläggare. HR: Krav på bosättning för förläggare. PL: Krav på medborgarskap för chefredaktörer för tidningar och tidskrifter. SE: Krav på bosättning för förläggare och ägare av förlag och tryckerier.

[1] För att personer som är medborgare i länder utanför EU ska få sina kvalifikationer erkända i hela EU krävs att ett avtal om ömsesidigt erkännande förhandlas fram i enlighet med artikel XXX.

[2] Denna sektor inbegriper inte rådgivningstjänster med anknytning till tillverkning.

[3] Förlagsverksamhet och tryckning på arvodes- eller avtalsbasis ingår i FÖRETAGSTJÄNSTER i 6 F p.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
6. FÖRETAGSTJÄNSTER	
A. Yrkesmässiga tjänster	
a) Juridiska tjänster (CPC 861)[1] (utom juridisk rådgivning samt juridiska handlings- och intygstjänster som tillhandahålls av jurister som anförtrotts offentliga uppgifter, t.ex. notarier, *huissiers de justice* och andra *officiers publics et ministériels*)	AT, BE, BG, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, PL, PT, RO, SK, och UK: För fullt medlemskap i advokatsamfundet, som krävs för att vara verksam inom inhemsk rätt (EU-rätt och medlemsstatens rättsordning), däribland representation vid domstol, gäller ett krav på medborgarskap. I ES får de behöriga myndigheterna bevilja dispens. BE, FI och LU: För fullt medlemskap i advokatsamfundet, som krävs för juridiska representationstjänster, gäller ett krav på medborgarskap tillsammans med krav på bosättning. I BE tillämpas kvoter för att uppträda inför *Cour de cassation* i icke-brottmål. BG: Armeniska jurister kan endast tillhandahålla juridiska representationstjänster åt en armenisk medborgare; det ställs även krav på ömsesidighet och samarbete med en bulgarisk jurist. För juridiska medlingstjänster krävs permanent bosättning.

[1] Omfattar juridiska rådgivningstjänster, juridiska representationstjänster, juridiska skiljemanna- och förliknings-/medlingstjänster samt juridiska handlings- och intygstjänster. Tillhandahållande av juridiska tjänster är endast tillåtet i fråga om folkrätt, EU-rätt och rätten i varje jurisdiktion där tjänsteleverantören eller dennas personal är behörig att vara verksam som jurist och är, i likhet med tillhandahållande av andra tjänster, föremål för tillämpliga villkor och förfaranden för licensiering i EU-medlemsstaterna. För jurister som tillhandahåller juridiska tjänster i fråga om folkrätt och utländsk rätt kan dessa villkor och förfaranden för licensiering bl.a. bestå i efterlevnad av lokala uppförandekoder, användning av hemlandets yrkestitel (om inte erkännande med värdlandets yrkestitel erhållits), försäkringskrav, enkel registrering hos värdlandets advokatsamfund eller förenklad antagning till värdlandets advokatsamfund genom ett lämplighetstest och juridisk eller yrkesmässig hemvist i värdlandet. Juridiska tjänster i fråga om EU-rätt ska i princip utföras av eller genom en advokat som är medlem i ett advokatsamfund i en EU-medlemsstat och som agerar i eget namn, och juridiska tjänster i fråga om rättsordningen i en EU-medlemsstat ska i princip utföras av eller genom en advokat som är medlem i denna medlemsstats advokatsamfund och som agerar i eget namn. Det kan därför krävas fullt medlemskap i advokatsamfundet i den aktuella EU-medlemsstaten för att uppträda som ombud inför domstolar och andra behöriga myndigheter i EU eftersom det inbegriper utövande av EU-processrätt och nationell processrätt. I vissa medlemsstater är utländska jurister som inte har fullt medlemskap i advokatsamfundet emellertid tillåtna att uppträda som ombud i civilrättsliga förfaranden för en part som är medborgare i eller hör till den stat där juristen har rätt att utöva sitt yrke.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
	CY: Krav på medborgarskap och bosättning för tillhandahållande av juridiska tjänster. För fullt medlemskap i advokatsamfundet gäller ett krav på medborgarskap tillsammans med krav på bosättning. Endast advokater inskrivna i advokatsamfundet får vara delägare, aktieägare eller styrelseledamöter i en advokatbyrå i Cypern. FR: Juristers tillträde till yrkena *avocat auprès de la Cour de Cassation* och *avocat auprès du Conseil d'Etat* omfattas av kvoter, och det ställs även krav på medborgarskap. HR: För fullt medlemskap i advokatsamfundet, som krävs för juridiska representationstjänster, gäller ett krav på medborgarskap (kroatiskt medborgarskap, och från och med Kroatiens EU-anslutning, medborgarskap i en EU-medlemsstat). HU: För fullt medlemskap i advokatsamfundet gäller ett krav på medborgarskap tillsammans med krav på bosättning. För utländska jurister begränsas omfattningen av deras juridiska verksamhet till juridisk rådgivning, vilken ska ske på grundval av ett samarbetsavtal med en ungersk advokat eller advokatbyrå. LV: Krav på medborgarskap för advokater som avlagt advokateden, vilka förbehålls juridisk representation i brottmål. DK: Endast advokater med dansk auktorisation får marknadsföra juridiska rådgivningstjänster. För att erhålla dansk auktorisation krävs en dansk juridisk examen. LU: Krav på medborgarskap för tillhandahållande av juridiska tjänster i fråga om luxemburgsk rätt och EU-rätten. SE: För medlemskap i advokatsamfundet, som endast krävs för att använda yrkestiteln *advokat*, gäller ett krav på bosättning.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
	ES och PT: Krav på medborgarskap för tillträde till yrket *solicitadores* och för ombud för industriellt rättsskydd. LT: Krav på medborgarskap för patentombud. SI: Att mot betalning företräda klienter i domstol förutsätter kommersiell närvaro i Slovenien. En utländsk advokat som har rätt att bedriva juridisk verksamhet i utlandet får utföra juridiska tjänster eller bedriva juridisk verksamhet i enlighet med villkoren i artikel 34a i advokatlagen, förutsatt att villkoret om faktisk ömsesidighet är uppfyllt. Uppfyllandet av villkoret om ömsesidighet kontrolleras av justitieministeriet. Kommersiell närvaro för juridiska ombud utsedda av det slovenska advokatsamfundet är begränsad till enskilda näringsidkare, advokatbyråer med begränsat ansvar (handelsbolag) eller till advokatbyråer med obegränsat ansvar (handelsbolag). En advokatbyrås verksamhet ska begränsas till juridisk verksamhet. Endast advokater kan vara delägare i en advokatbyrå.
b) 1. Redovisnings- och bokföringstjänster (CPC 86212 utom ”revision”, CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220)	FR: Tillhandahållande av redovisnings- och bokföringstjänster är beroende av ett beslut av ekonomi-, finans- och industriministern efter samråd med utrikesministern. Bosättningskravet får inte överstiga fem år. IT: Krav på bosättning. CY: Krav på medborgarskap.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
b) 2. Revision (CPC 86211 och 86212 utom redovisning)	BG: En utländsk revisor kan utföra revisionstjänster bara förutsatt att ömsesidighet råder och att denne uppfyller krav som är likvärdiga dem som gäller bulgariska revisorer och har avlagt prov som visar detta. CY: Krav på medborgarskap. DK: Krav på bosättning. ES: Krav på medborgarskap för revisorer som utför lagstadgade revisioner och för administratörer, styrelseledamöter och delägare i andra företag än de som omfattas av det åttonde EU-direktivet om bolagsrätt. HR: Endast certifierade revisorer med en licens som formellt har erkänts av det kroatiska revisorsförbundet får tillhandahålla revisionstjänster. FI: Krav på bosättning för minst en av revisorerna i ett finskt aktiebolag. IT: Krav på bosättning för enskilda revisorer. SE: Endast revisorer som är godkända eller auktoriserade i Sverige och revisionsföretag registrerade i Sverige får utföra lagstadgad revisionsverksamhet inom vissa juridiska enheter, bl.a. samtliga aktiebolag, och fysiska personer. Endast revisorer som är godkända i Sverige och registrerade offentliga redovisningsbyråer får vara aktieägare i eller bilda bolag som bedriver kvalificerad revisionsverksamhet (för officiella ändamål). Bosättning inom EES eller i Schweiz krävs för auktorisering eller godkännande. Benämningarna godkänd revisor och auktoriserad revisor får användas endast av revisorer som är godkända eller auktoriserade i Sverige. Revisorer för ekonomiska föreningar och vissa andra företag som inte är auktoriserade eller godkända revisorer måste vara bosatta inom EES. Den behöriga myndigheten får bevilja undantag från detta krav. SI: Permanent bosättning i Slovenien krävs för minst en styrelseledamot i ett revisionsföretag som är etablerat i Slovenien.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
c) Skatterådgivning (CPC 863) [1]	CY: Krav på medborgarskap. HR, HU och IT: Krav på bosättning.
d) Arkitekttjänster e) Stadsplanering och landskapsarkitektur (CPC 8671 och CPC 8674)	EE: Minst en ansvarig person (projektledare eller konsult) ska vara bosatt i Estland. BG: Krav på medborgarskap för stadsplanering och landskapsarkitektur. CY: Krav på medborgarskap. HR, HU och IT: Krav på bosättning. SK: Medlemskap i relevanta förbund är obligatoriskt, medlemskap i relevanta utländska institutioner kan erkännas. Krav på bosättning, men undantag kan beviljas.
f) Ingenjörstjänster g) Integrerade tekniska tjänster (CPC 8672 och CPC 8673)	EE: Minst en ansvarig person (projektledare eller konsult) ska vara bosatt i Estland. CY: Krav på medborgarskap. CZ, HR, IT och SK: Krav på bosättning. HU: Krav på bosättning (för CPC 8673 gäller kravet på bosättning endast praktikanter med akademisk examen).
h) Läkar-, tandläkar- och psykologtjänster (CPC 9312 och ingår i CPC 85201)	CZ, LT, IT och SK: Krav på bosättning. CZ, RO och SK: För utländska fysiska personer krävs godkännande av de behöriga myndigheterna. BE och LU: För praktikanter med akademisk examen krävs godkännande för utländska fysiska personer av de behöriga myndigheterna. BG, CY och MT: Krav på medborgarskap. DK: Ett begränsat tillstånd att utföra en särskild uppgift kan beviljas för högst 18 månader och förutsätter bosättning.

[1] Omfattar inte juridisk rådgivning och juridisk representation i skattefrågor, som ingår i 6.A.a – Juridiska tjänster.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
	FR: Krav på medborgarskap. Tillträde är dock möjligt inom kvoter som fastställs årligen. HR: Alla personer som tillhandahåller tjänster direkt till patienter eller behandlar patienter måste ha ett tillstånd från yrkesorganisationen. LV: Utländska medborgare måste ha tillstånd från den lokala hälso- och sjukvårdsmyndigheten baserat på det ekonomiska behovet av läkare och tandläkare i en viss region för att få utöva ett läkaryrke. PL: Utländska medborgare måste ha tillstånd för att få utöva ett läkaryrke. Utländska läkare har begränsad rösträtt inom sina yrkesorganisationer. PT: Krav på bosättning för psykologer. SI: Läkare, tandläkare, barnmorskor, sjuksköterskor och farmaceuter måste ha licens från en yrkessammanslutning. Övrig hälso- och sjukvårdspersonal måste vara registrerad.
i) Veterinärtjänster (CPC 932)	BG, CY, DE, EL, HR, FR och HU: Krav på medborgarskap. CZ och SK: Krav på medborgarskap och bosättning. IT: Krav på bosättning. PL: Krav på medborgarskap. Utländska medborgare kan ansöka om tillstånd att utöva yrket.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
j) 1. Barnmorsketjänster (ingår i CPC 93191)	BG: Krav på medborgarskap. BE och LU: För praktikanter med akademisk examen krävs godkännande för utländska fysiska personer av de behöriga myndigheterna. CZ, CY, LT, EE, RO och SK: För utländska fysiska personer krävs godkännande av de behöriga myndigheterna. DK: Ett begränsat tillstånd att utföra en särskild uppgift kan beviljas för högst 18 månader och förutsätter bosättning. FR: Krav på medborgarskap. Tillträde är dock möjligt inom kvoter som fastställs årligen. IT: Krav på bosättning. LV: Ekonomisk behovsprövning gäller. Beslutet är beroende av det totala antalet barnmorskor i den givna regionen och fattas av lokala hälsomyndigheter. PL: Krav på medborgarskap. Utländska medborgare kan ansöka om tillstånd att utöva yrket. CY och HU: Obundet. HR: Alla personer som tillhandahåller tjänster direkt till patienter eller behandlar patienter måste ha ett tillstånd från yrkesorganisationen. SI: Barnmorskor måste ha tillstånd från yrkesorganisationen.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
j) 2. Tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal (ingår i CPC 93191)	AT: Utländska tjänsteleverantörer är endast tillåtna inom följande verksamheter: sjuksköterskor, sjukgymnaster, arbetsterapeuter, logoterapeuter, dietister och näringsterapeuter. BE, FR och LU: För praktikanter med akademisk examen krävs godkännande för utländska fysiska personer av de behöriga myndigheterna. HR: Alla personer som tillhandahåller tjänster direkt till patienter eller behandlar patienter måste ha ett tillstånd från yrkesorganisationen. CY, CZ, EE, RO, SK och LT: För utländska fysiska personer krävs godkännande av de behöriga myndigheterna. BG, CY och HU: Krav på medborgarskap. DK: Ett begränsat tillstånd att utföra en särskild uppgift kan beviljas för högst 18 månader och förutsätter bosättning. CY, CZ, EL och IT: Tillstånd ges efter ekonomisk behovsprövning. Beslutet är beroende av antalet lediga platser och eventuella brister i regionerna. LV: Ekonomisk behovsprövning gäller. Beslutet är beroende av det totala antalet barnmorskor i den givna regionen och fattas av lokala hälsomyndigheter. SI: Sjuksköterskor måste ha licens från en yrkesorganisation, vårdassistenter måste vara registrerade.

Sektor eller undersektor		Beskrivning av förbehåll
k)	Detaljhandelsförsäljning av läkemedel och detaljhandelsförsäljning av sjukvårdsartiklar (CPC 63211) och andra tjänster som tillhandahålls av farmaceuter[1]	FR: Krav på medborgarskap. Inom fastställda kvoter är dock tillträde för medborgare från Armenien möjligt, under förutsättning att de har en fransk farmaceutexamen. CY, DE, EL och SK: Krav på medborgarskap. HU: Krav på medborgarskap utom för detaljhandelsförsäljning av läkemedel och detaljhandelsförsäljning av sjukvårdsartiklar (CPC 63211). IT och PT: Krav på bosättning.
D.	Tjänster avseende fast egendom[2]	
a)	Som rör egen eller hyrd egendom (CPC 821)	FR, HU, IT och PT: Krav på bosättning. CY, LV, MT och SI: Krav på medborgarskap.
b)	På arvodes- eller avtalsbasis (CPC 822)	DK: Krav på bosättning såvida inte *Erhvervsstyrelsen* beviljar dispens. FR, HU, IT och PT: Krav på bosättning. CY, LV, MT och SI: Krav på medborgarskap.
E.	Uthyrning/leasing utan operatör	
c)	Av annan transportutrustning (CPC 83101, CPC 83102, CPC 83105)	SE: Krav på bosättning i EES (CPC 83101).
e)	Som rör hushållsartiklar och varor för personligt bruk (CPC 832)	EU: Krav på medborgarskap för specialister och för praktikanter med akademisk examen.
f)	Uthyrning av telekommunikationsutrustning (CPC 7541)	EU: Krav på medborgarskap för specialister och för praktikanter med akademisk examen.

[1] Tillhandahållande av läkemedel till allmänheten är, i likhet med tillhandahållande av andra tjänster, föremål för tillämpliga villkor och förfaranden för licensiering och kvalificering i EU:s medlemsstater. Som en allmän regel är denna verksamhet förbehållen farmaceuter. I vissa medlemsstater är endast tillhandahållandet av receptbelagda läkemedel förbehållet farmaceuter.

[2] Tjänsten i fråga rör fastighetsmäklares verksamhet och påverkar inte rättigheter/restriktioner för fysiska och juridiska personer som köper fast egendom.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
F. Andra företagstjänster	
e) Teknisk provning och analys (CPC 8676)	IT och PT: Krav på bosättning för biologer och kemianalytiker. CY: Krav på medborgarskap för biologer och kemianalytiker.
f) Rådgivnings- och konsulttjänster med anknytning till jordbruk, jakt och skogsbruk (ingår i CPC 881)	IT: Krav på bosättning för agronomer och *periti agrari*.
j) 2. Säkerhetstjänster (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305)	BE, BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI och SK: Krav på medborgarskap och bosättning. DK: Krav på medborgarskap och bosättning för chefer och för flygplatsbevakning. ES och PT: Krav på medborgarskap för specialistpersonal. FR: Krav på medborgarskap för verkställande direktörer och styrelseledamöter. IT: Italienskt medborgarskap eller EU-medborgarskap och bosättning krävs för att erhålla tillstånd för att tillhandahålla säkerhetsvakttjänster och värdetransporter.
k) Därmed sammanhängande vetenskapliga och tekniska konsulttjänster (CPC 8675)	DE: Krav på medborgarskap för lantmätare inom statliga verk. FR: Krav på medborgarskap för ”lantmäteri”-verksamhet som rör fastställandet av äganderätt och marklagstiftning. CY: Krav på medborgarskap när det gäller ägarskap av tjänster inom geologi, geofysik, lantmäteri och kartframställning. IT och PT: Krav på bosättning.
l) 1. Underhåll och reparation av fartyg (ingår i CPC 8868)	MT: Krav på medborgarskap.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
l) 2. Underhåll och reparation av utrustning för järnvägstransport (ingår i CPC 8868)	LV: Krav på medborgarskap.
l) 3. Underhåll och reparation av motorfordon, motorcyklar, snöskotrar och vägtransportutrustning (CPC 6112, CPC 6122, ingår i CPC 8867 och i CPC 8868)	EU: Krav på medborgarskap för underhåll och reparation av motorfordon, motorcyklar, och snöskotrar.
l) 5. Underhåll och reparation av metallvaror, maskiner (inte kontorsmaskiner), utrustning (inte transport- och kontorsutrustning) samt hushållsartiklar och personliga artiklar[1] (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 och CPC 8866)	EU: Krav på medborgarskap, utom för: BE, DE, DK, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE och UK för CPC 633, 8861, 8866, BG för reparation av hushållsartiklar och personliga artiklar (utom juvelerarvaror): CPC 63301, 63302, ingår i 63303, 63304, 63309, AT för CPC 633 och CPC 8861–8866, EE, FI, LV och LT för CPC 633 och CPC 8861–8866, CZ och SK för CPC 633, 8861–8865 och SI för CPC 633, 8861, 8866.
m) Tjänster som omfattar rengöring av byggnader (CPC 874)	CY, EE, HR, MT, PL, RO och SI: Krav på medborgarskap.
n) Fototjänster (CPC 875)	HR och LV: Krav på medborgarskap. BG och PL: Krav på medborgarskap för tillhandahållande av flygfototjänster.
p) Tryckning och förlagsverksamhet (CPC 88442)	HR: Krav på bosättning för förläggare och redaktionsstyrelser. SE: Krav på bosättning för förläggare och ägare av förlag och tryckerier. IT: Ägare av förlag och tryckerier samt förläggare måste vara EU-medborgare.

[1] Underhåll och reparation av transportutrustning (CPC 6112, 6122, 8867 och CPC 8868) återfinns i 6 F l 1–6 F l 4.
Underhåll och reparation av kontorsmaskiner och kontorsutrustning, inbegripet datorer (CPC 845) återfinns i 6 B. Datatjänster och tillhörande tjänster.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
q) Konferenstjänster (ingår i CPC 87909)	SI: Krav på medborgarskap.
r) 1. Översättar- och tolktjänster (CPC 87905)	FI: Krav på bosättning för auktoriserade översättare.
r) 3. Inkassotjänster (CPC 87902)	BE och EL: Krav på medborgarskap. IT: Obundet.
r) 4. Tjänster avseende kreditupplysning (CPC 87901)	BE och EL: Krav på medborgarskap. IT: Obundet.
r) 5. Kopieringstjänster (CPC 87904)[1]	EU: Krav på medborgarskap.
8. BYGGTJÄNSTER OCH TILLHÖRANDE INGENJÖRSTJÄNSTER (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 och CPC 518)	BG: Utländska specialister måste ha minst två års erfarenhet från byggsektorn. CY: För utländska fysiska personer gäller särskilda villkor och de behöriga myndigheternas godkännande krävs.
9. DISTRIBUTIONSTJÄNSTER (utom distribution av vapen, ammunition och krigsmateriel)	
C. Detaljhandel[2]	
a) Detaljhandel med livsmedel (CPC 631)	FR: Krav på medborgarskap för tobakshandlare (*buraliste*). ES: För detaljhandel med tobak. För etablering krävs medborgarskap i en EU-medlemsstat.

[1] Omfattar inte tryckning, som omfattas av CPC 88442 och återfinns i 6 F p.

[2] Omfattar inte underhåll och reparation, som ingår i FÖRETAGSTJÄNSTER i 6 B och 6 F l. Omfattar inte detaljhandel med energiprodukter, som ingår i ENERGITJÄNSTER i 19 E och 19 F.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
10. UNDERVISNING (endast privatfinansierad)	
A. Primärutbildning (CPC 921)	FR: Krav på medborgarskap. Armeniska medborgare kan emellertid få tillstånd från de behöriga myndigheterna att etablera och leda en utbildningsinstitution, samt att undervisa. IT: Krav på medborgarskap för tjänsteleverantörer som har rätt att utfärda statligt erkända utbildningsbevis. EL: Krav på medborgarskap för lärare.
B. Sekundärutbildning (CPC 922)	FR: Krav på medborgarskap. Armeniska medborgare kan emellertid få tillstånd från de behöriga myndigheterna att etablera och leda en utbildningsinstitution, samt att undervisa. IT: Krav på medborgarskap för tjänsteleverantörer som har rätt att utfärda statligt erkända utbildningsbevis. EL: Krav på medborgarskap för lärare. LV: Krav på medborgarskap för utbildningstjänster som rör gymnasial yrkesutbildning för studerande med funktionsnedsättning (CPC 9224).
C. Högre utbildning (CPC 923)	FR: Krav på medborgarskap. Armeniska medborgare kan emellertid få tillstånd från de behöriga myndigheterna att etablera och leda en utbildningsinstitution, samt att undervisa. CZ och SK: Krav på medborgarskap för högre utbildningstjänster utom för teknisk och yrkesinriktad högskoleutbildning (CPC 92310). IT: Krav på medborgarskap för tjänsteleverantörer som har rätt att utfärda statligt erkända utbildningsbevis.
E. Övriga utbildningstjänster (CPC 929)	CZ och SK: Krav på medborgarskap för majoriteten av styrelseledamöterna.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
12. FINANSIELLA TJÄNSTER	
A. Försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster	AT: Ledningen för ett filialkontor måste bestå av två fysiska personer som är bosatta i Österrike. EE: För direkt försäkring får ledningsorganet för ett försäkringsaktiebolag med armeniskt ägande av kapitalet endast inbegripa armeniska medborgare i proportion till det armeniska ägandet, dock högst hälften av ledningsgruppens medlemmar. Den verkställande direktören för ett dotterbolag eller ett självständigt bolag måste vara permanent bosatt i Estland. ES: Krav på bosättning för att bedriva aktuarieverksamhet (eller två års erfarenhet). HR: Krav på bosättning. IT: Krav på bosättning för att bedriva aktuarieverksamhet. PL: Krav på bosättning för försäkringsförmedlare. FI: De verkställande direktörerna och minst en revisor för ett försäkringsbolag ska vara bosatta i unionen, såvida inte de behöriga myndigheterna har beviljat undantag. Generalagenten för ett försäkringsbolag från Armenien ska vara bosatt i Finland, såvida bolaget inte har sitt huvudkontor i EU.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
B. Bankverksamhet och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster)	BG: Permanent bosättning i Bulgarien krävs för de verkställande direktörerna och ledningens företrädare. FI: En verkställande direktör och minst en revisor i kreditinstitut ska vara bosatta i EES, såvida inte Finansinspektionen har beviljat undantag. En mäklare (en enskild person) som handlar med derivat ska ha sin hemvist i EU. IT: Krav på bosättning inom en EU-medlemsstats territorium för finansiella rådgivare (*consulenti finanziari*). HR: Krav på bosättning. Styrelsen ska leda verksamheten i ett kreditinstitut från Kroatiens territorium. Minst en styrelseledamot måste tala flytande kroatiska. LT: Minst en chef i en banks ledning måste tala litauiska och vara permanent bosatt i Litauen. PL: Krav på medborgarskap för minst en av bankens chefer. SE: En stiftare av en sparbank ska vara en fysisk person som är bosatt i EES.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
13. HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSTJÄNSTER OCH SOCIALA TJÄNSTER (endast privatfinansierade)	
A. Sjukhustjänster (CPC 9311) B. Ambulanstjänster (CPC 93192) C. Vård på andra behandlingshem än sjukhus (CPC 93193) E. Sociala tjänster (CPC 933)	FR: Krav på tillstånd för att inneha ledningsfunktioner. Vid beviljandet av tillstånd tas hänsyn till tillgången på lokala chefer. LV: Ekonomisk behovsprövning för läkare, tandläkare, barnmorskor, sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal. PL: Utländska medborgare måste ha tillstånd för att få utöva ett läkaryrke. Utländska läkare har begränsad rösträtt inom sina yrkesorganisationer. HR: Alla personer som tillhandahåller tjänster direkt till patienter eller behandlar patienter måste ha ett tillstånd från yrkesorganisationen.
14. TURISM OCH RESERELATERADE TJÄNSTER	
A. Hotell, restauranger samt cateringverksamhet (CPC 641, CPC 642, CPC 643) utom cateringverksamhet inom lufttransport[1]	BG: Antalet utländska personer i ledande ställning får inte vara högre än antalet bulgariska medborgare i ledande ställning, i de fall där det offentligas (stat och/eller kommuner) andel av ett bulgariskt företags egna kapital överstiger 50 %. HR: Krav på medborgarskap för hotell- och restaurang- och cateringtjänster i hemmet och på lantgårdar.
B. Resebyråer och researrangörer (inbegripet reseledare) (CPC 7471)	BG: Antalet utländska personer i ledande ställning får inte vara högre än antalet bulgariska medborgare i ledande ställning, i de fall där det offentligas (stat och/eller kommuner) andel av ett bulgariskt företags egna kapital överstiger 50 %. CY: Krav på medborgarskap. HR: För att få vara kontorschef krävs godkännande från turistministeriet.

[1] Cateringverksamhet inom lufttransport ingår i KRINGTJÄNSTER FÖR TRANSPORT i 17 E a – Marktjänster.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
C. Turistguidetjänster (CPC 7472)	BG, CY, ES, FR, EL, HR, HU, LT, MT, PL, PT och SK: Krav på medborgarskap. IT: Turistguider från länder utanför EU måste ha en särskild licens.
15. FRITIDS-, KULTUR- OCH SPORTTJÄNSTER (utom audiovisuella tjänster)	
A. Underhållningstjänster (inbegripet teater, levande musik, cirkusuppträdanden och diskotek) (CPC 9619)	FR: Krav på tillstånd för att inneha ledningsfunktioner. För att få tillstånd ställs krav på medborgarskap om tillståndet gäller mer än två år.
16. TRANSPORTTJÄNSTER	
A. Sjöfart a) Internationell passagerartransport (CPC 7211 utom nationellt cabotage) b) Internationell godstransport (CPC 7212 utom nationellt cabotage)	EU: Krav på medborgarskap för fartygsbesättningar. AT: Krav på medborgarskap för majoriteten av de verkställande direktörerna. SE: En befälhavare för ett handelsfartyg eller ett traditionellt fartyg ska vara svensk medborgare.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
D. Vägtransport	
a) Passagerartransport (CPC 7121 och CPC 7122)	AT: Krav på medborgarskap för personer och delägare som är berättigade att företräda en juridisk person eller ett handelsbolag. DK och HR: Krav på medborgarskap och bosättning för chefer. BG och MT: Krav på medborgarskap.
b) Godstransport (CPC 7123, utom för transport av post för egen räkning[1])	AT: Krav på medborgarskap för personer och delägare som är berättigade att företräda en juridisk person eller ett handelsbolag. BG och MT: Krav på medborgarskap. HR: Krav på medborgarskap och bosättning för chefer.
E. Transport i rörledning av andra varor än bränsle[2] (CPC 7139)	AT: Krav på medborgarskap för verkställande direktörer.

[1] Ingår i CPC 71235, som återfinns i KOMMUNIKATIONSTJÄNSTER i 7 A Post- och budtjänster.

[2] Transport av bränsle i rörledning ingår i ENERGITJÄNSTER i 19 B.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
17. KRINGTJÄNSTER FÖR TRANSPORT[1]	
A. Kringtjänster för sjötransport a) Godshantering i samband med sjöfart b) Lagring och magasinering (ingår i CPC 742) c) Tullklareringstjänster d) Containerterminal- och containerdepåtjänster e) Agent- och mäklartjänster f) Fraktspedition g) Uthyrning av fartyg med besättning (CPC 7213) h) Skjutbogserings- och bogseringstjänster (CPC 7214) i) Stödtjänster för sjötransport (ingår i CPC 745) j) Övriga stöd- och kringtjänster (utom cateringverksamhet) (ingår i CPC 749)	AT: Krav på medborgarskap för majoriteten av de verkställande direktörerna. BG och MT: Krav på medborgarskap. DK och NL: Krav på bosättning för tullklareringstjänster. EL: Krav på medborgarskap för tullklareringstjänster.
D. Kringtjänster för vägtransport d) Uthyrning av nyttovägfordon med operatör (CPC 7124)	AT: Krav på medborgarskap för personer och delägare som är berättigade att företräda en juridisk person eller ett handelsbolag. BG och MT: Krav på medborgarskap.

[1] Omfattar inte underhåll och reparation av transportutrustning, som ingår i FÖRETAGSTJÄNSTER i 6 F l 1–6 F l 4.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
F. Kringtjänster för transport i rörledning av andra varor än bränsle[1] a) Lagring och magasinering av andra varor än bränsle som transporteras i rörledning (ingår i CPC 742)	AT: Krav på medborgarskap för verkställande direktörer.
19. ENERGITJÄNSTER	
A. Tjänster med anknytning till gruvdrift (CPC 883)[2]	CY: Krav på medborgarskap. SK: Krav på bosättning.
20. ANDRA TJÄNSTER INTE NÄMNDA NÅGON ANNANSTANS	
a) Tvättning, rengöring och färgning (CPC 9701)	EU: Krav på medborgarskap.
b) Tjänster inom hårvård (CPC 97021)	EU: Krav på medborgarskap. CY: Krav på medborgarskap tillsammans med krav på bosättning.

[1] Kringtjänster för transport av bränsle i rörledning ingår i ENERGITJÄNSTER i 19 C.

[2] Omfattar följande tjänster som tillhandahålls på arvodes- eller avtalsbasis: rådgivnings- och konsulttjänster som rör gruvdrift, iordningställande av arbetsplatser på land, installation av borriggar på land, borrning, borrkronor, foderrör och produktionsrör, borrslamsteknik och tillhandahållande av borrslam, kontroll av fasta ämnen, fiske och särskilda åtgärder i borrhål, geologi vid brunnar och borrkontroll, tagning av borrkärnor, provning av brunnar, kablar, tillhandahållande och skötsel av kompletteringsvätskor (saltlösningar), tillhandahållande och installation av kompletteringsutrustning, cementering (tryckpumpning), stimulering (sprickbildning, syrabehandling och tryckpumpning), överhalning och reparation av brunnar, igenfyllning och nedläggning av brunnar.
Omfattar inte direkt tillgång till eller exploatering av naturresurser.
Omfattar inte iordningställande av arbetsplatser för utvinning av andra resurser än olja och gas (CPC 5115) som ingår i 8. BYGGTJÄNSTER OCH TILLHÖRANDE INGENJÖRSTJÄNSTER.

Sektor eller undersektor		Beskrivning av förbehåll
c)	Kosmetisk behandling, manikyr och pedikyr (CPC 97022)	EU: Krav på medborgarskap.
d)	Annan skönhetsvård (CPC 97029)	EU: Krav på medborgarskap.
e)	Spatjänster och icke-terapeutisk massage, om de tillhandahålls för avslappning och fysiskt välbefinnande och inte för medicinska ändamål eller rehabilitering[1] (CPC ver. 1.0 97230)	EU: Krav på medborgarskap.

_____

[1] Terapeutisk massage och brunnskurer ingår i 6 A h – Läkar- och tandläkartjänster, 6.A.j 2. Tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal samt Hälso- och sjukvård (13 A och 13 C).

BILAGA VIII-D

EUROPEISKA UNIONENS FÖRBEHÅLL SOM GÄLLER TJÄNSTELEVERANTÖRER SOM TILLHANDAHÅLLER TJÄNSTER PÅ AVTALSBASIS
OCH OBEROENDE YRKESUTÖVARE

1. Europeiska unionen ska i sitt territorium tillåta tillhandahållande av tjänster av tjänsteleverantörer på avtalsbasis och av oberoende yrkesutövare från den andra parten genom närvaro av fysiska personer i enlighet med artiklarna 156 och 157, för de ekonomiska verksamheter som förtecknas nedan och med relevanta begränsningar.

2. Förteckningen består av följande:

a) En första kolumn där det anges i vilken sektor eller undersektor som begränsningarna gäller.

b) En andra kolumn där de tillämpliga begränsningarna beskrivs.

Om kolumnen enligt led b endast innehåller medlemsstatsspecifika förbehåll gör de medlemsstater som inte anges där åtaganden för sektorn utan förbehåll. Avsaknaden av medlemsstatsspecifika förbehåll för en viss sektor påverkar inte eventuella tillämpliga horisontella förbehåll eller sektorsspecifika förbehåll som gäller hela EU.

EU-parten gör inga åtaganden för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på avtalsbasis och oberoende yrkesutövare för någon annan näringssektor än de som uttryckligen förtecknas nedan.

3. Åtaganden för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på avtalsbasis och oberoende yrkesutövare gäller inte om avsikten med eller följden av deras tillfälliga närvaro är att störa eller på annat sätt påverka resultatet av en konflikt eller förhandling mellan arbetsmarknadens parter.

4. I förteckningen nedan ingår inte åtgärder rörande kvalifikationskrav, kvalificeringsförfaranden, tekniska standarder samt villkor och förfaranden för licensiering, om de inte utgör en begränsning i den mening som avses i artiklarna 156 och 157 i detta avtal. Dessa åtgärder (t.ex. krav på att ha licens, krav på att ha erkända kvalifikationer i reglerade sektorer, krav på att klara särskilda examina, inbegripet språkexamina, och krav på att ha juridisk hemvist på det territorium där den ekonomiska verksamheten utövas) gäller, även om de inte förtecknas, ändå för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på avtalsbasis och oberoende yrkesutövare från Armenien.

5. Alla andra bestämmelser i unionens och medlemsstaternas lagar och andra författningar rörande inresa, vistelse, arbete och social trygghet ska fortsätta att gälla, däribland regler om en vistelses längd, minimilöner och kollektiva löneavtal.

6. Förteckningen innehåller inte åtgärder rörande subventioner som en part beviljat.

7. Förteckningen påverkar inte förekomsten av offentliga monopol och ensamrätt i de relevanta sektorerna som angetts av Europeiska unionen i bilagorna VIII-A och VIII-B.

8. I de sektorer där ekonomiska behovsprövningar tillämpas kommer det viktigaste kriteriet att vara en bedömning av den aktuella marknadssituationen i den medlemsstat i Europeiska unionen eller den region där tjänsten ska tillhandahållas, inbegripet antalet befintliga tjänsteleverantörer och följderna för dessa.

9. De rättigheter och skyldigheter som följer av förteckningen nedan ska inte ha någon direkt (self-executing) effekt och ger alltså inte fysiska eller juridiska personer några direkta rättigheter.

10. Parterna ska i sitt territorium tillåta tillhandahållande av tjänster av tjänsteleverantörer på avtalsbasis från den andra parten genom fysiska personers närvaro, enligt de villkor som anges i artikel 156 i detta avtal, i följande undersektorer:

    a) Juridiska tjänster avseende folkrätt och utländsk rätt (dvs. annan än EU-rätt).

    b) Redovisnings- och bokföringstjänster.

    c) Skatterådgivning.

    d) Arkitekttjänster, stadsplanering och landskapsarkitektur.

e) Ingenjörstjänster och integrerade byggtekniska tjänster.

f) Datatjänster och tillhörande tjänster.

g) Forsknings- och utvecklingstjänster.

h) Reklam.

i) Konsulttjänster inom organisationsledning.

j) Tjänster i anslutning till konsulttjänster inom organisationsledning.

k) Tjänster avseende teknisk provning och analys.

l) Därmed sammanhängande vetenskapliga och tekniska konsulttjänster.

m) Underhåll och reparation av utrustning i samband med garantiserviceavtal efter försäljning eller uthyrning.

n) Översättningstjänster.

o) Markundersökning.

p) Miljötjänster.

q) Resebyråer och researrangörer.

r) Underhållningstjänster.

11. Parterna ska inom sitt territorium tillåta tillhandahållande av tjänster av oberoende yrkesutövare från den andra parten genom fysiska personers närvaro, enligt de villkor som anges i artikel 157 i detta avtal, i följande undersektorer:

a) Juridiska tjänster avseende folkrätt och utländsk rätt (dvs. annan än EU-rätt).

b) Arkitekttjänster, stadsplanering och landskapsarkitektur.

c) Ingenjörstjänster och integrerade byggtekniska tjänster.

d) Datatjänster och tillhörande tjänster.

e) Konsulttjänster inom organisationsledning och därmed sammanhängande tjänster.

f) Översättningstjänster.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
ALLA SEKTORER	Erkännande EU: EU-direktiv om ömsesidigt erkännande av examensbevis är endast tillämpliga på medborgare i EU:s medlemsstater. Rätten att utöva ett reglerat yrke i en medlemsstat ger inte rätt att utöva det i en annan medlemsstat. [1]
Juridisk rådgivning angående folkrätt och utländsk rätt (dvs. annan än EU-rätt) (ingår i CPC 861)[2]	AT, CY, DE, EE, IE, LU, NL, PL, PT, SE och UK: Inga. BE, ES, HR, IT och EL: Ekonomisk behovsprövning för oberoende yrkesutövare. LV: Ekonomisk behovsprövning för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på avtalsbasis. BG, CZ, DK, FI, HU, LT, MT, RO, SI och SK: Ekonomisk behovsprövning. DK: Endast advokater med dansk auktorisation får marknadsföra juridiska rådgivningstjänster. För att erhålla dansk auktorisation krävs en dansk juridisk examen. FR: Krav på fullt medlemskap genom förenklad antagning till advokatsamfundet genom ett lämplighetstest. Juristers tillträde till yrkena *avocat auprès de la Cour de Cassation* och *avocat auprès du Conseil d'Etat* omfattas av kvoter, och det ställs även krav på medborgarskap. HR: För fullt medlemskap i advokatsamfundet, som krävs för juridiska representationstjänster, gäller ett krav på medborgarskap.

[1] För att tredjelandsmedborgares kvalifikationer ska erkännas i hela EU krävs att ett avtal om ömsesidigt erkännande förhandlas fram i enlighet med artikel 18 i avtalet.

[2] Juridiska tjänster är, i likhet med tillhandahållande av andra tjänster, föremål för tillämpliga villkor och förfaranden för licensiering i Europeiska unionens medlemsstater. För jurister som tillhandahåller juridiska tjänster i fråga om folkrätt och utländsk rätt kan dessa bl.a. bestå i efterlevnad av lokala uppförandekoder, användning av hemlandets yrkestitel (om inte erkännande med värdlandets yrkestitel erhållits), försäkringskrav, enkel registrering hos värdlandets advokatsamfund eller förenklad antagning till värdlandets advokatsamfund genom ett lämplighetstest och juridisk eller yrkesmässig hemvist i värdlandet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
	SI: Att mot betalning företräda klienter i domstol förutsätter kommersiell närvaro i Slovenien. En utländsk advokat som har rätt att bedriva juridisk verksamhet i utlandet får utföra juridiska tjänster eller bedriva juridisk verksamhet i enlighet med villkoren i artikel 34a i advokatlagen, förutsatt att villkoret om faktisk ömsesidighet är uppfyllt. Uppfyllandet av villkoret om ömsesidighet kontrolleras av justitieministeriet. Kommersiell närvaro för juridiska ombud utsedda av det slovenska advokatsamfundet är begränsad till enskilda näringsidkare, advokatbyråer med begränsat ansvar (handelsbolag) eller till advokatbyråer med obegränsat ansvar (handelsbolag). En advokatbyrås verksamhet ska begränsas till juridisk verksamhet. Endast advokater kan vara delägare i en advokatbyrå.
Redovisnings- och bokföringstjänster (CPC 86212 utom ”revision”, CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220)	BE, CY, DE, EE, ES, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE och UK: Inga. AT: Arbetsgivaren måste vara medlem av den relevanta yrkesorganisationen i hemlandet, om en sådan finns. FR: Krav på tillstånd. Tillhandahållande av redovisnings- och bokföringstjänster är beroende av ett beslut av ekonomi-, finans- och industriministern efter samråd med utrikesministern. BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO och SK: Ekonomisk behovsprövning. HR: Krav på bosättning.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Skatterådgivning (CPC 863)[1]	BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE och UK: Inga. AT: Arbetsgivaren måste vara medlem av den relevanta yrkesorganisationen i hemlandet, om en sådan finns; krav på medborgarskap för att uppträda som ombud inför behöriga myndigheter. BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO och SK: Ekonomisk behovsprövning. CY: Obundet när det gäller ingivande av skattedeklarationer. PT: Obundet. HR och HU: Krav på bosättning.
Arkitekttjänster Stadsplanering och landskapsarkitektur (CPC 8671 och CPC 8674)	EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE och UK: Inga. BE, ES, HR och IT: Ekonomisk behovsprövning för oberoende yrkesutövare. LV: Ekonomisk behovsprövning för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på avtalsbasis. FI: Den fysiska personen måste visa att han/hon har specialkunskaper som är relevanta för den tjänst som tillhandahålls. BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, RO och SK: Ekonomisk behovsprövning. AT: Endast för planeringstjänster: Ekonomisk behovsprövning. HR, HU och SK: Krav på bosättning.
Ingenjörstjänster Integrerade tekniska tjänster (CPC 8672 och CPC 8673)	EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE och UK: Inga. BE, ES, HR och IT: Ekonomisk behovsprövning för oberoende yrkesutövare. LV: Ekonomisk behovsprövning för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på avtalsbasis. FI: Den fysiska personen måste visa att han/hon har specialkunskaper som är relevanta för den tjänst som tillhandahålls. BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, RO och SK: Ekonomisk behovsprövning. AT: Endast för planeringstjänster: Ekonomisk behovsprövning. HR och HU: Krav på bosättning.

[1] Omfattar inte juridisk rådgivning och juridisk representation i skattefrågor, som återfinns under Juridisk rådgivning angående folkrätt och utländsk rätt.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Datatjänster och tillhörande tjänster (CPC 84)	EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI och SE: Inga. ES och IT: Ekonomisk behovsprövning för oberoende yrkesutövare. LV: Ekonomisk behovsprövning för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på avtalsbasis. BE: Ekonomisk behovsprövning för oberoende yrkesutövare. AT, DE, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, RO, SK och UK: Ekonomisk behovsprövning. HR: Krav på bosättning för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på avtalsbasis. Obundet för oberoende yrkesutövare.
Forsknings- och utvecklingstjänster (CPC 851, 852 utom psykologtjänster[1] 853)	EU, utom BE: Krav på mottagningsavtal med ett godkänt forskningsorgan[2]. CZ, DK och SK: Ekonomisk behovsprövning. BE och UK: Obundet. HR: Krav på bosättning.
Reklam (CPC 871)	BE, CY, DE, EE, ES, FR, IE, HR, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE och UK: Inga. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO och SK: Ekonomisk behovsprövning.
Konsulttjänster inom organisationsledning (CPC 865)	DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE och UK: Inga. ES och IT: Ekonomisk behovsprövning för oberoende yrkesutövare. BE och HR: Ekonomisk behovsprövning för oberoende yrkesutövare. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, RO och SK: Ekonomisk behovsprövning.
Tjänster i anslutning till konsulttjänster inom organisationsledning (CPC 866)	DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE och UK: Inga. BE, ES, HR och IT: Ekonomisk behovsprövning för oberoende yrkesutövare. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, LT, RO och SK: Ekonomisk behovsprövning. HU: Ekonomisk behovsprövning, utom för medlings- och förlikningstjänster (CPC 86602): Obundet.

[1] Ingår i CPC 85201, som återfinns under Läkar- och tandläkartjänster.

[2] För alla medlemsstater utom DK måste godkännandet av forskningsorganet och mottagningsavtalet uppfylla de villkor som fastställts i enlighet med direktiv 2005/71/EG.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Teknisk provning och analys (CPC 8676)	BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE och UK: Inga. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO och SK: Ekonomisk behovsprövning.
Därmed sammanhängande vetenskapliga och tekniska konsulttjänster (CPC 8675)	BE, EE, EL, ES, IE, IT, HR, LU, NL, PL, SI, SE och UK: Inga. AT, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO och SK: Ekonomisk behovsprövning. DE: Obundet för lantmätare inom statliga verk. FR: Obundet för ”lantmäteri”-verksamhet som rör fastställandet av äganderätt och marklagstiftning. BG: Obundet.
Underhåll och reparation av fartyg (ingår i CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI och SE: Inga. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO och SK: Ekonomisk behovsprövning. UK: Obundet.
Underhåll och reparation av utrustning för järnvägstransport (ingår i CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI och SE: Inga. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO och SK: Ekonomisk behovsprövning. UK: Obundet.
Underhåll och reparation av motorfordon, motorcyklar, snöskotrar och vägtransportutrustning (CPC 6112, CPC 6122, ingår i CPC 8867 och i CPC 8868)	BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI och SE: Inga. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO och SK: Ekonomisk behovsprövning. UK: Obundet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Underhåll och reparation av luftfartyg och delar till luftfartyg (ingår i CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI och SE: Inga. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO och SK: Ekonomisk behovsprövning. UK: Obundet.
Underhåll och reparation av metallvaror, maskiner (inte kontorsmaskiner), utrustning (inte transport- och kontorsutrustning) samt hushållsartiklar och personliga artiklar[1] (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 och CPC 8866)	BE, EE, EL, ES, FR, IT, HR, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE och UK: Inga. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO och SK: Ekonomisk behovsprövning.
Översättning (CPC 87905, utom officiell eller auktoriserad verksamhet)	DE, EE, FR, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE och UK: Inga. BE, ES, IT och EL: Ekonomisk behovsprövning för oberoende yrkesutövare. CY och LV: Ekonomisk behovsprövning för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på avtalsbasis. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, RO och SK: Ekonomisk behovsprövning. HR: Obundet för oberoende yrkesutövare.
Markundersökning (CPC 5111)	BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE och UK: Inga. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, RO och SK: Ekonomisk behovsprövning.

[1] Underhåll och reparation av kontorsmaskiner och kontorsutrustning, inbegripet datorer (CPC 845) återfinns under Datatjänster.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Miljötjänster (CPC 9401[1], CPC 9402, CPC 9403, CPC 9404[2], ingår i CPC 94060[3], CPC 9405, ingår i CPC 9406, CPC 9409)	BE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE och UK: Inga. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, FI, HU, LT, LV, RO och SK: Ekonomisk behovsprövning.
Resebyråer och researrangörer (inbegripet reseledare[4]) (CPC 7471)	AT, CZ, DE, EE, ES, FR, IT, LU, NL, PL, SI och SE: Inga. BG, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO och SK: Ekonomisk behovsprövning. BE, CY, DK, FI och IE: Obundet utom för reseledare (personer som har till uppgift att åtfölja grupper om minst tio personer utan att fungera som guider på särskilda platser). HR: Krav på bosättning. UK: Obundet.

[1] Motsvarar avloppshantering.
[2] Motsvarar avgasrening.
[3] Motsvarar delar av Skydd av naturen och landskapet.
[4] Tjänsteleverantörer som har till uppgift att åtfölja grupper om minst tio personer utan att fungera som guider på särskilda platser.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Andra underhållningstjänster än audiovisuella tjänster (inbegripet teater, levande musik, cirkusuppträdanden och diskotek) (CPC 9619)	BG, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK och SE: Hög kvalifikation[1] kan krävas. Ekonomisk behovsprövning. AT: Hög kvalifikation och ekonomisk behovsprövning utom för personer som har konstnärlig verksamhet som sin huvudsakliga yrkesverksamhet och får merparten av sin inkomst från denna verksamhet, och förutsatt att dessa personer inte utövar någon annan kommersiell verksamhet i Österrike: Inga. CY: Ekonomisk behovsprövning för levande musik och diskotek. FR: Obundet för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på avtalsbasis, utom att: a) arbetstillstånd beviljas för högst nio månader och kan förlängas med tre månader, b) krav på godkänd ekonomisk behovsprövning föreligger, och c) underhållningsföretaget måste betala en skatt till *Office Français de l'Immigration et de l'Intégration*. Obundet för oberoende yrkesutövare. SI: Vistelsen begränsas till sju dagar per evenemang. För cirkus- och nöjesparkstjänster begränsas vistelsen till högst 30 dagar per kalenderår. BE och UK: Obundet.

_____

[1] Om kvalifikationen inte har erhållits i EU och dess medlemsstater får den berörda medlemsstaten göra en bedömning av om kvalifikationen är likvärdig med den kvalifikation som krävs i dess territorium.

BILAGA VIII-E

REPUBLIKEN ARMENIENS FÖRBEHÅLL SOM GÄLLER ETABLERING

1. I nedanstående förteckning anges de ekonomiska verksamheter där förbehåll i fråga om nationell behandling eller behandling som mest gynnad nation från Republiken Armeniens sida enligt artikel 144.2 i detta avtal gäller för företag och investerare från Europeiska unionen.

   Förteckningen består av följande:

   a) En förteckning över horisontella förbehåll som gäller alla sektorer eller undersektorer.

   b) En förteckning över sektors- eller undersektorsspecifika förbehåll med angivelse av den berörda sektorn eller undersektorn tillsammans med de tillämpliga förbehållen.

   Ett förbehåll som gäller en verksamhet som inte liberaliserats (obundet) uttrycks på följande sätt: ”Inga krav på nationell behandling och behandling som mest gynnad nation”.

2. I enlighet med artikel 141.3 i avtalet innehåller förteckningen inte åtgärder rörande subventioner som parterna beviljar.

3. De rättigheter och skyldigheter som följer av förteckningen nedan ska inte ha någon direkt (self-executing) effekt och ger alltså inte fysiska eller juridiska personer några direkta rättigheter.

4. I enlighet med artikel 144 i detta avtal förtecknas inte icke-diskriminerande krav, till exempel sådana som gäller juridisk företagsform eller skyldigheten att skaffa licens eller tillstånd som gäller alla leverantörer som är verksamma inom territoriet utan åtskillnad på grund av nationalitet, bosättning eller likvärdiga kriterier, i denna bilaga eftersom de inte påverkas negativt av avtalet.

Horisontella förbehåll

Behandling som mest gynnad nation

Armenien förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd genom vilken differentierad behandling beviljas i enlighet med internationella investeringsavtal eller andra handelsavtal som är i kraft eller undertecknades innan detta avtal trädde i kraft.

Armenien förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som beviljar ett land differentierad behandling enligt varje befintligt eller framtida bilateralt eller multilateralt avtal som

a) skapar en inre marknad för tjänster och investeringar,

b) beviljar etableringsrätt, eller

c) kräver en tillnärmning av lagstiftningen inom en eller flera ekonomiska sektorer.

Vid tillämpning av detta undantag avses med

a) *en inre marknad för tjänster och investeringar*: ett område där den fria rörligheten för tjänster, kapital och personer säkerställs,

b) *etableringsrätt*: en skyldighet att i praktiken ha avskaffat alla etableringshinder mellan parterna i det regionala avtalet om ekonomisk integration när det avtalet träder i kraft; den ska innefatta rätten för medborgare från parterna i det regionala avtalet om ekonomisk integration att bilda och driva företag på samma villkor som medborgare i enlighet med den nationella lagstiftningen i det land där etableringen äger rum,

c) *tillnärmning av lagstiftningen*:

i) anpassning av lagstiftningen i en eller flera parter i det regionala avtalet om ekonomisk integration till lagstiftningen i den andra parten eller de andra parterna i det avtalet, eller

ii) införlivande av gemensam lagstiftning i den nationella rättsordningen i parterna i det regionala avtalet om ekonomisk integration.

Anpassningen eller införlivandet ska äga rum, och ska anses ha ägt rum, först när ett genomförande skett i den nationella rättsordningen hos parten eller parterna i det regionala avtalet om ekonomisk integration.

Samhällsnyttiga tjänster

Ekonomisk verksamhet som betraktas som samhällsnyttiga tjänster kan omfattas av offentliga monopol eller ensamrätt för privata operatörer.

Fast egendom

Utländska fysiska personer får inte förvärva äganderätt till mark i Armenien, om inte annat föreskrivs i lag.

Sektorsspecifika förbehåll

1. Företagstjänster

Yrkesmässiga tjänster

När det gäller tjänster som avser juridisk dokumentation och certifiering förbehålls notariatstjänster den armeniska staten.

När det gäller revisionstjänster kan en juridisk person som registrerats som ett aktiebolag och som uppfyller kraven i Republiken Armeniens lag om redovisningsverksamhet komma i fråga för att utfärdas ett tillstånd att utföra revisionstjänster.

Andra företagstjänster

Tillhandahållare av tjänster avseende teknisk provning och analys ska vara juridiska personer som etablerats enligt den armeniska lagstiftningen.

2. Transporttjänster

Transportrelaterade tjänster

När det gäller agent- och mäklartjänster inom godstransport och transportbesiktning måste tullklareringen utföras av ett auktoriserat tullombud som är etablerat i Armenien.

BILAGA VIII-F

REPUBLIKEN ARMENIENS ÅTAGANDEN I FRÅGA OM GRÄNSÖVERSKRIDANDE LEVERANSER

1. I nedanstående förteckning över åtaganden anges de näringsgrenar som liberaliserats av Republiken Armenien enligt artikel 151 och, i form av förbehåll, de begränsningar i fråga om marknadstillträde och nationell behandling som gäller för tjänster och tjänsteleverantörer från Europeiska unionen inom dessa näringsgrenar. Förteckningen består av följande:

   a) En första kolumn som anger den sektor eller undersektor som avtalspartens åtagande gäller och räckvidden av de liberaliseringar som förbehållen avser.

   b) En andra kolumn där de tillämpliga förbehållen beskrivs.

   Åtaganden görs endast för de sektorer eller undersektorer som anges i förteckningen nedan.

2. I förteckningen ingår inte åtgärder rörande kvalifikationskrav, kvalificeringsförfaranden, tekniska standarder samt villkor och förfaranden för licensiering, om de inte utgör en begränsning av marknadstillträde eller nationell behandling i enlighet med artiklarna 149 och 150 i detta avtal. Dessa åtgärder (t.ex. krav på att ha licens, skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster, krav på att ha erkända kvalifikationer i reglerade sektorer, krav på att klara särskilda examina, inbegripet språkexamina, icke-diskriminerande krav på att viss verksamhet inte får utövas i skyddade miljöområden eller områden av särskilt historiskt eller konstnärligt intresse) gäller, även om de inte förtecknas, ändå för tjänsteleverantörer eller investerare från den andra parten.

3. Förteckningen nedan påverkar inte genomförbarheten av leveranssätt 1 i vissa tjänstesektorer och undersektorer och påverkar inte heller tillämpningen av offentliga monopol och ensamrätt enligt förteckningen över åtaganden rörande etablering.

4. I enlighet med artikel 141.3 i avtalet innehåller förteckningen nedan inte åtgärder rörande subventioner som parterna beviljat.

5. De rättigheter och skyldigheter som följer av denna förteckning över åtaganden ska inte ha någon direkt (self-executing) effekt och ger alltså inte enskilda fysiska eller juridiska personer några direkta rättigheter.

Sektor eller undersektor[1]	Beskrivning av förbehåll
Horisontella	Inga.
1. Företagstjänster	
A. Yrkesmässiga tjänster	
Juridiska tjänster (CPC 861)	För leveranssätt 1: Inga, utom för upprättandet av juridiska handlingar. För leveranssätt 2: Inga.
Redovisning Revision[2] Bokföringstjänster (CPC 862)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Skatterådgivning (CPC 863)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Arkitekttjänster Ingenjörstjänster Integrerade tekniska tjänster Stadsplanering och landskapsarkitektur (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Läkar- och tandläkartjänster (CPC 9312)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Veterinärtjänster (CPC 932)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.

[1] Klassificeringen för tjänstesektorerna bygger på MTN.GNS/W/120.

[2] En juridisk person som registrerats som ett aktiebolag och som uppfyller kraven i Republiken Armeniens lag om redovisningsverksamhet kan komma i fråga för att utfärdas ett tillstånd att utföra revisionstjänster.

Sektor eller undersektor[1]	Beskrivning av förbehåll
B. Datatjänster och tillhörande tjänster	
Rådgivning för installation av hårdvara Programvarugenomförande Databehandlingstjänster Databastjänster Underhåll och reparation av kontorsmaskiner och kontorsutrustning, inbegripet datorer Andra datatjänster, inbegripet datapreparering (CPC 841, 842, 843, 844, 845, 849)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
C. Forsknings- och utvecklingstjänster	
Forsknings- och utvecklingstjänster (CPC 851–853)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
D. Tjänster avseende fast egendom	
Som rör egen eller hyrd egendom På arvodes- eller avtalsbasis (CPC 821, 822)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
E. Uthyrning/leasing utan operatör	
Av personbilar Av fordon för godstransport Av fartyg Av luftfartyg Av andra landtransportmedel Av andra maskiner eller annan utrustning (CPC 83101, 83102, 83103, 83104, 83105, 83106–83109)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.

Sektor eller undersektor[1]	Beskrivning av förbehåll
F. Andra företagstjänster	
Reklamtjänster (CPC 871)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Tjänster avseende marknads- och opinionsundersökningar Konsulttjänster inom organisationsledning Tjänster i anslutning till konsulttjänster inom organisationsledning (CPC 864, 865, 866)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Tjänster avseende teknisk provning och analys (CPC 8676)	För leveranssätt 1: Tillhandahållare av tjänster avseende teknisk provning och analys ska vara juridiska personer som etablerats enligt den armeniska lagstiftningen. För leveranssätt 2: Inga.
Konsulttjänster med anknytning till jordbruk, jakt och skogsbruk (CPC 881**)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Konsulttjänster med anknytning till gruvdrift (CPC 883**)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Konsulttjänster med anknytning till tillverkning (CPC 884**, 885**)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Konsulttjänster med anknytning till energidistribution (CPC 887**)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Ingenjörsvetenskapligt relaterade vetenskapliga och tekniska konsulttjänster (CPC 8675)	För leveranssätt 1: Obundet. För leveranssätt 2: Inga.
Underhåll och reparation av utrustning (ej fartyg, luftfartyg eller annan transportutrustning) (CPC 633, 8861–8866)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Fototjänster (CPC 875)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Paketeringstjänster (CPC 876)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.

Sektor eller undersektor[1]	Beskrivning av förbehåll
Tryckning och förlagsverksamhet (CPC 88442)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Konferenstjänster Översättar- och tolktjänster (CPC 87909, 87905)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
2. Kommunikationstjänster	
A. Post- och budtjänster (CPC 7511, 7512)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
B. Telekommunikationstjänster[1]	
Rösttelefoni Nätverksbaserade paket- och kretskopplade dataöverföringstjänster och nätverksbaserade faxtjänster Paket- och kretskopplade dataöverföringstjänster på återförsäljarbasis Faxtjänster på återförsäljarbasis Telex- och telegraftjänster, på nätverks- och återförsäljarbasis Privata förhyrda förbindelser (CPC 7521, 7522, CPC 7523)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.

[1] Armeniens åtaganden bygger på de listprinciper som anges i WTO-dokumenten *Notes for Scheduling Basic Telecom Services Commitments* (S/GBT/W/2/Rev.1) och *Market Access Limitations on Spectrum Availability* (S/GBT/W/3). Armenien påtar sig också de skyldigheter som anges i referensdokumentet om regleringsprinciper.

Sektor eller undersektor[1]	Beskrivning av förbehåll
Allmänna mobila tjänster, inklusive analoga/digitala mobiltelefontjänster, personliga kommunikationstjänster (PCS), privat mobilradio (PMR), GSM, mobila satellittjänster (MSS) Personsökning och mobila datatjänster, på nätverksbasis och på återförsäljarbasis (CPC 75213 och CPC 75291)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Internationella nätverksbaserade telekommunikationstjänster med mervärde, via tråd eller radio, inklusive följande: E-post Röstmeddelanden Informationssökning och databassökning online Elektroniskt datautbyte Mervärdesfaxtjänster, inklusive lagring och vidarebefordran samt hämtning Kod- och protokollkonvertering Informations- eller databehandling online (inbegripet transaktionsbehandling) (CPC 7523 och CPC 843)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.

Sektor eller undersektor[1]	Beskrivning av förbehåll
Internationella telekommunikationstjänster med mervärde på återförsäljarbasis, och inhemska telekommunikationstjänster med mervärde, på nätverks- och återförsäljarbasis, via tråd eller radio, inklusive följande: E-post Röstmeddelanden Informationssökning och databassökning online Elektroniskt datautbyte Mervärdesfaxtjänster, inklusive lagring och vidarebefordran samt hämtning Kod- och protokollkonvertering Informations- eller databehandling online (inbegripet transaktionsbehandling) (CPC 7523 och CPC 843)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Tjänster i samband med telekommunikationstjänster (CPC 754)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
C. Audiovisuella tjänster	
Film- och videoproduktion och distribution Filmvisning Radio- och tv-tjänster med undantag av överföringstjänster Ljudinspelningstjänster (CPC 9611, 9612, 9613)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.

Sektor eller undersektor[1]	Beskrivning av förbehåll
3. Byggtjänster och tillhörande ingenjörstjänster	
A. Allmänt byggarbete för byggnader B. Allmänt byggarbete för väg- och vattenbyggnad C. Installation och montering D. Övrig slutbehandling av byggnader (CPC 512, 513, 514+516, 517)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
4. Distributionstjänster	
A. Tjänster som utförs på provisionsbasis B. Partihandelstjänster (CPC 61111, 6113**, 6121**, 621, 622)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
C. Detaljhandel (CPC 61112, 6113**, 6121**, 631, 632)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
D. Franchising (CPC 8929)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
5. Utbildning	
A. Högre utbildning (CPC 923) B. Vuxenutbildning (CPC 924)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.

Sektor eller undersektor[1]	Beskrivning av förbehåll
6. Miljötjänster	
A. Hantering av avloppsvatten (avloppshantering) B. Hantering av fast/farligt avfall, utom transport över gränserna av farligt avfall a) Avfallshantering b) Renhållning och liknande tjänster C. Skydd av luft och klimat (avgasreningstjänster) D. Buller- och vibrationsdämpning E. Sanering och rening av mark och vatten – Behandling, sanering av mark och vatten som kontaminerats/förorenats (skydd av naturen och landskapet) F. Skydd av biologisk mångfald och landskap – Skydd av naturen och landskapet G. Övriga miljötjänster och stödtjänster (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, 9405, 9406, 9409)	För leveranssätt 1: Obundet utom för konsulttjänster. För leveranssätt 2: Inga.

Sektor eller undersektor[1]	Beskrivning av förbehåll
7. Finansiella tjänster	
A. Försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster	För leveranssätt 1: Obundet för följande sektorer: a) Direkta försäkringstjänster utom för försäkring av risker som rör i) sjöfart, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav; och ii) varor i internationell transittrafik. b) Försäkringsförmedling med undantag av återförsäkring, retrocession och försäkring av risker rörande i) sjöfart, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav; och ii) varor i internationell transittrafik. För leveranssätt 2: Inga.

Sektor eller undersektor[1]	Beskrivning av förbehåll
B. Banktjänster och andra finansiella tjänster	För leveranssätt 1: Obundet för följande sektorer: a) Handel för egen eller annans räkning, på en börs, genom direkthandel eller på annat sätt, med i) penningmarknadsinstrument (bl.a. checkar, växlar och bankcertifikat), ii) utländsk valuta, iii) derivatinstrument som omfattar men inte är begränsade till terminer och optioner, iv) valuta- och ränteinstrument, inbegripet produkter som svappar och ränteterminer, v) överlåtbara värdepapper, och vi) andra överlåtbara instrument och finansiella tillgångar, inbegripet guld- och silvertackor. b) Medverkan i emission av alla slags värdepapper, inbegripet som garant och som ombud, och tillhandahållande av tjänster i samband med sådana emissioner. c) Penningmarknadsmäkling. d) Förvaltning av tillgångar, såsom medels- eller portföljförvaltning, alla former av fondförvaltning, pensionsfondsförvaltning samt förvarings- och notariattjänster. e) Clearing- och avräkningstjänster rörande alla finansiella tillgångar, inbegripet värdepapper, derivatinstrument och andra överlåtbara instrument. För leveranssätt 2: Inga.

Sektor eller undersektor[1]	Beskrivning av förbehåll
8. Hälso- och sjukvårdstjänster och sociala tjänster	
A. Sjukhustjänster (direkt ägande och förvaltning på arvodesbasis) B. Andra hälso- och sjukvårdstjänster (direkt ägande och förvaltning på arvodesbasis) (CPC 9311, 9319)	För leveranssätt 1: Inte tekniskt genomförbart. För leveranssätt 2: Inga.
9. Turism och tillhörande tjänster	
A. Hotell och restauranger (CPC 641–643)	För leveranssätt 1: Inte tekniskt genomförbart. För leveranssätt 2: Inga.
B. Resebyråer och researrangörer C. Turistguidetjänster (CPC 7471, 7472)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
10. Fritids-, kultur- och sporttjänster	
A. Andra underhållningstjänster än audiovisuella tjänster B. Nyhetsbyråtjänster C. Sport- och andra rekreationstjänster (CPC 9619, 962, 964)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
11. Transporttjänster	
A. Sjötransporttjänster	
Passagerartransport Godstransport Uthyrning av fartyg med operatör (CPC 7211, 7212, 7213)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.

Sektor eller undersektor[1]	Beskrivning av förbehåll
Containerterminal- och containerdepåtjänster Agent- och mäklartjänster Fraktspeditionstjänster	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Stödtjänster för sjötransport (CPC 745)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
B. Lufttransporttjänster	
Underhåll och reparation av luftfartyg (CPC 8868**)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Försäljning och marknadsföring av lufttransporttjänster, inbegripet tjänster som rör datoriserade bokningssystem (CPC 748 och 749)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Marktjänster	För leveranssätt 1: Obundet. För leveranssätt 2: Inga.
Flygplatsförvaltning	För leveranssätt 1: Obundet. För leveranssätt 2: Inga.
C. Järnvägstransporttjänster	
Passagerartransport Godstransport (CPC 7111, 7112)	För leveranssätt 1: Obundet. För leveranssätt 2: Inga.
Underhåll och reparation av utrustning för järnvägstransport (CPC 8868**)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Stödtjänster för järnvägstransport (CPC 743)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
D. Vägtransporttjänster	
Passagerartransport Godstransport Uthyrning av godstransportfordon med förare (CPC 7121, 7122, 7123, 7124)	För leveranssätt 1: Differentierad behandling avseende skatter och avgifter för drift och bevarande av offentliga vägar och för utfärdande av användartillstånd. För leveranssätt 2: Inga.

Sektor eller undersektor[1]	Beskrivning av förbehåll
Underhåll och reparation av utrustning för vägtransport (CPC 6112)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Stödtjänster för vägtransport (CPC 744)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
12. Transportrelaterade tjänster	
Godshantering (CPC 741) Lagring och magasinering (CPC 742)	För leveranssätt 1: Inga. För leveranssätt 2: Inga.
Agent- och mäklartjänster inom godstransport Övriga stödtjänster till transport (CPC 748, 749)	För leveranssätt 1: Tullklareringen måste utföras av ett auktoriserat tullombud som är etablerat i Armenien. För leveranssätt 2: Inga.
13. Energitjänster	
Transport av bränsle i rörledning (CPC 7131)	För leveranssätt 1: Obundet för följande sektorer: a) Transport av naturgas i rörledning, med undantag av konsulttjänster. För leveranssätt 2: Obundet för följande sektorer: a) Transport av naturgas i rörledning, med undantag av konsulttjänster.

BILAGA VIII-G

EUROPEISKA UNIONENS FÖRBEHÅLL SOM GÄLLER TJÄNSTELEVERANTÖRER SOM TILLHANDAHÅLLER TJÄNSTER PÅ AVTALSBASIS OCH OBEROENDE YRKESUTÖVARE

1. Republiken Armenien ska på sitt territorium tillåta tillhandahållande av tjänster av tjänsteleverantörer på avtalsbasis och av oberoende yrkesutövare från Europeiska unionen genom närvaro av fysiska personer i enlighet med artiklarna 156 och 157, för de ekonomiska verksamheter som förtecknas nedan och med relevanta begränsningar.

2. Förteckningen består av följande:

   a) En första kolumn där det anges i vilken sektor eller undersektor som begränsningarna gäller.

   b) En andra kolumn där de tillämpliga begränsningarna beskrivs.

   Republiken Armenien gör inga åtaganden för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på avtalsbasis och oberoende yrkesutövare för någon annan näringssektor än de som uttryckligen förtecknas nedan.

3. Åtaganden för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på avtalsbasis och oberoende yrkesutövare gäller inte om avsikten med eller följden av deras tillfälliga närvaro är att störa eller på annat sätt påverka resultatet av en konflikt eller förhandling mellan arbetsmarknadens parter.

4. I förteckningen nedan ingår inte åtgärder rörande kvalifikationskrav, kvalificeringsförfaranden, tekniska standarder samt villkor och förfaranden för licensiering, om de inte utgör en begränsning i den mening som avses i artiklarna 156 och 157 i detta avtal. Dessa åtgärder (t.ex. krav på att ha licens, krav på att ha erkända kvalifikationer i reglerade sektorer, krav på att klara särskilda examina, inbegripet språkexamina, och krav på att ha juridisk hemvist på det territorium där den ekonomiska verksamheten utövas) gäller, även om de inte förtecknas, ändå för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på avtalsbasis och oberoende yrkesutövare från Europeiska unionen.

5. Alla andra bestämmelser i Republiken Armeniens lagar och andra författningar rörande inresa, vistelse, arbete och social trygghet ska fortsätta att gälla, däribland regler om en vistelses längd, minimilöner och kollektiva löneavtal.

6. Förteckningen innehåller inte åtgärder rörande subventioner som en part beviljat.

7. Förteckningen påverkar inte förekomsten av offentliga monopol och ensamrätt i de relevanta sektorerna som angetts av Republiken Armenien i bilagorna VIII-E och VIII-F.

8. I de sektorer där ekonomiska behovsprövningar tillämpas kommer det viktigaste kriteriet att vara en bedömning av den aktuella marknadssituationen i Armenien där tjänsten ska tillhandahållas, inbegripet antalet befintliga tjänsteleverantörer och följderna för dessa.

9. De rättigheter och skyldigheter som följer av förteckningen nedan ska inte ha någon direkt (self-executing) effekt och ger alltså inte fysiska eller juridiska personer några direkta rättigheter.

10. Republiken Armenien ska på sitt territorium tillåta tillhandahållande av tjänster av tjänsteleverantörer på avtalsbasis och oberoende yrkesutövare från Europeiska unionen genom fysiska personers närvaro, enligt de villkor som anges i artiklarna 156 respektive 157 i detta avtal, i följande undersektorer:

    a) Juridiska tjänster (CPC 861).

    b) Redovisnings- och bokföringstjänster (CPC 862).

    c) Skatterådgivning (CPC 863).

    d) Arkitekttjänster (CPC 8671).

    e) Ingenjörstjänster (CPC 8672).

    f) Integrerade byggtekniska tjänster (CPC 8673).

g) Stadsplanering och landskapsarkitektur (CPC 8674).

h) Läkar- och tandläkartjänster (CPC 9312).

i) Veterinärtjänster (CPC 932).

j) Rådgivning för installation av hårdvara (CPC 841).

k) Programvarugenomförande (CPC 842).

l) Databehandlingstjänster (CPC 843).

m) Databastjänster (CPC 844).

n) Underhåll och reparation av kontorsmaskiner och kontorsutrustning, inbegripet datorer (CPC 845).

o) Andra datatjänster, inbegripet datapreparering (CPC 849).

p) FoU-tjänster (CPC 851–853).

q) Tjänster avseende fast egendom: som rör egen eller hyrd egendom (CPC 821).

r) Tjänster avseende fast egendom: på arvodes- eller avtalsbasis (CPC 822).

s) Uthyrning/leasing utan operatör: av luftfartyg (CPC 83104).

t) Uthyrning/leasing utan operatör: av annan transportutrustning (CPC 83101, 83102).

u) Uthyrning/leasing utan operatör: av andra maskiner eller annan utrustning (CPC 83106–83109).

v) Reklamtjänster (CPC 871).

w) Tjänster avseende marknads- och opinionsundersökningar (CPC 864).

x) Konsulttjänster inom organisationsledning (CPC 865).

y) Tjänster i anslutning till konsulttjänster inom organisationsledning (CPC 866).

z) Tjänster avseende teknisk provning och analys (CPC 8676).

aa) Konsulttjänster med anknytning till tillverkning (CPC 884, 885).

bb) Underhåll och reparation av utrustning (ej fartyg, luftfartyg eller annan transportutrustning) (CPC 633, 8861–8866).

cc) Tryckning och förlagsverksamhet (CPC 88442).

dd) Konferenstjänster (CPC 87909).

ee) Översättar- och tolktjänster (CPC 87905).

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Horisontella	Fast egendom Utländska fysiska personer får inte förvärva äganderätt till mark i Armenien, om inte annat föreskrivs i lag.
Företagstjänster	Oberoende yrkesutövare Tillträde beviljas för högst tre år.